Gemeente Woensdrecht

Programmabegroting 2022

Concept 5 oktober 2021

Z21.02857 – 2021.34595 V13/14

Inhoudsopgave

VOORWOORD 5

SAMENVATTING 6
ORGANISATIE 12

PROGRAMMA 1. SOCIAAL DOMEIN 14

1.1 SOCIALE VEERKRACHT 15
1.2 INTEGRALE TOEGANG SOCIAAL DOMEIN 16
1.3 WERK EN INKOMEN 17
1.4 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING 19
1.5 ZORG VOOR JEUGD 20
1.6 GEZONDHEID 21
1.7 ONDERWIJS 22
1.8 INVESTERINGEN 23
1.9 INDICATOREN 24

PROGRAMMA 2. RUIMTE 26

2.1 RUIMTELIJKE ORDENING EN BOUWZAKEN 28
2.2 GRONDBELEID 29
2.3 RECREATIE EN TOERISME 30
2.4 SPORT EN EVENEMENTEN 31
2.5 INVESTERINGEN 32
2.6 INDICATOREN 33

PROGRAMMA 3. LEEFOMGEVING 34

3.1 LANDSCHAP EN NATUUR 35
3.2 MILIEU EN DUURZAAMHEID 36
3.3 BEHEER OPENBAAR GEBIED 37
3.4 VERKEER EN VERVOER 38
3.5 MONUMENTEN EN CULTUUR 39
3.6 BURGER- EN OVERHEIDSPARTICIPATIE 40
3.7 GEMEENTELIJKE GEBOUWEN EN ACCOMMODATIES 41
3.8 INVESTERINGEN 42
3.9 INDICATOREN 44

PROGRAMMA 4. ECONOMIE 45

4.1 WERKGELEGENHEID 46
4.2 MIDDENSTAND EN WINKELGEBIEDEN 47
4.4 AFVALINZAMELING 48
4.5 AVIOLANDA 49
4.6 INVESTERINGEN 50
4.7 INDICATOREN 51

PROGRAMMA 5. BESTUURSKRACHT 52

5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID 54

5.2 Handhaving 55
5.3 Dienstverlening en burgerzaken 56
5.4 Samenwerken en besturen 57
5.5 Financiën 58
5.6 Belastingen en heffingen 59
5.7 Informatievoorziening en automatisering 60
5.8 Overhead 62
5.9 Personeel en organisatie 63
5.10 Communicatie 64
5.11 Juridische zaken 65
5.12 Investeringen 66
5.13 Indicatoren 68

PARAGRAFEN 70

Paragraaf 1 Opgaves 71
Paragraaf 2 Lokale heffingen 78
Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 90
Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen 101
Paragraaf 5 Financiering 105
Paragraaf 6 Bedrijfsvoering 109
Paragraaf 7 Verbonden partijen 113
Paragraaf 8 Grondbeleid 123

OVERZICHTEN 129

Overzicht van incidentele baten en lasten 130
Overzicht van baten en lasten 2021-2025 132
Overzicht van baten en lasten 2021 -2025 naar taakvelden 136
Overzicht van baten en lasten naar kostensoorten (per programma) 141
Geprognotiseerde balans 143
Algemene dekkingsmiddelen 145

BIJLAGEN 146

A. Overzicht lopende en voorgenomen investeringen 147
B. Toelichting op grote investeringsprojecten 156
C. Reserves en voorzieningen 163
D. Meerjarig investeringsschema 166
E. Subsidieoverzicht 168
F. Ombuigingsopdracht bedrijfsvoering 169
Afkortingenlijst 171

Voorwoord

Hierbij presenteert het college van burgemeester en wethouders u de programmabegroting voor 2022 en het meerjarenperspectief voor de periode 2021 tot en met 2025. Met deze programmabegroting ontvangt u alweer de vierde en laatste begroting in deze college- en raadsperiode. Immers, in maart 2022 vinden weer gemeenteraadsverkiezingen plaats en dat betekent dat deze begroting 2022 een tijdspanne omvat waarin de huidige en de nieuwe samenstelling van college en raad vallen.

We zijn verheugd dat we u een sluitende begroting voor 2022 kunnen aanbieden en ook het meerjarenperspectief ziet er goed uit. In de afgelopen jaren zijn samen met gemeenteraad, organisatie en college de nodige maatregelen getroffen om de financiën van onze gemeente op orde te houden. Financiële rapportages per kwartaal hebben zeker bijgedragen tot een beter inzicht in de inkomsten en uitgaven en tot een meer transparante communicatie. Beheersing van inkomsten en uitgaven heeft onze voortdurende aandacht.

Het gaat goed in Woensdrecht. De economie trekt weer aan en dat is te merken bij onze bedrijven, winkeliers en horeca. Ook bij de verenigingen en de toeristische ondernemers horen we positieve geluiden. Toch is corona nog steeds niet voorbij waardoor het nog niet duidelijk is hoe 2021 zal eindigen en wat de invloeden in 2022 zullen zijn. Een aantal onzekerheden blijft. We zullen onze kwartaalrapportages continueren om verrassende ontwikkelingen tijdig te kunnen signaleren, te communiceren en te bespreken.

De nieuwe landelijke regering zal ongetwijfeld maatregelen gaan nemen die financieel op gemeenten van invloed zijn. Te denken valt in het sociaal domein aan de bijdragen op het gebied van Jeugd en WMO, maatregelen op het terrein van duurzaamheid en milieu en de stikstofwetgeving met invloed op bouwen en wonen. Speciaal voor Woensdrecht speelt dit laatste in en rond Natura 2000 gebieden waardoor ontwikkelingen bemoeilijkt worden. Komend jaar zijn er nog meer veranderingen. De omgevingswet wordt ingevoerd en er zal meer duidelijkheid komen over de gevolgen voor Woensdrecht van de herijking van het gemeentefonds. Ook renteontwikkelingen en personeelszaken zullen weer van invloed zijn op onze financiën.

Deze begroting 2022 is voor onze gemeente Woensdrecht de eerste digitale begroting. Het is een eerste stap naar verdere ontwikkelingen waarbij we inzetten op digitale financiële rapportages vanaf 2022. Samen met de Raad en de organisatie zullen we dit verder vorm kunnen gaan geven.

Met deze begroting gaan we het collegeprogramma “Samen door” met de door u vastgestelde beleids- en financiële kaders en de met u afgesproken programma-indeling in deze collegeperiode 2018-2022 afronden. We hebben goede stappen gezet in alle programma’s. Wij bieden u een sluitende begroting voor de komende jaren en dat alles onder moeilijke corona-omstandigheden.

Gezondheid blijft voorop staan. In dit kader willen we welgemeende woorden van dank en waardering uitspreken aan allen in onze organisatie, aan u als Raad en aan allen in onze gemeente die hebben bijgedragen aan deze begroting. Graag gaan we samen met u verder voor een in alle opzichten mooi en gezond Woensdrecht op de Brabantse Wal. Met vertrouwen gaan we aan 2022 beginnen.

Namens het college van Burgemeester en wethouders,
Dr. H.S. Kielman
Wethouder financiën
Hoogerheide, oktober 2021

Samenvatting

Inleiding

Hierbij presenteert het college u de programmabegroting voor 2022 en het meerjarenperspectief voor de periode 2021-2025. In lijn met coalitieakkoord en collegewerkprogramma realiseert het college de gestelde doelen binnen de diverse programma's en producten op inhoud en binnen de financiële kaders.

Onderstaand treft u per programma een samenvatting op inhoud aan. Vervolgens worden de veranderingen in het meerjarig begrotingssaldo sinds de Perspectievennota 2021-2025 toegelicht. Tot slot vindt u in deze samenvatting een korte weergave van de gevolgen van deze programmabegroting voor de weerstandsratio, de lastenontwikkeling voor onze inwoners en het subsidieplafond.

Programma 1 Sociaal Domein

In Woensdrecht is in het Sociaal Domein sinds 2015 veel veranderd door overheveling van taken (transitie). Onze gemeente heeft de transities goed doorlopen en samen met partners en inwoners een stabiele basis gelegd om de transformaties verder uit te rollen. We willen immers niet alleen een verandering bewerkstelligen. Het is onze ambitie om het hoge kwaliteitsniveau vast te houden, nog meer inwoners te stimuleren tot zelfredzaamheid en gebruik te maken van het voorliggend veld.

We zien dat inwoners zich goed redden. Maar er zijn ook inwoners die het niet zo goed redden. Ook in deze tijden van snelle veranderingen als gevolg van onder meer de coronapandemie, proberen we die kwetsbare groepen te ondersteunen, zodat zij ook kunnen blijven meedoen in de maatschappij. Niemand mag buiten de boot vallen. Hierbij wordt een beroep wordt gedaan op enerzijds zelfredzaamheid maar anderzijds ook op (zorg) voorzieningen in het sociaal domein. We zien binnen het Sociaal Domein dan ook een stijgende trend als het gaat om voorzieningen op het gebied van Wmo en Jeugd. Deze stijgende trend speelt niet alleen binnen onze gemeente maar is landelijk waarneembaar.

De kwetsbaarheid richt zich ook op inwoners die niet op eigen kracht werk kunnen vinden. De samenwerking met de ISD in onze Integrale Toegang brengt de ondersteuning van deze doelgroep dichterbij. Deze nabijheid gaan we inzetten om de interactie tussen ondernemers, overheid en onderwijs te intensiveren om op deze wijze meer mensen naar werk te begeleiden.

We blijven binnen het sociaal domein de bekendheid van regelingen onder de aandacht brengen van onze inwoners en daar waar nodig begeleiden wij hen naar de toegang tot deze regelingen. De (fysieke) integratie van onze partners in het voorliggend veld binnen het gemeentehuis biedt hierbij kansen om de ondersteuningsvraag van onze inwoners vroeg in beeld te hebben.

Samen met negen gemeenten werken we samen op het gebied van jeugd. Dit vraagstuk wordt steeds complexer waarbij het vroeg in beeld hebben van de ondersteuningsvraag van groot belang is om een juiste regie op het traject te kunnen voeren. We werken hierbij domein overstijgend voor een soepele overgang tussen jeugdzorg en volwassenzorg. Deze werkwijze heeft tevens tot doel om vroegtijdig een beeld te hebben van eventuele multi-problematiek, hetgeen een belangrijk uitgangspunt is bij de aanpak van het zorgtraject.

We blijven investeren in een divers onderwijsaanbod, met aandacht voor achterstand en het voorkomen van kansenongelijkheid.

De dynamiek binnen het sociaal domein door de veranderingen in de samenleving is groot. Dit vraagt om een wendbare organisatie die in staat is om mee te bewegen in, dan wel te anticiperen op deze veranderingen. In 2022 zal daarom de doorontwikkeling binnen het sociaal domein vorm krijgen met als kenmerk een wendbare organisatie waarbij beleid en uitvoering integraal en ketengericht samenwerken. Met zorgaanbieders en partners in het voorliggend veld wordt zo veel als mogelijk

ingezet op vroegsignalering en preventie om op deze manier de zelfredzaamheid te vergroten en het beroep op dure maatwerkvoorzieningen te beperken.

Programma 2. Ruimte

Om het tekort op de woningmarkt tegen te gaan zal Woensdrecht komende jaren investeren in realisatie van extra woningen verdeeld over de kernen. We houden daarbij oog voor de behoefte die er is bij onze eigen inwoners. Eigen grond wordt aangewend om woningen te ontwikkelen. Hiertoe zullen nieuwe grondexploitaties worden vastgesteld. Daarnaast worden afspraken gemaakt met woningcorporaties als het gaat om het aandeel huurwoningen en stimuleren verduurzaming van de woningvoorraad.

De voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet zijn in volle gang. Vanaf 1 juli is de gemeente Woensdrecht klaar om ruimtelijke initiatieven volgens deze nieuwe wet mogelijk te maken.

Op het gebied van recreatie en toerisme blijven we investeren in aansprekende evenementen die bijdragen aan de merkontwikkeling van Woensdrecht. Met recreatieondernemers wordt samen nagedacht over initiatieven om meer recreanten en toeristen aan onze gemeente te binden. Daarbij wordt ingezet op verbetering van verblijfsvoorzieningen, buitenruimte, gastvrijheid, bereikbaarheid en promotie. In regionaal verband wordt binnen de financiële mogelijkheden samengewerkt aan versterking van de Brabantse Wal.

Woensdrecht blijft zich profileren als fiets- en wielergemeente. Wielerevenementen willen we blijven ondersteunen en de fietsvoorzieningen, zoals MTB-netwerk en routenetwerk, zijn van een aantrekkelijk niveau. Natuurlijk faciliteren we daarnaast ook andere aanwezige sporten in onze gemeente.

Programma 3. Leefomgeving

Woensdrecht maakt zich sterk voor een duurzame ontwikkeling van onze gemeente. Naast de realisatie van zonneparken zal in 2022 een warmtevisie vastgesteld worden die richting geeft aan een toekomstige gasloze en CO_2-neutrale energievoorziening in Woensdrecht. Ook zullen fysieke maatregelen voorbereid worden om de klimaatveranderingen het hoofd te bieden. Zo moet u bijvoorbeeld denken aan water vasthouden tegen verdroging. De inkomsten uit bijvoorbeeld de zonneparken kunnen hiervoor worden ingezet.

Het openbaar gebied wordt netjes onderhouden. De gemeente Woensdrecht heeft een groen karakter. Dat willen we ook zo houden. In het te actualiseren beheersplan Openbare Ruimte zal het onderhoudsniveau van het openbaar groen en andere voorzieningen in de openbare ruimte vastgehouden worden.

De afgelopen jaren hebben we het aantal openbaar vervoersbewegingen van en naar onze kernen zien afnemen. Om de bereikbaarheid van onze gemeente haar kernen te blijven waarborgen zal een mobiliteitsplan opgesteld worden.

Nieuwe initiatieven van inwoners die bijdragen aan een betere leefbaarheid in onze gemeente blijven we aanmoedigen en waar nodig geven we ze een steuntje in de rug. Met bestaande initiatiefnemers blijven we in contact.

Voor onze gemeentelijke gebouwen en accommodaties behouden we de huidige onderhoudsniveaus. In combinatie met groot onderhoud investeren we ook in verdere verduurzaming van onze gebouwen. Als het gaat om onderhoud stimuleren we meer eigenaarschap bij huurders.

Programma 4. Economie

Op economisch vlak blijven we lokaal starters ondersteunen en voeren we structureel overleg met onze ondernemersverenigingen. Waar mogelijk faciliteren we nieuwe ontwikkelingen om een aantrekkelijk winkel- en bedrijvenaanbod te behouden. Op regionaal niveau werken we samen met de

RWB/REWIN, onderwijs en bedrijfsleven. Gezamenlijk komen we tot een investeringsagenda om de economische structuur van West-Brabant te versterken.

We optimaliseren de inzamelfaciliteiten en stimuleren nog meer afvalscheiding. Dit zorgt voor minder milieubelasting en voor lagere afvalverwerkingskosten voor onze inwoners. Met gerichte communicatie wijzen we onze inwoners op de invloed die ze zelf hebben op het beperken van de kosten van afvalverwerking.

Ondanks het feit dat COVID-19 zijn sporen heeft achtergelaten in de luchtvaartindustrie zien we op Aerospace Maintenance Cluster Woensdrecht zowel op het militaire als civiele deel de nodige bedrijvigheid. De gemeente blijft daarom investeren in een intensieve samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijs op het totale cluster. We bouwen samen met deze partijen aan een campusontwikkeling, die zich vertaalt in een duurzaam ecosysteem van luchtvaart gerelateerde bedrijvigheid, waaronder composietenonderhoud en dronetechniek.

Programma 5. Bestuurskracht

Als bestuurskrachtige gemeente wil Woensdrecht ook de veerkracht van de gemeenschap optimaal ondersteunen. De lokale overheid moet luisteren en samenwerken om in te kunnen spelen op de dynamiek in haar omgeving. Dat betekent dat onze dienstverlening op orde moet zijn. Iedereen - bestuurders, relaties, inwoners en medewerkers - moet zich welkom voelen in Woensdrecht.

We zetten in op samenwerking in de regio om met name kansen te benutten die regionale plannen en agenda's ons bieden.

We werken eraan om de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Dat doen we omdat we het belang van het democratisch proces groot achten.

In dit laatste jaar van dit college hebben we gekozen voor afronding van ons collegewerkprogramma 2018-2022. De nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college geven we de ruimte voor de invulling van de eigen beleidsprioriteiten. We zijn ons bewust van de dynamiek in de omgeving en de risico's en kansen die die met zich meebrengt. Daarom blijven we alert op onze rechtmatigheid, integriteit, financiële controle en blijven we investeren in onze medewerkers en in goed werkgeverschap.

Budgetrecht van de raad

Op grond van de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale baten en lasten per programma (art 5.1). Deze zijn aan het begin van elk programma in tabelvorm weergegeven. Het college verdeelt de door de raad op programmaniveau vastgestelde middelen over de producten. Daarbij houdt zij zowel rekening met regulier werk, als met de geactualiseerde ambities uit het collegewerkprogramma. Binnen ieder programma treft u per product een tabel die de toedeling over de producten weergeeft. Daarnaast informeren wij u op programmaniveau over aard, duur, nut en noodzaak van de voorgenomen nieuwe investeringen. Bij de begrotingsbehandeling kan uw raad aangeven van welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. Het totaal van de nieuwe investeringen wordt bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd (art. 5.2).

Financieel meerjarenperspectief

Belangrijk uitgangspunt bij de realisatie van onze doelstellingen en effecten is het voeren van een goed financieel beleid teneinde een sluitende (meerjaren)begroting 2022 te realiseren met een in financieel opzicht gezond meerjarenperspectief. Met het huidige meerjarenperspectief zijn we als college daarin geslaagd. Bij de Perspectievennota 2021-2025 werd een meerjarig positief financieel perspectief gepresenteerd. Sindsdien zijn er diverse mutaties geweest, die geleid hebben tot de in onderstaande tabel vermelde, geactualiseerde ramingen.

	Overzicht begrotingssaldo (Bedragen x € 1000)	2021	2022	2023	2024	2025
	Begrotingsresultaat d.d. 8 juli 2021	**704**	**693**	**178**	**438**	**742**
	Ontwikkelingen:					
A	Meerjarige mutaties (v.a. 2022) Perspectievennota 2021-2025	0	-10	-361	-353	-399
B	Financiële tussenrapportage tweede kwartaal 2021	140	0	0	0	0
C	Regulier staatwerk begroting	0	-34	-4	6	-14
D	Doorrekening Personeelsstaat (CAO, inschalingen en pensioen)	0	-330	-321	-321	-321
E	Afwikkeling beheersvergoedingen MFC's jaren 2017-2019	55	0	0	0	0
F	Hogere storting bestemmingsreserve Materieel team Wijk- & dorpsbeheer	0	-31	-31	-31	-31
G	Gemeentelijke belastingen	0	120	122	124	125
H	Actualisatie dividend GBE Aqua BV	0	17	-28	-23	7
I	Indexering Wmo tarieven	0	-58	-58	-58	-58
J	Effect septembercirculaire 2021	266	944	693	667	708
X	Overige mutaties	1	10	12	3	3
	Geactualiseerd financieel perspectief	**1.166**	**1.321**	**202**	**452**	**762**
	Waarvan in incidentele baten en lasten (saldo): De Provincie stelt dat voor het beoordelen van het structureel evenwicht het overschot van incidentele baten op lasten niet mag worden meegeteld in de beoordeling.		-862	163	-53	-60
	Structureel saldo (volgens richtlijnen toezichthouder)	**1.166**	**459**	**365**	**399**	**702**

Toelichting mutaties meerjarig begrotingssaldo

A. Meerjarige mutaties (v.a. 2022) Perspectievennota 2021-2025

Bij het vaststellen van de Perspectievennota 2021-2025 door de gemeenteraad op 8 juli 2021 is een begrotingswijziging voor 2021 vastgesteld, resulterend in een begrotingssaldo voor 2021 van € 704.000. De meerjarige mutaties (2022 en verder) die zijn opgevoerd in de Perspectievennota worden met het vaststellen van deze programmabegroting definitief. Het effect van deze mutaties is in bovenstaande tabel weergegeven.

B. Financiële tussenrapportage tweede kwartaal 2021

Bij de Financiële tussenrapportage tweede kwartaal 2021 is een begrotingswijziging vastgesteld door de gemeenteraad. Het effect van deze wijziging op het begrotingssaldo is in bovenstaande tabel vermeld.

C. Regulier staatwerk begroting

Jaarlijks worden, nadat de Perspectievennota is opgesteld, in het begrotingsproces regulier diverse staten opnieuw doorberekend. Het financieel effect daarvan wordt opgenomen in de Programmabegroting 2022.

D. Doorrekening Personeelsstaat (CAO, inschalingen en pensioen)

De (eveneens reguliere) doorrekening van de personeelsstaat wordt hier vanwege de omvang van het effect apart benoemd. In afwachting van de uitkomst van de lopende CAO-onderhandelingen is gerekend met een geschatte loonstijging van 1,5%. Daarnaast is er rekening gehouden met een stijging van de pensioenpremies.

E. Afwikkeling beheersvergoedingen MFC's jaren 2017-2019

Op 13 juli 2021 heeft het college van burgemeester en wethouders de eindafrekening 2017-2019 van de MFC's vastgesteld. Dit resulteert in een eenmalige meevaller welke conform het collegebesluit verwerkt wordt in de jaarschijf 2021 in deze Programmabegroting 2022.

F. Hogere storting bestemmingsreserve Materieel team Wijk- & dorpsbeheer

Tegelijk met de Programmabegroting 2022 wordt aan de gemeenteraad het nieuwe 'Beheerplan materieel team Wijk- & dorpsbeheer' aangeboden. Het effect van dit plan op het begrotingssaldo is opgenomen in bovenstaande tabel.

G. Gemeentelijke belastingen

Op basis van de tussentijdse cijfers van de BWB wordt een grotere opbrengst OZB verwacht. Dit heeft een structureel effect.

H. Actualisatie dividend GBE Aqua BV

In de Perspectievennota 2021-2025 was een eerste inschatting van de dividend opbrengsten van deze nieuw op te richten BV opgenomen. Deze cijfers worden hier geactualiseerd op basis van nieuw beschikbaar gekomen informatie.

I. Indexering Wmo tarieven

Op 28 september 2021 heeft het college besloten tot verlenging van de Basisovereenkomst Maatschappelijke Ondersteuning, de Resultaatovereenkomst Begeleiding en de Resultaatovereenkomst Huishoudelijke ondersteuning. Onderdeel hiervan is een indexering van de tarieven. In overleg met de zorgaanbieders is deze hoger uitgevallen dan de indexering waarmee in perspectievennota al rekening gehouden was. Het effect hiervan op het begrotingssaldo is opgenomen in bovenstaande tabel.

J. Effect septembercirculaire 2021

De septembercirculaire is op Prinsjesdag verschenen. Deze geeft meerjarig een positief effect op het begrotingssaldo. Dit heeft met name te maken met de gestegen rijksuitgaven voor klimaat, zorg, de toeslagenaffaire en EU-bijdragen. Hogere rijksuitgaven leiden tot een hogere bijdrage voor gemeenten vanuit het gemeentefonds ("samen de trap op en af"). Daarnaast is voor 2022 de opschalingskorting bevroren, in navolging van 2020 en 2021. Voor 2023 en verder is het aan een nieuw kabinet om een besluit te nemen over de toekomst van de opschalingskorting. Vooralsnog is de opschalingskorting vanaf die jaren wel opgenomen in bovenstaande cijfers, conform de circulaires vanuit het rijk.

Weerstandsratio

Van belang is dat de vrije ruimte in de exploitatie en de reserves (weerstandsvermogen) voldoende is om de risico's op te kunnen vangen. Dit wordt uitgedrukt in een weerstandsratio. De gemeenteraad van Woensdrecht heeft als minimumnorm voor de weerstandsratio de minimumwaarde van 1,4 vastgesteld.

Het voor 2022 begrote totale weerstandsvermogen bedraagt € 6.264.00. Dit bedrag is opgebouwd uit het saldo van de algemene reserve, het geraamde exploitatieresultaat voor 2021, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien, waarop de exploitatie- en investeringsuitgaven ten laste van de algemene reserve in mindering zijn gebracht. Aan risico's wordt een totaal geraamd van € 3.708.000.

Hieruit resulteert een weerstandsratio van 1,7 waarmee voldaan wordt aan de door de raad gestelde minimumnorm.

Lastenontwikkeling

Woensdrecht kent een relatief laag belastingniveau. De COELO-Atlas 2021, die voor alle Nederlandse gemeenten een vergelijking maakt van de woonlasten, bevestigt dit beeld. De woonlasten worden gedefinieerd als het totaal van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Van de 370 binnengemeentelijke tariefgebieden in Nederland staat Woensdrecht op plaats 96; d.w.z. er zijn 95 tariefgebieden die lagere woonlasten hebben en 274 met hogere woonlasten. Woensdrecht bevindt zich daarmee onder de gemiddelden van zowel Nederland als de provincie Noord-Brabant.

Subsidieplafond

Op grond van de algemene subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2016 stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Het plafond voor thema Sociale Samenhang is verruimd door verhoging van de subsidie aan Bibliotheek West-Brabant als gevolg van indexering. Het plafond voor thema Maatschappelijk Participatie is verruimd door diverse indexeringen van subsidies aan BWI, Wij Zijn en Stichting Mee als gevolg van nieuwe CAO-afspraken. Daarnaast is er sprake van herijking budget op basis van de werkelijk subsidie aan Wij Zijn. Deze herijking en indexeringen zijn reeds in de perspectievennota verwerkt.

Ook is er jaarlijks voor de subsidieregeling “Eenmalige subsidies Woensdrecht” € 8.143 beschikbaar.

Met deze Programmabegroting 2022 stelt het college de raad voor het totale subsidieplafond 2022 vast te stellen op € 1.742.569. In de tabel in bijlage E wordt de onderverdeling naar thema zichtbaar gemaakt. Ook is daar de verandering (per thema) ten opzichte van vorig jaar te zien.

Organisatie

Gemeenteraad

In 2018 is in Woensdrecht een coalitie, bestaande uit ABZ, CDA en VVD gevormd. Het coalitieakkoord heeft de titel "Samen door" meegekregen.

De voorzitter van de gemeenteraad is Dhr. drs. J.J.C. Adriaansen (burgemeester) en de griffier is Dhr. C. Adriaanse.

De verdeling van de 19 zetels in de gemeenteraad van Woensdrecht is hieronder weergegeven. Het eerstgenoemde raadslid per partij is de fractievoorzitter.

Algemeen Belang Zuidwesthoek (ABZ) - 7 zetels
Dhr. M.P.M. Schuurbiers, Dhr. M.R.G. Adriaansen, Dhr. A.C.M. Buijsen, Dhr. M.M.E. van Eekeren, Dhr. A.P.C.M. Gelten, Mevr. L.P.C. de Waal en Mevr. M.E. de Lange

CDA Woensdrecht - 4 zetels
Dhr. J.A.C. Pijnen, Mevr. M.H.C.F. Michielsen-Goyvaerts, Dhr. L.J.C.L. de Vos en Dhr. E.C.M. van Wezel

VVD Woensdrecht - 2 zetels
Dhr. M. Bakker en Dhr. R.C.S.W.J. Willeboordse MA

Alle Kernen Troef (AKT) - 2 zetels
Dhr. L.M. Bolders en Dhr. A.M. Mathijssen

PvdA Woensdrecht - 2 zetels
Mevr. W.W.J.F. de Koning-Bogers en Dhr. R.B. Gaarkeuken

D66 Woensdrecht - 2 zetels
Dhr. T.J.W. de Heer en Dhr. J.C.A. van der Ha

Werkwijze gemeenteraad

Ter voorbereiding op de vergaderingen van de gemeenteraad zijn drie raadscommissies ingesteld, de opinieraden voor Ruimte, Samenleving en Bestuur. De bespreking in de opinieraden vindt plaats in twee delen, één informerend en één opiniërend.

Aansluitend aan de laatste opinieraad wordt een besluitraad gehouden. Dit is een officiële vergadering van de raad, waarin besluiten worden genomen over die voorstellen, die als A-voorstel zijn aangemerkt. Alle andere besluiten worden genomen in een raadsvergadering.

College van burgemeester en wethouders en portefeuilleverdeling

Het college van Woensdrecht bestaat uit de burgemeester en vier wethouders. Het college vergadert wekelijks op dinsdag. De gemeentesecretaris, mevr. A.P.E. Baart MBA, is naast directeur van de ambtelijke organisatie ook secretaris van het college. De secretaris is als adviseur aanwezig bij de wekelijkse collegevergaderingen. Sinds 31 mei 2018 bestaat het college uit:

Rol	Naam	Portefeuille
Burgemeester	Dhr. drs. J.J.C. Adriaansen	Openbare orde en veiligheid, dienstverlening en burgerzaken, regionale samenwerking, waaronder veerkrachtig bestuur op de Brabantse Wal, verbonden partijen, communicatie en externe oriëntatie, bestuurlijke en juridische zaken, Aviolanda, handhaving, personeel en organisatie, informatieveiligheid en privacy
Wethouders	Dhr. J.P.M. de Waal (1e loco burgemeester)	Ruimtelijke ordening en bouwzaken (inclusief vergunningen/bestemmingsplannen), volkshuisvesting, wonen, grondzaken, toerisme en recreatie, branding Brabantse Wal, informatisering en automatisering, evenementen, sport
	Dhr. L.G.M. van der Beek (2e loco burgemeester)	Onderwijs en onderwijshuisvesting (inclusief voor- en vroegschoolse activiteiten/ leerplicht/speciaal en passend onderwijs), integraal jeugdbeleid, welzijn en subsidiebeleid, sociale zaken (waaronder participatiewet, armoedebeleid en schuldhulpverlening), zorg, wet maatschappelijke ondersteuning en volksgezondheid, integrale toegang
	Dhr. J.M.A. van Agtmaal (3e loco burgemeester)	Milieu en duurzaamheid, beheer openbaar gebied, verkeer en vervoer, cultuur en monumenten, leefbaarheid, burgerparticipatie en burgerinitiatieven/ overheidsparticipatie inclusief dorpsplatforms, accommodatiebeheer inclusief huisvesting van de gemeentelijke organisatie, landschap en natuur, DID/Archieven
	Dhr. dr. H.S. Kielman (4e loco burgemeester)	Financiën, belastingen en heffingen, centrale inkoop, economische zaken (werkgelegenheid, middenstand en winkelgebieden, bedrijventerreinen), afvalinzameling

Strategisch managementteam (SMT)

Algemeen directeur (voorzitter): Mevr. A.P.E. Baart MBA
Afdelingshoofd Dienstverlening: Dhr. ing. P.A.C. Bogers
Afdelingshoofd Ontwikkeling beleid en beheer: Dhr. A.P.M.A. Schouw

Adviseur van het bestuur en het SMT is:
Concerncontroller: dhr. drs. J.A.G. Gommers MBA QT.

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) van de gemeente Woensdrecht bestaat uit drie leden en wordt ambtelijk ondersteund door een secretaris. De OR is in 2020 gekozen maar in verband met het vertrek van twee leden worden in 2021 nieuwe verkiezingen uitgeschreven.

Programma 1. Sociaal Domein

Maatschappelijk effect

- Inwoners nemen op een zo volledig en volwaardig mogelijke manier deel aan de samenleving.
- Inwoners zijn veerkrachtig. Dat wil zeggen: Inwoners zijn in staat om met veranderingen om te gaan, beschikken over de daartoe benodigde hulpbronnen, nemen hun verantwoordelijkheid, zijn (samen)redzaam en participeren naar vermogen.
- Inwoners kunnen delen in en bijdragen aan een goede kwaliteit van leven.
- Inwoners zijn op de hoogte van ontwikkelingen en mogelijkheden.
- De integrale toegang staat dicht bij onze inwoners, is duidelijk herkenbaar, laagdrempelig en heeft hun behoeften voorop staan. Inwoners krijgen antwoord op hun vraag.
- De privacy van inwoners is geborgd.
- Inwoners krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben; niemand valt buiten de boot.
- Inwoners met een ondersteuningsbehoefte ervaren een optimale ondersteuning binnen beschikbare budgetten.
- Werkgevers worden optimaal bediend bij het invullen van vacatures en vragen over instrumenten die zij kunnen inzetten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Inwoners hebben een gezonde levensstijl.
- Talenten worden optimaal ontwikkeld en benut.
- Inwoners hebben gelijke kansen om zich te ontwikkelen.
- Onderwijsruimten/ -gebouwen worden efficiënt gebruikt.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Sociaal Domein zijn de navolgende organisaties betrokken: Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Brabantse Wal, WVS-Groep, Stichting Samenwerken, GGD West-Brabant, Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord, Regionaal Bureau Leerplicht, Veilig Thuis West-Brabant.

Wat geven we uit aan programma 1. Sociaal Domein?

Op grond van art. 5.1 van de Financiële Verordening gemeente Woensdrecht 2019 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	8.460.617	486.936	8.947.553	7.733.317	7.722.917	7.636.218	7.626.391
Lasten	-27.074.690	-1.184.978	-28.259.668	-28.151.466	-27.897.207	-27.820.622	-27.753.321
Resultaat	**-18.614.073**	**-698.042**	**-19.312.115**	**-20.418.149**	**-20.174.290**	**-20.184.404**	**-20.126.930**

1.1 Sociale veerkracht

Wat willen we bereiken?

Inwoners participeren zo volledig en volwaardig mogelijk in de Woensdrechtse samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zorgen ervoor dat onze partners een welzijnsaanbod ontwikkelen dat vrij toegankelijk en laagdrempelig is voor alle inwoners, zowel jong als oud, en dat inspeelt op de daadwerkelijke behoefte per dorp.

- We zetten in op preventie en vroegsignalering en stimuleren daartoe de samenwerking tussen de partners in het voorliggend veld onderling. O.a. door subsidiëring van activiteiten op welzijnsgebied, maatschappelijk werk, jeugd- en jongerenwerk.

- We stimuleren en faciliteren maatschappelijke initiatieven en staan open voor uitdagingen op het gebied van Right to Challenge.

Wat geven we uit aan 1.1 Sociale Veerkracht?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	28.476	12.923	41.399	200.698	190.127	197.329	194.436
Lasten	-1.333.957	-74.865	-1.408.822	-1.522.837	-1.561.129	-1.568.149	-1.565.071
Resultaat	**-1.305.481**	**-61.942**	**-1.367.423**	**-1.322.139**	**-1.371.002**	**-1.370.820**	**-1.370.635**

1.2 Integrale toegang Sociaal Domein

Wat willen we bereiken?

Inwoners weten zelf de weg te vinden naar de juiste zorg en ondersteuning. Wij zetten in op een volledige, laagdrempelige, toegang, waar onze inwoners met al hun vragen terecht kunnen (Wmo, Jeugd, Werk in Inkomen).

Wat gaan we daarvoor doen?

- We vereenvoudigen de toegang tot de geïndiceerde zorg en ondersteuning (maatwerkvoorzieningen), zodat inwoners zoveel mogelijk zelf kunnen beslissen en regelen. Wie dat niet kan, helpen we daarbij.
- We communiceren duidelijk aan onze inwoners waar ze met hun vragen terecht kunnen.
- We blijven investeren in de integrale samenwerking tussen beleid en uitvoering binnen het sociaal domein (voorliggend veld, Jeugd, Jeugdgezondheidszorg/onderwijs, Wmo en Werk en Inkomen).

Wat geven we uit aan 1.2 Integrale toegang Sociaal Domein?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	6.324	-6.324	0	0	0	0	0
Lasten	-838.387	-71.376	-909.763	-895.063	-890.248	-881.812	-880.394
Resultaat	**-832.063**	**-77.700**	**-909.763**	**-895.063**	**-890.248**	**-881.812**	**-880.394**

1.3 Werk en inkomen

Wat willen we bereiken?

Inwoners (met een afstand tot de arbeidsmarkt) hebben een beter perspectief op werk en grotere kansen op de arbeidsmarkt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We werken in 3 proeftuinen, vanuit de ketensamenwerking tussen de ISD, Werkplein Hart van West-Brabant en de WVS, aan nieuwe, bij de verander(en)de doelgroep passende, vormen van activering.

- De ISD Brabantse Wal en het Werkcentrum blijven we actief inzetten op een verdere aansluiting tussen het cliëntenbestand en de vacatures, met name ook daar waar personeelstekorten zijn om kansrijke re-integratie te bevorderen.

- Interventies in de zorg- en dienstverlening worden effectiever en efficiënter doordat het 'startpunt naar werk' van de BWI en de ISD zijn gepositioneerd en nauw samenwerken met alle partners in de integrale toegang sociaal domein.

Wat willen we bereiken?

We zetten ons in om (de gevolgen van) armoede en schulden, al dan niet ontstaan door de coronacrisis, in de gemeente te voorkomen en terug te dringen, zodat inwoners zo volwaardig mogelijk kunnen (blijven) deelnemen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Wij zetten in op effectieve vroegsignalering. Dit wil zeggen dat we tijdig en proactief actie ondernemen, mede aan de hand van signalen van partners, voordat problemen escaleren.

- Wij stimuleren een integrale samenwerking tussen en met onze partners, zodat armoede- en schuldenproblematiek in brede samenhang wordt aangepakt.

- We blijven inzetten op de bekendheid, toegankelijkheid en het gebruik van armoederegelingen.

Wat willen we bereiken?

We voeren de regie op inburgering met als doel dat inburgeraars zo snel mogelijk zelfstandig meedoen in de samenleving, het liefst via betaald werk.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We verzorgen een inburgeringsaanbod, waarin integraliteit op het gebied van inburgering, participatie en het bredere sociaal domein geborgd is.

- We zetten in op maatwerk en persoonlijke begeleiding van inburgeraars door het organiseren van een Brede intake, een persoonlijk Plan Inburgering & Participatie en voortgangsgesprekken.

Wat geven we uit aan 1.3 Werk en inkomen?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	6.262.727	468.821	6.731.548	6.603.379	6.603.550	6.509.649	6.502.715
Lasten	-9.388.528	-377.765	-9.766.293	-9.874.395	-9.833.364	-9.725.053	-9.700.872
Resultaat	**-3.125.801**	**91.056**	**-3.034.745**	**-3.271.016**	**-3.229.814**	**-3.215.404**	**-3.198.157**

1.4 Maatschappelijke ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Inwoners worden gestimuleerd zo volwaardig en zelfstandig mogelijk deel te nemen aan de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inwoners zijn voldoende bekend met het volledige aanbod aan faciliteiten waarmee zij in de gelegenheid gesteld worden zo volwaardig en zelfstandig mogelijk deel te blijven nemen aan de samenleving.

Wat willen we bereiken?

Op basis van diverse vastgestelde plannen vindt een doorontwikkeling plaats, ten behoeve van ondersteuning en duurzame huisvesting van kwetsbare mensen en een passende samenwerking tussen de gemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Er worden samenwerkingsafspraken gemaakt tussen gemeenten in de regio West Brabant West, zorgaanbieders en woningcorporaties ten behoeve van kwetsbare mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang naar zelfstandig wonen.

- De 6 gemeenten in de regio West Brabant West realiseren een nieuwe samenwerkingsvorm op het gebied van Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang, verslavingszorg en OGGZ voor de periode 2022-2026.

Wat willen we bereiken?

Het aanbod van zorg en ondersteuning sluit aan op de behoeften van onze inwoners en de beoogde resultaten worden behaald. De geleverde inzet is effectief, efficiënt en van goede kwaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We vervolgen onze inzet op de doorontwikkeling van het huidige ondersteuningsaanbod middels Effectievere en Efficiëntere Wmo in samenwerking met onze zorgpartners. De trajecten die de afgelopen 2 jaar zijn ingezet, vormen hiervoor de basis.

Wat geven we uit aan 1.4 Maatschappelijke ondersteuning?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	195.348	-23.848	171.500	189.393	189.393	189.393	189.393
Lasten	-6.073.810	-181.557	-6.255.367	-6.546.291	-6.511.207	-6.563.632	-6.571.086
Resultaat	**-5.878.462**	**-205.405**	**-6.083.867**	**-6.356.898**	**-6.321.814**	**-6.374.239**	**-6.381.693**

1.5 Zorg voor Jeugd

Wat willen we bereiken?

Het aanbod van zorg en ondersteuning sluit aan op de behoeften van onze inwoners en de beoogde resultaten worden behaald. De geleverde inzet is effectief, efficiënt en van goede kwaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We monitoren de resultaten van het beleid door kwaliteit, cliënttevredenheid en kosten te meten. Op basis hiervan sturen we bij waar nodig.
- We versterken de samenwerking tussen partijen in het voorliggend veld. Aanbod in het voorliggend veld is bekend bij de toegang en wordt ingezet waar nodig.

Wat willen we bereiken?

We hebben de ondersteuningsvraag reeds in een vroeg stadium in beeld. Daarmee voorkomen we de noodzaak van zwaardere zorg en ondersteuning zoveel mogelijk en neemt de druk op (zware) maatwerkvoorzieningen af.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We verkennen met onze partners hoe deskundigen uit de specialistische jeugdzorg (niet-vrij toegankelijke zorg) kunnen helpen bij preventieve jeugdzorg.
- Het veiligheidsteam is een netwerk van professionals die als doel heeft de veiligheid rondom een jeugdige zo snel mogelijk te herstellen. We streven daarom naar kortere doorlooptijden en een doelgerichte en klantvriendelijke inzet van zorg.

Wat willen we bereiken?

De regie over jeugdzorg ligt in de eerste plaats bij de jeugdigen en ouders zelf.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het team Jeugd gaat planmatig met ouders en jeugdigen aan de slag zodat zij meer in hun eigen kracht komen te staan.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor het beheren van het eigen dossier door ouders en jeugdigen.

Wat geven we uit aan 1.5 Zorg voor Jeugd?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	1.549.299	32.410	1.581.709	312.572	312.572	312.572	312.572
Lasten	-5.825.402	-430.036	-6.255.438	-5.476.891	-5.082.388	-5.027.054	-4.960.532
Resultaat	**-4.276.103**	**-397.626**	**-4.673.729**	**-5.164.319**	**-4.769.816**	**-4.714.482**	**-4.647.960**

1.6 Gezondheid

Wat willen we bereiken?

We zetten ons samen met partners en andere gemeenten in om de gezondheid van de inwoners te beschermen, bewaken en bevorderen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Met preventie en voorlichting promoten en stimuleren we een gezonde leefstijl in brede zin.
- We zetten in op activiteiten ter bevordering van de psychische gezondheid (waaronder preventie van depressie en eenzaamheid).
- We zetten in op activiteiten ter bevordering van een gezonde leefstijl en vitaliteit (waaronder het voorkomen en verminderen van overgewicht, roken, (schadelijk) alcoholgebruik en drugs).

Wat geven we uit aan 1.6 Gezondheid?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-922.469	-21.600	-944.069	-960.517	-962.417	-970.814	-979.367
Resultaat	**-922.469**	**-21.600**	**-944.069**	**-960.517**	**-962.417**	**-970.814**	**-979.367**

1.7 Onderwijs

Wat willen we bereiken?

We versterken de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De pilots onderwijszorgarrangementen in het speciaal onderwijs worden gemonitord. Waar nodig vindt er bijsturing plaats.
- Met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs primair onderwijs en voortgezet onderwijs worden afspraken gemaakt hoe we de samenwerking bekostigen die gericht is op brede ondersteuning van de jeugd.

Wat willen we bereiken?

We voorkomen achterstanden en kansenongelijkheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Samen met verschillende partners investeren we in een doorlopende ontwikkel- en leerlijn (Voor- en Vroegschoolse Educatie, Onderwijsachterstandenbeleid, volwasseneneducatie).
- We blijven inzetten op de ontwikkeling van taalvaardigheid van inwoners die de Nederlandse taal willen leren en/of verbeteren. We vergroten de taalkundige en digitale vaardigheden van onze inwoners en hebben extra aandacht voor overheidscommunicatie.
- Als een van de 16 gemeenten binnen het Regionaal Bureau Leren (RBL) werken we mee aan het stimuleren en behalen van startkwalificaties door jongeren en het begeleiden van kwetsbare jongeren zonder startkwalificatie naar kansrijkere posities.

Wat willen we bereiken?

De onderwijshuisvesting voldoet aan de behoefte. Ruimten en gebouwen worden efficiënt gebruikt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan het Integraal Huisvestings Plan onderwijs.

Wat geven we uit aan 1.7 Onderwijs?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	418.443	2.954	421.397	427.275	427.275	427.275	427.275
Lasten	-2.692.137	-27.779	-2.719.916	-2.875.472	-3.056.454	-3.084.108	-3.095.999
Resultaat	**-2.273.694**	**-24.825**	**-2.298.519**	**-2.448.197**	**-2.629.179**	**-2.656.833**	**-2.668.724**

1.8 Investeringen

Investeringen programma 1. Sociaal Domein

Voor dit programma voorziet het college voor de komende jaren de navolgende investeringen. Met het vaststellen van de financiële positie bij de begrotingsbehandeling autoriseert de raad uitsluitend de nieuwe investeringen van het aankomende begrotingsjaar. Tevens kan uw raad aangeven van welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen (art. 5.2 Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019).

Investeringsprognose 2021-2025

Bedragen in €

Omschrijving Investeringsschema programma 1. Sociaal Domein	Primaire begroting 2021	Mutatie 2021	2022	2023	2024	2025	Dekking
Nieuwbouw basisschool Meulenrakkers Ossendrecht	3.365.000	-	-	-	-	-	Begrotingsresultaat
Nieuwbouw basisschool Huijbergen	-	-	-	-	2.236.000	-	Begrotingsresultaat
Subtotaal programma 1	**3.365.000**	**-**	**-**	**-**	**2.236.000**	**-**	

1.9 Indicatoren

BBV- en lokale beleidsindicatoren

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

	BBV-Indicatoren	Gemeente Woensdrecht			Grootteklasse < 25.000 inwoners			Geheel Nederland		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Bijstandsuitkeringen	19,9	24,3	-	19,0	25,0	-	37,4	46,7	-
2	Aantal re-integratievoorzieningen	1,0	1,0	1,0	2,0	1,0	1,0	2,0	2,0	2,0
3	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	71,0	75,0	-	52,0	58,0	-	63,0	65,0	-
4	Kinderen in armoede	5,0%	-	-	4,0%	-	-	6,0%	-	-
5	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	2,8%	-	-	1,5%	-	-	2,0%	-	-
6	Absoluut verzuim leerplichtige leerlingen	9,4	-	-	1,7	-	-	2,4	-	-
7	Relatief verzuim leerplichtige leerlingen	18,0	-	-	19,0	-	-	26,0	-	-
8	Jongeren met jeugdhulp	9,7%	8,5%	-	9,4%	9,3%	-	10,6%	10,3%	-
9	Jongeren met jeugdreclassering	0,4%	0,6%	-	0,4%	0,4%	-	0,3%	0,3%	-
10	Jongeren met jeugdbescherming	1,4%	1,1%	-	1,0%	1,0%	-	1,1%	1,1%	-
	Lokale indicatoren	**2019**	**2020**	**2021**						
11	Tevredenheid met WMO-ondersteuning	90,4%	87,0%	-						
12	Inzet van maatwerkvoorzieningen	1645	1930	969						
13	Huishoudens met laag inkomen	-	-	-						

Legenda indicatoren:

1. Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015) (per 1.000 inwoners vanaf 18 jaar). *Bron: CBS - Participatiewet.*
2. Het aantal re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar. *Bron: CBS - Re-integratietrajecten.* Voorheen werd het aantal re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar weergegeven; nu staan alleen de cijfers per 1.000 inwoners van 15-74 jaar op "Waar staat je gemeente" vermeld.
3. Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 329 deelnemende gemeenten. *Bron: CBS - Monitor Sociaal Domein WMO.*
4. Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. *Bron: CBS - Jeugd.*
5. Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding "2019" staat voor schooljaar "2018/2019". *Bron: DUO/Ingrado.*
6. Het aantal leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongeren dat niet op een school of instelling staat ingeschreven (per 1.000 leerplichtigen). De periodeaanduiding "2019" staat voor schooljaar "2018/2019". *Bron: DUO/Ingrado.* Woensdrecht geeft een vertekend beeld ten aanzien van verzuimcijfers vanwege de registratiesystematiek voor kinderen die in België onderwijs genieten en voor kinderen die onderwijs bij Almata volgen.

7. Het aantal jongeren dat wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt (per 1.000 leerplichtigen). Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding "2019" staat voor schooljaar "2018/2019". *Bron: DUO/Ingrado.* Woensdrecht geeft een vertekend beeld ten aanzien van verzuimcijfers vanwege de registratiesystematiek voor kinderen die in België onderwijs genieten en voor kinderen die onderwijs bij Almata volgen.
8. Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. *Bron: CBS - Jeugd.*
9. Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). *Bron: CBS - Jeugd.*
10. Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. *Bron: CBS - Jeugd.*
11. De mate waarin cliënten tevreden zijn over de ondersteuning die zij van de gemeente Woensdrecht ontvangen op het gebied van WMO. Het percentage geeft weer in welke mate men het eens is met de volgende stelling: 'De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag'. *Bron: wettelijk cliëntonderzoek.*
12. Totaal aantal afgegeven indicaties maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp en WMO. *Bron: Suite4SociaalDomein.* Cijfers van 2021 zijn t/m 11 augustus 2021.
13. Percentage huishoudens met een laag inkomen ten opzichte van totaal aantal huishoudens van de gemeente. Huishoudens behoren tot de categorie 'laag inkomen' indien het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen, exclusief gebonden uitkeringen, lager is dan de 'lage-inkomensgrens' van het CBS. Daarbij worden verschillende grenzen gehanteerd naar gelang het type huishouden. *Bron: CBS.* De meest recente gegevens voor deze indicator betreffen 2016 en zijn om die reden niet in bovenstaande tabel opgenomen. In 2016 was het percentage 5,4%.

Programma 2. Ruimte

Maatschappelijk effect

- Inwoners ervaren meer invloed op de ontwikkeling van de ruimte om hen heen.
- Een merkbare verandering in de wijze waarop in Woensdrecht inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisatie aankijken tegen en omgaan met de fysieke leefomgeving, waarbij er meer ruimte is voor initiatief en maatwerk en de regeldruk is verminderd.
- Stakeholders ervaren ons als een betrouwbare en professionele samenwerkingspartner.
- Inwoners en bezoekers ervaren een leef- en verblijfsgebied waar het goed toeven is.
- Een grotere duurzame woningvoorraad, zowel koopwoningen als huurwoningen.
- Alle inwoners hebben de kans om in Woensdrecht te blijven wonen.
- Een goede balans tussen recreatief nachtverblijf en nachtverblijf door arbeidsmigranten.
- Woensdrecht heeft een grondpositie die voldoende mogelijkheden biedt voor ontwikkelingen.
- Een toename van het aantal dagrecreanten en een toename van het aantal recreatieve overnachtingen. (Brabantse Wal ambitie veerkrachtig bestuur: in 2021 aantal toeristen gestegen met 10% en aantal overnachtingen gestegen met 3%).
- Inwoners en bezoekers zijn bekend met het fietsaanbod. Men besteedt meer en recreëert vaker en langer in Woensdrecht.
- Sport vervult een rol met betrekking tot het promoten van de gemeente op het gebied van recreatie en toerisme en de wielersport.
- Het enthousiasme en de betrokkenheid van inwoners en organisaties voor het fietsen en het fietsaanbod is vergroot en dit heeft een positief effect op de leefbaarheid.
- Inwoners bewegen meer op de fiets en zijn beter in staat om talenten te ontwikkelen.
- Fiets- en wielerorganisaties ervaren dat hun aanbod actief wordt gepromoot, voelen zich verbonden met de wieler- en fietsgemeente en voelen zich gesteund in het uitdragen van hun enthousiasme.
- Inwoners kunnen gebruik maken van een gevarieerd aanbod aan sportactiviteiten.
- Sport kan worden beoefend door alle inwoners en ze ervaren dat ze hierin worden gestimuleerd. Dit heeft een positief effect op hun gezondheid en (school)prestaties.
- Inwoners en bezoekers die (top)sport beoefenen, voelen zich gestimuleerd en gefaciliteerd.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Ruimte zijn de navolgende organisaties betrokken: Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, Woningbouwcorporaties, Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten, Streekorganisatie Brabantse Wal, VVV, Regio West-Brabant, Grenspark Kalmthoutse Heide, Belgisch-Nederlands Grensoverleg, VTH-samenwerking Brabantse Wal, Regionaal ruimtelijk overleg, Wonen Subregio West-Brabant West.

Wat geven we uit aan programma 2. Ruimte?

Op grond van art. 5.1 van de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	1.430.904	998.338	2.429.242	1.579.879	2.405.993	896.048	895.604
Lasten	-1.561.108	-404.260	-1.965.368	-1.383.984	-1.857.063	-1.290.829	-1.315.803
Resultaat	**-130.204**	**594.078**	**463.874**	**195.895**	**548.930**	**-394.781**	**-420.199**

2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken

Wat willen we bereiken?

Aangevraagde omgevingsvergunningen worden binnen gestelde wettelijke termijnen afgehandeld.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Mensen en middelen worden optimaal ingezet om de vergunningverlening binnen de gestelde wettelijke termijnen af te handelen.

Wat willen we bereiken?

Een grotere en duurzame woningvoorraad die is afgestemd op de behoeften en ingevuld wordt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We actualiseren de prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties.
- We combineren de starterslening en stimuleringsregeling ter ondersteuning van de doelstellingen uit de Woonvisie en de Duurzaamheidsvisie.
- Er wordt uitvoering gegeven aan de Woonvisie 2020 en woningbouwprogrammering.

Wat willen we bereiken?

Een merkbare verandering in de ruimtelijke inrichting van de gemeente en een gebied waar het goed toeven is.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Er wordt samen gewerkt in een gebiedsgerichte aanpak voor de Brabantse Wal inzake de stikstof problematiek om ruimtelijke en economische ontwikkelingen mogelijk te maken en de aanwezige natuurwaarden te versterken.
- We implementeren de Omgevingswet. We maken een integrale en breed gedragen visie op de fysieke leefomgeving en de wijze waarop de gemeente Woensdrecht samenwerkt met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties binnen die leefomgeving.
- We lopen waar mogelijk vooruit op de vergunningsvrije mogelijkheden in de Omgevingswet en verminderen de regeldruk.

Wat geven we uit aan 2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	539.372	75.000	614.372	674.040	674.040	674.040	674.040
Lasten	-97.149	-280.734	-377.883	-95.723	-95.081	-94.786	-94.646
Resultaat	**442.223**	**-205.734**	**236.489**	**578.317**	**578.959**	**579.254**	**579.394**

2.2 Grondbeleid

Wat willen we bereiken?

Een grondpositie die ontwikkelingen mogelijk maakt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We verstevigen onze grondpositie op verantwoorde wijze.
- We zetten de functie van grondposities om zodat gewenste ontwikkelingen mogelijk kunnen worden gemaakt. We onderzoeken daartoe de haalbaarheid van woningbouw zoals genoemd in het vastgestelde woningbouwprogramma.

Wat geven we uit aan 2.2 Grondbeleid?

Binnen dit product is het effect zichtbaar van de actualisatie van de grondcomplexen op de exploitatie. Voor een toelichting daarop verwijzen wij u naar de paragraaf Grondbeleid.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	802.462	888.338	1.690.800	816.769	1.642.883	187.938	187.494
Lasten	-227.223	-182.858	-410.081	-147.034	-618.982	-59.199	-58.837
Resultaat	**575.239**	**705.480**	**1.280.719**	**669.735**	**1.023.901**	**128.739**	**128.657**

2.3 Recreatie en toerisme

Wat willen we bereiken?

Vergroting van de bekendheid van de regio met als doel een toename van het aantal dagrecreanten en het aantal recreatieve overnachtingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Samen met de gemeenten Bergen op Zoom en Steenbergen versterken we de Brabantse Wal door regiobranding, evenementen, routering, bewegwijzering, Geopark en herdenken.
- Samen met organisatoren maken we een kalender met aansprekende evenementen die bijdragen aan de merkontwikkeling van de Brabantse Wal en het recreatieve profiel van Woensdrecht.
- Samen met recreatieondernemers verbeteren we de kwantiteit en kwaliteit van verblijfsvoorzieningen, buitenruimte, bereikbaarheid, gastvrijheid, mobiliteit en promotie.

Wat geven we uit aan 2.3 Recreatie en toerisme?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-130.221	-25.000	-155.221	-153.247	-95.643	-95.651	-95.663
Resultaat	**-130.221**	**-25.000**	**-155.221**	**-153.247**	**-95.643**	**-95.651**	**-95.663**

2.4 Sport en evenementen

Wat willen we bereiken?

Sport is beschikbaar voor iedereen en men wordt gestimuleerd en gefaciliteerd om zelf te gaan sporten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De BWI ondersteunt en stimuleert sportaanbieders onderwijs, overheid en inwoners onder andere op het gebied van bekendheid, aansluiting vraag en aanbod en samenwerking.
- De gemeente Woensdrecht geeft uitvoering aan het Sportakkoord.

Wat willen we bereiken?

Woensdrecht geniet internationale bekendheid als dé fiets- en wielergemeente (zie ook opgave Branding Brabantse Wal).

Wat gaan we daarvoor doen?

- Bekendheid van Woensdrecht als fiets- en wielergemeente vergroten door communicatiecampagnes, een aantrekkelijke wielerkalender, sponsoring van lokale evenementen en grote wielerevenementen.
- Versterken van het fietsaanbod en –voorzieningen, waaronder een aansluitend routenetwerk, MTB-netwerk, sportevenementen en activiteiten.
- In 2022 wordt het fiets- en wielerplan geëvalueerd en herzien.

Wat geven we uit aan 2.4 Sport en evenementen?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	89.070	35.000	124.070	89.070	89.070	34.070	34.070
Lasten	-1.106.515	84.332	-1.022.183	-987.980	-1.047.357	-1.041.193	-1.066.657
Resultaat	**-1.017.445**	**119.332**	**-898.113**	**-898.910**	**-958.287**	**-1.007.123**	**-1.032.587**

2.5 Investeringen

Investeringen programma 2. Ruimte

Voor dit programma voorziet het college voor de komende jaren de navolgende investeringen. Met het vaststellen van de financiële positie bij de begrotingsbehandeling autoriseert de raad uitsluitend de nieuwe investeringen van het aankomende begrotingsjaar. Tevens kan uw raad aangeven van welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen (art. 5.2 Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019).

Investeringsprognose 2021-2025

Bedragen in €

Omschrijving Investeringsschema programma 2. Ruimte	Primaire begroting 2021	Mutatie 2021	2022	2023	2024	2025	Dekking
MJOP Sportaccommodaties, tennisparken/sportparken	1.782.750	-700.058	489.370	220.709	112.724	246.103	Begrotingsresultaat
Subtotaal programma 2	**1.782.750**	**-700.058**	**489.370**	**220.709**	**112.724**	**246.103**	

Toe te kennen investeringskredieten 2021 (mutatie) en 2022

MJOP Sportaccommodaties, tennisparken/sportparken

In de programmabegroting 2021 is vooraf een inschatting gemaakt van investeringsbedragen (en daaraan gerelateerde afschrijvingskosten) voor buitensportaccommodaties. In april 2021 is de meerjaren onderhoudsplanning buitensportaccommodaties vastgesteld. De vooraf ingeschatte investeringen zijn daarbij opgeschoven in de tijd en nu meerjarig meegenomen. Bovenstaande bedragen zijn een optelling van de netto-investeringsbedragen in een begrotingsjaar, omdat een deel van het investeringsbedrag (omzetbelasting) kan worden teruggevorderd (SPUK sport).

2.6 Indicatoren

BBV- en lokale indicatoren

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

	BBV-Indicatoren	Gemeente Woensdrecht			Grootteklasse < 25.000 inwoners			Geheel Nederland		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	WOZ-waarde woningen	243	256	-	-	312	-	248	270	-
2	Nieuwbouw woningen	1	3,3	-	9,3	9,6	-	9,2	8,9	-
3	Demografische druk	78,1%	78,0%	77,8%	79,0%	79,4%	79,6%	69,8%	70,0%	70,1%
4	Niet-sporters	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Lokale indicatoren	**2019**	**2020**	**2021**						
5	Aantal nieuwbouwwoningen per groep	-	-	-						
6	Aantal nieuwbouwwoningen per kern									
	- Hoogerheide	58	5	4						
	- Huijbergen	2	1	2						
	- Ossendrecht	17	60	7						
	- Putte	3	3	0						
	- Woensdrecht	1	1	0						
7	Uitgifte reststroken en overige gemeentegrond	€ 47.388	€ 170.862	€ 62.330						

Legenda indicatoren

1. De gemiddelde WOZ-waarde van woningen (x € 1.000). *Bron: CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken.*
2. Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties (per 1.000 woningen). *Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen, bewerking ABF Research.*
3. De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. *Bron: CBS - Statistiek Bevolking, bewerking ABF Research.*
4. Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doet. *Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS, en RIVM.* De meest recente gegevens voor deze indicator betreffen 2016 en zijn om die reden niet in bovenstaande tabel opgenomen. Elke vier jaar organiseren de GGD´en in samenwerking met het RIVM en CBS een gezamenlijke Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen.
5. Onder groep wordt verstaan: inwonerscategorie (starter, gezin of ouderen).
6. Aantal nieuwbouwwoningen per kern. *Bron: Squit/handmatige telling.* Het cijfer van 2021 heeft betrekking op de periode tot 22 juli 2021.
7. Totaal opbrengst grondverkoop met betrekking tot reststroken en overige percelen, met uitzondering van kavels in € per jaar. *Bron: financiële administratie gemeente Woensdrecht.* Het cijfer van 2021 heeft betrekking op de periode tot 22 juli 2021.

Programma 3. Leefomgeving

Maatschappelijk effect

- De landschappelijke kwaliteiten van Woensdrecht zijn behouden en waar mogelijk versterkt.
- Een goede balans tussen natuur, agrarisch en recreatief gebruik.
- Het gebied dat ten dienste staat van groen en natuur is minimaal gelijk gebleven.
- De ketensamenwerking water komt ten goede aan kwaliteit, toekomstbestendigheid, kosten en efficiency.
- De kennis en het bewustzijn over duurzaamheid bij inwoners, bedrijven en de gemeentelijke organisatie zijn vergroot.
- Nieuwe bouwprojecten zijn duurzaam uitgevoerd.
- Inwoners voelen zich ondersteund in het nemen van energiebesparende maatregelen.
- Duurzame inkoop door Woensdrecht is uitgebreid en wordt structureel toegepast.
- Het kwaliteitsniveau van de wegen, voetpaden en fietspaden is toegenomen.
- Veilige wegen, goede bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen en een adequaat parkeervoorzieningenniveau.
- Bestaand openbaar vervoer blijft minimaal op het huidige niveau.
- Behoud van culturele en monumentale objecten en efficiënte besluitvorming rondom aanvragen.
- Optimaal gebruik maken van initiatieven, ideeën en inzet van inwoners onder andere via de dorpsplatforms met meer inbreng en verantwoordelijkheid voor de woon-, werk- en leefomgeving.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Leefomgeving zijn de navolgende organisaties betrokken: dorpsplatforms, Saver NV, Werkvoorzieningschap (WVS-groep), Samenwerken aan water in Midden- en West-Brabant, Waterkring West, Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord, Inkoopbureau West-Brabant.

Wat geven we uit aan programma 3. Leefomgeving?

Op grond van art. 5.1 van de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	2.378.844	126.178	2.505.022	2.417.492	2.417.492	2.408.092	2.408.092
Lasten	-6.288.915	-515.595	-6.804.510	-6.246.383	-6.122.738	-6.008.184	-5.953.077
Resultaat	**-3.910.071**	**-389.417**	**-4.299.488**	**-3.828.891**	**-3.705.246**	**-3.600.092**	**-3.544.985**

3.1 Landschap en natuur

Wat willen we bereiken?

In stand houden en verbeteren van de landschappelijke kwaliteit en natuurwaarden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren conform de Groene Agenda 2021-2025 groene en landschappelijke projecten uit die gefinancierd worden uit de reserve 'Groenfonds' en anterieure overeenkomsten onder andere uit de zonneparken.

- We participeren in regionale overlegstructuren m.b.t. natuur en landschap zoals het grenspark Kalmthoutse Heide en het Bijenlandschap West-Brabant.

Wat geven we uit aan 3.1 Landschap en natuur?

Het merendeel van de baten en lasten die een oorzakelijk verband hebben met dit product worden verantwoord op product 3.3 Beheer openbaar gebied en 5.8 Overhead. Daarnaast worden de op dit product beperkt geraamde middelen vanwege afronding niet zichtbaar in de tabel.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-173	0	-173	-175	-172	-172	-172
Resultaat	**-173**	**0**	**-173**	**-175**	**-172**	**-172**	**-172**

3.2 Milieu en duurzaamheid

Wat willen we bereiken?

We anticiperen op de gevolgen van de klimaatverandering voor onze kernen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Relevante fysieke veranderingen worden benut om klimaatadaptieve maatregelen te nemen waarbij het principe 'vasthouden-bergen-afvoeren' van hemelwater wordt gehanteerd.
- We voeren de ambities vanuit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie uit, wat met name bestaat uit een risicodialoog met relevante gebiedspartners en een gezamenlijke uitvoeringsagenda met maatregelen.
- We borgen ruimtelijke adaptatie in richtlijnen voor stedelijk water, openbare ruimte en groen.

Wat willen we bereiken?

We voeren de Duurzaamheidsvisie 2017-2035 uit op basis van een uitvoeringsprogramma (zie ook opgave Duurzaamheid).

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven invulling aan de opgaven zoals die zijn geformuleerd in de Regionale Energie Strategie. We gebruiken hiervoor onder andere de opbrengsten van de zonneparken als bron van inkomsten.
- We stellen een voorlopige warmtevisie vast en voeren deze uit.
- We zetten in op de vergroting van kennis en bewustwording over duurzaamheid bij inwoners, organisaties en de gemeentelijke organisatie.

Wat geven we uit aan 3.2 Milieu en duurzaamheid?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	10.000	90.000	100.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Lasten	-261.027	-224.346	-485.373	-285.428	-285.245	-285.286	-285.334
Resultaat	**-251.027**	**-134.346**	**-385.373**	**-275.428**	**-275.245**	**-275.286**	**-275.334**

3.3 Beheer openbaar gebied

Wat willen we bereiken?

Onze inwoners leven in een schone, veilige en groene omgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan doelstellingen en acties zoals bepaald in onder andere de ‘Groene Agenda 2021-2025’, het Gemeentelijk rioleringsplan, de afvalstoffenverordening en ‘Beleids- en beheerplan Speelvoorzieningen 2021-2024'.

- We bereiden projecten voor en maken een aanbestedingsgereed ontwerp en bestek, waaronder ‘reconstructie Grensstraat in Putte’ en ‘reconstructie Demerstraat in Huijbergen’.

Wat geven we uit aan 3.3 Beheer openbaar gebied?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	2.173.510	36.000	2.209.510	2.212.473	2.212.473	2.203.073	2.203.073
Lasten	-4.515.114	-191.358	-4.706.472	-4.475.231	-4.424.783	-4.365.284	-4.334.447
Resultaat	**-2.341.604**	**-155.358**	**-2.496.962**	**-2.262.758**	**-2.212.310**	**-2.162.211**	**-2.131.374**

3.4 Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

Woensdrecht is verkeersveilig, bereikbaar en voldoende parkeergelegenheid is geborgd.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Er wordt een mobiliteitsplan opgesteld om de bereikbaarheid van de gemeente Woensdrecht en haar kernen te realiseren.
- Er wordt uitvoering gegeven aan het beleidsplan Openbare laadinfrastructuur 2021.
- Er wordt uitvoering gegeven aan het GVVP (2020-2025).

Wat geven we uit aan 3.4 Verkeer en vervoer?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	2.532	0	2.532	2.217	2.217	2.217	2.217
Lasten	-570.075	-21.436	-591.511	-565.016	-549.527	-507.956	-485.168
Resultaat	**-567.543**	**-21.436**	**-588.979**	**-562.799**	**-547.310**	**-505.739**	**-482.951**

3.5 Monumenten en cultuur

Wat willen we bereiken?

We houden monumenten, culturele objecten en uitingen binnen Woensdrecht in stand.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Aanvragen en initiatieven worden conform de geldende regelgeving en binnen de gestelde termijnen afgehandeld.
- We stellen een Beleidsplan Erfgoed en Monumenten vast.
- We stellen een Kerkenvisie vast.

Wat geven we uit aan 3.5 Monumenten en cultuur?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	40.000	0	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Lasten	-50.100	-31.043	-81.143	-53.723	-48.365	-48.310	-48.317
Resultaat	**-10.100**	**-31.043**	**-41.143**	**-13.723**	**-8.365**	**-8.310**	**-8.317**

3.6 Burger- en overheidsparticipatie

Wat willen we bereiken?

Meer inwoners betrekken bij initiatieven en inwoners die al met uitvoering bezig zijn enthousiast houden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We onderhouden een goed netwerk tussen inwoners, ketenpartners en gemeente en breiden waar mogelijk uit.
- We faciliteren initiatieven en geven waar nodig kaders aan.

Wat geven we uit aan 3.6 Burger en overheidsparticipatie?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-83.104	-37.681	-120.785	-71.730	-73.200	-61.711	-61.722
Resultaat	**-83.104**	**-37.681**	**-120.785**	**-71.730**	**-73.200**	**-61.711**	**-61.722**

3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties

Wat willen we bereiken?

We beheren en onderhouden het gemeentelijk vastgoed op het afgesproken conditieniveau overeenkomstig het meerjaren onderhoudsplan (MJOP).

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zetten in op anders werken, meer eigenaarschap naar huurders als het gaat om onderhoud.
- We investeren in verdere verduurzaming in combinatie met het groot onderhoud.
- We voeren de jaarlijkse accountgesprekken met de beheerder van het Multifunctioneel Centrum (MFC).

Wat willen we bereiken?

We vereenvoudigen de vastgoedbudgetten in Key2Financiën voor het verkrijgen van een beter overzicht.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We richten de vastgoedbudgetten in de gemeentelijke applicatie Key2Financiën opnieuw in.

Wat geven we uit aan 3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	152.802	178	152.980	152.802	152.802	152.802	152.802
Lasten	-809.322	-9.731	-819.053	-795.080	-741.446	-739.465	-737.917
Resultaat	**-656.520**	**-9.553**	**-666.073**	**-642.278**	**-588.644**	**-586.663**	**-585.115**

3.8 Investeringen

Investeringen programma 3. Leefomgeving

Voor dit programma voorziet het college voor de komende jaren de navolgende investeringen, hieronder toegelicht naar. Met het vaststellen van de financiële positie bij de begrotingsbehandeling autoriseert de raad uitsluitend de nieuwe investeringen van het aankomende begrotingsjaar. Tevens kan uw raad aangeven van welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen (art. 5.2 Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019).

Investeringsprognose 2021-2025

Bedragen in €

Omschrijving Investeringsschema programma 3. Leefomgeving	Primaire begroting 2021	Mutatie 2021	2022	2023	2024	2025	Dekking
Uitvoeringsprogramma wegbeheer	889.000	-	889.000	889.000	867.000	867.000	Voorziening onderhoud wegen
Renovatie openbare verlichting	246.445	-	297.745	146.740	49.740	163.910	Voorziening onderhoud openbare verlichting
Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer	372.000	-	-	-	-	-	Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen
Uitvoeringsprogramma rioolbeheer	1.150.580	-	1.310.080	1.312.330	1.325.080	1.325.080	Voorziening rioolbeheer
Renovatie Grensstraat Putte	549.000	-	-	-	-	-	Begrotingsresultaat
Stimuleringsregeling Landschap	-	40.000	-	-	-	-	Algemene reserve / bestemmingsreserve Groenfonds
Aanschaf en plaatsen boombakken Antwerpsestr.Putte	-	15.000	-	-	-	-	Bestemmingsreserve Budget dorpsplatforms
Opstellen warmtevisie	-	100.000	-	-	-	-	Bestemmingsreserve Warmtevisie
Overkapping gladheidsbestrijdingsmachines	-	-	28.391	-	-	-	Begrotingsresultaat
Subtotaal programma 3	**3.207.025**	**155.000**	**2.525.216**	**2.348.070**	**2.241.820**	**2.355.990**	

Toe te kennen investeringskredieten 2021 (mutatie) en 2022

Uitvoeringsprogramma wegbeheer

Conform het beleids- en beheerplan Wegen 2019-2023 is bovengenoemd investeringsbedrag meegenomen.

Renovatie openbare verlichting

Conform het beleids- en beheerplan Openbare verlichting 2019-2022 is bovengenoemd investeringsbedrag meegenomen.

Uitvoeringsprogramma rioolbeheer

Conform het beleids- en beheerplan Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2020-2023 is bovengenoemd investeringsbedrag meegenomen.

Stimuleringsregeling Landschap

In de raadsvergadering op 02 maart 2021 is de Groene Agenda 2021-2025 vastgesteld. Daarin is bovengenoemd investeringsbedrag vastgesteld voor het verfraaien en versterken van de aanwezige natuurwaarden**.**

Aanschaf en plaatsen boombakken Antwerpsestr.Putte

Met deze programmabegroting wordt maximaal € 15.000 beschikbaar gesteld uit de initiatievenpot/reserve 'budget dorpsplatforms' voor de aanschaf, het plaatsen en vullen van boombakken aan de Antwerpsestraat te Putte.

Opstellen warmtevisie

Met de jaarrekeningbestemming 2019 is bovengenoemd bedrag beschikbaar gesteld voor het opstellen van beleid om te komen tot een gemeentelijke Warmtevisie.

Overkapping gladheidsbestrijdingsmachines

Met deze programmabegroting wordt bovenstaand investeringsbedrag beschikbaar gesteld.

3.9 Indicatoren

BBV- en lokale beleidsindicatoren

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

BBV-Indicatoren		Gemeente Woensdrecht			Grootteklasse < 25.000 inwoners			Geheel Nederland		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
0	N.v.t.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lokale indicatoren		**2019**	**2020**	**2021**						
1	Beleving openbaar gebied	6,8	-							
2	Aantal zonnepanelen particulieren	1254	1762	-						
	Opgesteld vermogen in kW bij particulieren	4669	7905	-						
3	Burgerinitiatieven openbaar gebied									
	- in aantal	19	17	24						
	- in €	€ 87.402	€ 22.127	€ 35.581						

Legenda indicatoren

Met het vervallen van de indicatoren 'ziekenhuisopname na verkeers-/vervoersongeval' kent dit programma geen verplichte BBV-indicatoren meer.

1. Beleving openbaar gebied. *Bron: Lemon-onderzoek 'Leefbaarheid in Woensdrecht' (de resultaten van dit onderzoek worden eens in de drie jaar gepubliceerd).*
2. Aantal zonnepanelen particulieren (zegt iets over duurzaamheid onder particulieren).
3. Aantal burgerinitiatieven in het openbaar gebied en de financiële middelen die daarmee gemoeid zijn.

Programma 4. Economie

Maatschappelijk effect

- Bedrijven in Woensdrecht bieden de eigen inwoners voldoende werkgelegenheid.
- De werkgelegenheid bij bedrijven in Woensdrecht neemt toe ten opzichte van de periode 2014-2018.
- Bedrijven hebben voldoende vestigings- en/of uitbreidingsmogelijkheden.
- Bedrijven in de gemeente beoordelen het vestigingsklimaat als 'goed'.
- Bedrijven beoordelen het ondernemersklimaat in Woensdrecht als 'aantrekkelijk'.
- Het ondernemersklimaat in Woensdrecht biedt voldoende kansen aan bedrijven.
- Bedrijven beoordelen de regeldruk in Woensdrecht als 'laag'.
- In Woensdrecht is er een goede balans tussen economie en ecologie.
- Inwoners en bezoekers komen graag winkelen in Woensdrecht.
- Inwoners en ondernemers vinden dat de winkels goed bereikbaar zijn.
- Inwoners ervaren dat beter scheidingsgedrag leidt tot minder hoge afvalkosten.
- Inwoners en bedrijven zijn meer bereid tot het scheiden van afval.
- De hoeveelheid restafval per persoon, per jaar kan verder dalen tot 100 kg/p.p.
- Afvalverwerking moet kostendekkend zijn met als uitgangspunt: de vervuiler betaalt.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Economie zijn de navolgende organisaties betrokken: PZEM NV, GBE Aqua B.V., Business Park Aviolanda B.V., Regio West-Brabant, N.V. REWIN West-Brabant, Saver N.V. , Start2bizz Antwerpen / Noord Brabant, Koninklijke Horeca Nederland, VNO-NCW West Brabant / Brabantse Wal, AM&TS / CURIO, ZLTO Woensdrecht, StartToGrow, Ondernemersverenigingen Woensdrecht, RWB Regio West Brabant, RPA regionaal platform arbeidsmarkt, Aviolanda Aerospace, WCAA World Class Aviation Academy, BPA Business Park Aviolanda, Streekorganisatie Brabantse Wal, Recratieondernemers, Horecaondernemers, Ondernemersvereniging Toerisme & recreatie Brabantse Wal.

Wat geven we uit aan programma 4. Economie?

Op grond van art. 5.1 van de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	2.896.005	16.940	2.912.945	3.010.087	3.010.087	3.010.087	3.010.087
Lasten	-2.426.271	-164.365	-2.590.636	-2.664.309	-2.662.664	-2.661.850	-2.661.436
Resultaat	**469.734**	**-147.425**	**322.309**	**345.778**	**347.423**	**348.237**	**348.651**

4.1 Werkgelegenheid

Wat willen we bereiken?

We gebruiken ons netwerk om ondernemers waar mogelijk te ondersteunen en de werkgelegenheid te bevorderen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We blijven in contact met ondernemers (ook starters) door het ondernemersspreekuur en bedrijfsbezoeken te organiseren. Ook op afspraak zijn en blijven we bereikbaar voor ondernemers.

- We evalueren de resultaten van 'StartToGrow' en de bijdrage aan dienstverlening voor Woensdrechtse starters en groeiers.

Wat willen we bereiken?

We versterken de economische structuur in West-Brabant.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Op regionaal niveau werken we samen met de RWB/REWIN, het onderwijs en bedrijfsleven aan economische structuurversterking. Dat doen we op basis van het actieprogramma van de RWB.

- In het kader van Veerkrachtig Bestuur werken we samen met de Brabantse Wal-gemeenten aan regionale opgaven. Een onderdeel hiervan is de visie bedrijventerreinen.

Wat geven we uit aan 4.1 Werkgelegenheid?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-11.987	-5.000	-16.987	-12.007	-11.999	-12.001	-12.002
Resultaat	**-11.987**	**-5.000**	**-16.987**	**-12.007**	**-11.999**	**-12.001**	**-12.002**

4.2 Middenstand en winkelgebieden

Wat willen we bereiken?

Een aantrekkelijk en goed bereikbaar winkelaanbod.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering geven aan de Economische Visie (waar de detailhandelsvisie onderdeel van is).
- We voeren structureel overleg met de winkeliersverenigingen, bedrijvenvereniging ZWH, ZLTO en toeristische en Horeca ondernemers en faciliteren hen waar mogelijk.

Wat geven we uit aan 4.2 Middenstand en winkelgebieden?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	21.300	0	21.300	21.300	21.300	21.300	21.300
Lasten	-73.103	0	-73.103	-73.221	-73.175	-73.185	-73.196
Resultaat	**-51.803**	**0**	**-51.803**	**-51.921**	**-51.875**	**-51.885**	**-51.896**

4.4 Afvalinzameling

Wat willen we bereiken?

Inwoners leveren maximaal 100 kg huishoudelijk restafval per persoon per jaar aan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We optimaliseren de inzamelfaciliteiten en dienstverlening om inwoners in staat te stellen om beter hun afval te kunnen scheiden.
- We zetten in op gerichte communicatie om inwoners actief te stimuleren om beter hun afval te scheiden.

Wat willen we bereiken?

Afvalinzameling en -verwerking is 100% kostendekkend.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We nemen maatregelen waardoor de vervuiler betaalt en de kosten voor onze inwoners niet meer stijgen dan de jaarlijkse inflatie.

Wat geven we uit aan 4.4 Afvalinzameling?

Onderstaande tabel laat voor de meerjarenraming een overschot op het product Afvalinzameling zien. Om de tarieven te bepalen moet echter ook nog rekening worden gehouden met de kosten voor kwijtschelding welke begroot zijn onder het product 1.3 Werk en inkomen in programma 1 Sociaal Domein en de omzetbelasting. De omzetbelasting wordt voor afval niet geraamd in de begroting maar wordt voor het bepalen van de tarieven van de afvalstoffenheffing en hun kostendekkendheid wel als last meegenomen. Voor het totaaloverzicht verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale heffingen, onderwerp ‘afvalstoffenheffing’.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	2.874.705	16.940	2.891.645	2.988.787	2.988.787	2.988.787	2.988.787
Lasten	-2.333.315	-159.365	-2.492.680	-2.573.503	-2.573.375	-2.573.306	-2.573.273
Resultaat	**541.390**	**-142.425**	**398.965**	**415.284**	**415.412**	**415.481**	**415.514**

4.5 Aviolanda

Wat willen we bereiken?

Behoud en uitbreiding van werkgelegenheid op het aerospace maintenance cluster Woensdrecht.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We bouwen samen met overheden, ondernemers en onderwijs aan een campusontwikkeling, dat zich vertaalt in een duurzaam ecosysteem van luchtvaart gerelateerde bedrijvigheid waaronder composietenonderhoud en dronetechniek.
- We verbinden partijen binnen het cluster (onderwijs, bedrijfsleven, overige organisaties en overheid) gericht op tijdige beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel.
- We gebruiken onze invloed om Businesspark Aviolanda naast facilitator van bedrijfsgrond ook op te laten treden als parkmanager voor shared facilities voor de bedrijven op het cluster.

Wat geven we uit aan 4.5 Aviolanda?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-7.866	0	-7.866	-5.578	-4.115	-3.358	-2.965
Resultaat	**-7.866**	**0**	**-7.866**	**-5.578**	**-4.115**	**-3.358**	**-2.965**

4.6 Investeringen

Investeringen programma 4. Economie

Voor dit programma voorziet het college voor de komende jaren de navolgende investeringen. Met het vaststellen van de financiële positie bij de begrotingsbehandeling autoriseert de raad uitsluitend de nieuwe investeringen van het aankomende begrotingsjaar. Tevens kan uw raad aangeven van welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen (art. 5.2 Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019).

Investeringsprognose 2021-2025

Voor dit programma zijn in de periode 2021-2025 geen investeringen voorzien.

4.7 Indicatoren

BBV- en beleidsindicatoren

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

	BBV-Indicatoren	Gemeente Woensdrecht			Grootteklasse < 25.000 inwoners			Geheel Nederland		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Fijn huishoudelijk restafval	131,6	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Hernieuwbare elektriciteit	6,8%	-	-	-	-	-	20,1%	-	
3	Banen	690,4	686,0	-	665,4	666,3	-	793,9	795,9	-
4	Vestigingen	127,5	133,1	-	158,9	165,4	-	151,3	158,4	-
5	Netto arbeidsparticipatie	66,0%	66,1%	-	69,6%	69,3%	-	68,8%	68,4%	-
6	Functiemenging	48,8%	48,5%	-	48,8%	48,6%	-	53,3%	53,2%	-
7	Jeugdwerkloosheid	1,0%	-	-	1,0%	-	-	2,0%	-	-
	Lokale indicatoren	**2019**	**2020**	**2021**						
8	Gemiddeld aantal aanbiedingen grijze container									
	- 140 liter	10	10	-						
	- 240 liter	13	12,6	-						
9	Kostendekkendheid afvalinzameling	86,0%	103,0%	100,0%						
10	Hoeveelheid ingezameld afval bij de milieustraat	5.927	6.858	-						

Legenda indicatoren

1. Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (kg per inwoner). *Bron: CBS - Statistiek huishoudelijk afval.*
2. Geen toelichting beschikbaar. *Bron: Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor.*
3. Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. *Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek/LISA, bewerking ABF Research.*
4. Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar. *Bron: LISA.*
5. Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking. *Bron: CBS - Arbeidsdeelname.*
6. De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. *Bron: CBS- BAG/LISA, bewerking ABF Research.*
7. Het percentage jongeren van 16 t/m 22 jaar dat als werkzoekende staat ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd volgens de Polisadministratie geen baan als werknemer heeft. *Bron: CBS - Jeugd.*
8. Gemiddeld aantal aangeboden grijze containers per huishouden per jaar. *Bron: Saver.*
9. De mate van kostendekkendheid geeft aan in hoeverre de gemeente voldoet aan haar opgave om de kosten en opbrengsten van afvalverwerking in evenwicht te houden. *Bron: Saver.*
10. Hoeveelheid ingezameld afval (x 1.000 kg) per jaar. *Bron: Saver.*

Programma 5. Bestuurskracht

Maatschappelijk effect

- Door samenwerking vergroten we de slagkracht van de gemeente in het belang van onze inwoners. We bereiken meer (met minder) en we werken actief mee aan het algemeen belang.
- Samenwerking verlaagt kosten en/of kwetsbaarheid, het verbetert kwaliteit, continuïteit en/of klantgerichtheid. Wij kiezen daartoe bewust onze rol en standpunten in de samenwerking. Wij worden erkend als waardevolle samenwerkingspartner in een gelijkwaardige relatie. We hebben en houden positie.
- Inwoners, ondernemers, bezoekers en instellingen voelen zich welkom bij de gemeente, voelen zich gehoord en goed geholpen; de klant ervaart een gemak bij het aanvragen van producten en diensten.
- De gemeente is als dienstverlener bereikbaar, transparant, herkenbaar en betrouwbaar. Ze staat dicht bij de inwoners, begrijpt hun behoeften en speelt daar zoveel mogelijk op in. Dat draagt bij aan het vertrouwen van inwoners in de gemeente.
- Mensen die in Woensdrecht verblijven, ervaren de gemeente als veilig en inwoners hebben reële verwachtingen van veiligheid (veiligheidsniveau) in de woonomgeving. Ze leveren waar dat kan ook zelf een actieve bijdrage aan de veiligheid in de gemeente.
- Inwoners onderkennen het belang van handhaving, omdat het zichtbaar bijdraagt aan een veilige en gezonde leefomgeving en dat heeft een positieve invloed op het naleef- en meldgedrag.
- De gemeente is zichtbaar in de Woensdrechtse samenleving en staat dicht bij de inwoners.
- Stakeholders, waaronder inwoners, zijn tijdig, transparant en integer geïnformeerd over voor hen relevante onderwerpen.
- Ten behoeve van de effecten die we willen bereiken gaan we structureel, bewust en zorgvuldig om met onze relaties.
- De lasten en baten van de gemeentelijke begroting zijn in evenwicht.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van het programma Bestuurskracht zijn de volgende organisaties betrokken: GGD, Politie, buurtpreventie, WijZijn, Regio West-Brabant (RWB), Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB), Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB), Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB), NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Stichting Inkoopbureau West-Brabant (SIW), het West-Brabants Archief (WBA) en Equalit.

Wat geven we uit aan programma 5. Bestuurskracht?

Op grond van art. 5.1 van de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	34.947.735	2.746.308	37.694.043	38.341.617	37.479.363	37.555.451	37.787.444
Lasten	-13.152.705	-2.676.326	-15.829.031	-13.658.867	-13.502.039	-13.499.142	-13.504.466
Resultaat	**21.795.030**	**69.982**	**21.865.012**	**24.682.750**	**23.977.324**	**24.056.309**	**24.282.978**
Onttrekkingen	718.611	3.398.614	4.117.225	659.147	612.716	605.976	691.741
Stortingen	-211.346	-1.779.802	-1.991.148	-216.168	-1.293.378	-256.967	-335.144
Mutaties reserves	**507.265**	**1.618.812**	**2.126.077**	**442.979**	**-680.662**	**349.009**	**356.597**
Gerealiseerd resultaat	**22.302.295**	**1.688.794**	**23.991.089**	**25.125.729**	**23.296.662**	**24.405.318**	**24.639.575**

5.1 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

We bieden inwoners een veilige leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stellen bij het integraal veiligheidsplan jaarschijf 2022 op en we voeren het uit.
- We organiseren met de Veiligheidsregio een rampenoefening 2022, indien mogelijk een grensoverschrijdende.

Wat willen we bereiken?

Vergroten van de digitale weerbaarheid van inwoners, bedrijven en instellingen op het gebied van cybercrime.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We vergroten de awareness, zowel in de eigen organisatie als in de samenleving. Dit doen we door aan te sluiten bij landelijke/regionale campagnes.

Wat willen we bereiken?

We voorkomen zoveel als mogelijk dat ondermijnende criminaliteit de openbare (rechts)orde aantast

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren integrale acties/controles uit.
- We zorgen ervoor dat de gemeentelijke informatiepositie op orde is door actieve inzet op het lokale en het districtelijke informatieplein, in nauwe samenwerking met diverse ketenpartners.

Wat geven we uit aan 5.1 Openbare orde en Veiligheid?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	7.195	0	7.195	7.195	7.195	7.195	7.195
Lasten	-1.889.173	-24.950	-1.914.123	-1.908.168	-1.933.925	-1.954.345	-1.983.869
Resultaat	**-1.881.978**	**-24.950**	**-1.906.928**	**-1.900.973**	**-1.926.730**	**-1.947.150**	**-1.976.674**

5.2 Handhaving

Wat willen we bereiken?

Behouden en bevorderen van het naleefgedrag voor een veilige en gezonde leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We implementeren de handhaving volgens de Omgevingswet al dan niet in samenwerking met andere stakeholders en gemeenten.
- We voeren de taken in het kader van Vergunningen, Toezicht en Handhaving uit in samenwerking met onze handhavingspartners volgens de actuele kwaliteitscriteria.
- We voeren toezicht en handhaving uit conform het Uitvoeringsprogramma Handhaving en Omgevingsvergunningen 2022. We passen dit bewust en transparant aan, indien de dynamiek van de omgeving dit vraagt.

Wat geven we uit aan 5.2 Handhaving?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	13.227	10.000	23.227	13.909	13.909	13.909	13.909
Lasten	-270.947	13.396	-257.551	-254.195	-254.034	-254.070	-254.113
Resultaat	**-257.720**	**23.396**	**-234.324**	**-240.286**	**-240.125**	**-240.161**	**-240.204**

5.3 Dienstverlening en burgerzaken

Wat willen we bereiken?

Optimalisatie dienstverlening en bereikbaarheid resulterend in een continue klanttevredenheid van minimaal 8 op een schaal van 10 voor de kanalen balie, digitaal en telefonie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We bedden het traject “Welkom in Woensdrecht” in in de organisatie, waarbij we over houding en gedrag regelmatig met elkaar afstemmen via diverse ‘ontmoetingen’. We faciliteren ‘Welkom in Woensdrecht’ en monitoren het beoogde resultaat.

- Door de inzet van nieuwe applicaties breiden we onze digitale dienstverlening verder uit en bewaken daarnaast de balans met de persoonlijke dienstverlening en maatwerk.

- De huidige Servicelijn wordt doorontwikkeld naar een volwaardig Klant Contact Centrum waarbij naast de huidige kanalen telefonie en mail ook webcare en de regie op klantcontacten en statusinformatie zullen worden ondergebracht.

Wat geven we uit aan 5.3 Dienstverlening en burgerzaken?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	291.000	-72.039	218.961	213.693	205.629	404.255	404.255
Lasten	-145.703	35.897	-109.806	-101.999	-88.870	-208.519	-208.556
Resultaat	**145.297**	**-36.142**	**109.155**	**111.694**	**116.759**	**195.736**	**195.699**

5.4 Samenwerken en besturen

Wat willen we bereiken?

Bij de totstandkoming en uitvoering van ons beleid maken we de afweging of we onze doelstellingen door samenwerking effectiever en/of efficiënter kunnen bereiken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 zorgen we voor een goede start van de samenwerking tussen de (nieuwe) raad, het (nieuwe) college en de gemeentelijke organisatie.
- In overleg met de gemeenteraad geven we vorm aan domeingericht werken om de grip voor de raad en college op de verbonden partijen te versterken.
- Portefeuillehouders en directie van Woensdrecht gaan jaarlijks op lokaal niveau in gesprek met de directie van verbonden partijen over de dienstverlening, wederzijdse verwachtingen, financiën en ontwikkelingen.

Wat willen we bereiken?

Versterken van de bestuurskracht van Woensdrecht door samenwerking.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Wij werken met andere organisaties samen om capaciteit en expertise optimaal in te zetten.
- Woensdrecht vervult, uitgaande van de eigen doelstellingen bewust de juiste rol, bestuurlijk en ambtelijk in de diverse regionale agenda's en plannen.

Wat geven we uit aan 5.4 Samenwerken en besturen?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	183.445	0	183.445	155.665	155.665	155.665	155.665
Lasten	-2.255.173	156.062	-2.099.111	-2.064.781	-2.040.914	-2.042.693	-2.044.798
Resultaat	**-2.071.728**	**156.062**	**-1.915.666**	**-1.909.116**	**-1.885.249**	**-1.887.028**	**-1.889.133**

5.5 Financiën

Wat willen we bereiken?

We verantwoorden transparant.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan het project verbetering interne beheersing dat is gebaseerd op de management letter over 2019 van de accountant.
- De verbijzonderde interne controle is afdoende ingericht zodat de rechtmatigheidsverklaring door het college over het boekjaar 2022 kan worden afgegeven.

Wat willen we bereiken?

Woensdrecht is een financieel gezonde gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We bespreken met de raad de norm van de weerstandsratio en de wijze waarop deze tot stand komt.
- We informeren 3x per jaar over de consequenties voor onze gemeente van de herijking van de algemene uitkering en de gevolgen van het landelijk beleid na verkiezingen.
- Onze meerjarenbegroting 2023-2026 voldoet aan de criteria van de Provincie Noord-Brabant voor repressief toezicht.

Wat geven we uit aan 5.5 Financiën?

Het merendeel van de (te ontvangen) algemene uitkering is begroot op dit product. Daarnaast is een groot deel van de integratie-uitkeringen met ingang van 2019 opgegaan in de algemene uitkering. Daarmee is een deel van de baten van programma 1 Sociaal Domein verhuisd naar programma 5 Bestuurskracht (algemene middelen). Onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves lopen ook via dit product.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	28.524.520	2.737.851	31.262.371	31.736.357	30.829.667	30.654.629	30.834.123
Lasten	-330.142	-1.776.633	-2.106.775	-307.107	-258.746	-239.204	-235.408
Resultaat	**28.194.378**	**961.218**	**29.155.596**	**31.429.250**	**30.570.921**	**30.415.425**	**30.598.715**
Onttrekkingen	718.611	3.398.614	4.117.225	659.147	612.716	605.976	691.741
Stortingen	-211.346	-1.779.802	-1.991.148	-216.168	-1.293.378	-256.967	-335.144
Mutaties reserves	**507.265**	**1.618.812**	**2.126.077**	**442.979**	**-680.662**	**349.009**	**356.597**
Resultaat	**28.701.643**	**2.580.030**	**31.281.673**	**31.872.229**	**29.890.259**	**30.764.434**	**30.955.312**

5.6 Belastingen en heffingen

Wat willen we bereiken?

Onze inkomsten verhogen we om de kwaliteit van onze voorzieningen te kunnen behouden en een goede balans tussen inkomsten en uitgaven te waarborgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We actualiseren onze belasting- en legesverordeningen.

Wat geven we uit aan 5.6 Belastingen en heffingen?

Het merendeel van de belastinginkomsten (vooruitlopend op vaststelling van de nieuwe belastingverordeningen) van onze gemeente wordt binnen dit product geraamd.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	5.745.543	41.000	5.786.543	6.000.645	6.053.145	6.105.645	6.158.144
Lasten	-395.017	-138.766	-533.783	-472.504	-463.699	-470.782	-478.580
Resultaat	**5.350.526**	**-97.766**	**5.252.760**	**5.528.141**	**5.589.446**	**5.634.863**	**5.679.564**

5.7 Informatievoorziening en automatisering

Wat willen we bereiken?

Beveiligen van de informatie: Borging van privacy en informatieveiligheid is een continu aandachtspunt voor de gehele organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan het vastgestelde Informatieveiligheidsbeleid en aan het Privacybeleid en aan de ter uitvoering daarvan opgestelde uitvoeringsplannen.
- We voeren de verplichte audits op grond van de Wet politiegegevens (Wpg) uit en voeren op basis van de uitkomsten daarvan zonodig een verbeterplan uit.
- We stellen in 2022 de ENSIA-rapportage 2021 vast, zo nodig met een verbeterplan, en dienen deze tijdig in bij de autoriteit. Verder voldoen we aan de ENSIA-vereisten 2022.

Wat willen we bereiken?

Ontsluiten van de informatie: we zijn een transparante overheid en ontsluiten onze informatie steeds meer digitaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan het Informatiebeleidsplan 2021-2024 en aan het ter uitvoering daarvan opgestelde uitvoeringsplan.
- We implementeren tijdig ontwikkelingen als de Wet Open Overheid (WOO), Archiefwet, Wet Elektronische Publicaties.
- We delen gemeentelijke kennis en ervaring in het samenwerkingsverband Equalit, en onderhouden contact met leveranciers over het opnemen van de afgesproken standaarden in hun software.

Wat willen we bereiken?

Organisatie van de informatievoorziening: we beschrijven concreet hoe we antwoord geven op de vraag hoe we taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden beleggen op het gebied van informatiemanagement.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Om de informatievoorziening verder op orde te brengen en te houden werken we onder architectuur en applicatierationalisatie. De inrichting van nieuwe applicaties doen we “By design” en we geven de voorkeur aan digitale registratie en prereservering.
- Om datagestuurd te kunnen werken (door)ontwikkelen we een datafundament met een heldere governance- en beheersstructuur op het gebied van gegevensmanagement binnen de Equalit-samenwerking en de eigen organisatie.
- Rekening houdend met de kadernota en jaarplan Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering 2022 adviseren we over gebruik van nieuwe slimme technologieën voor onze gemeente.

Wat geven we uit aan 5.7 Informatievoorziening en automatisering?

De structurele middelen vanuit het collegewerkprogramma voor Informatie- en communicatietechnologie, informatiebeveiliging en privacy worden vanwege BBV-technische redenen opgenomen onder product 5.8 Overhead.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-115.234	0	-115.234	-213.374	-224.881	-236.317	-248.336
Resultaat	**-115.234**	**0**	**-115.234**	**-213.374**	**-224.881**	**-236.317**	**-248.336**

5.8 Overhead

Wat willen we bereiken?

We voeren het Hybride werken in, dat zich als trend na de pandemie verder zal inzetten: medewerkers zullen meer thuis gaan werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Deze verwachte trend brengt nieuwe uitdagingen met zich mee en vraagt om aanpassing van bestaand beleid (HRM/ICT/Facilitair) of ontwikkeling van nieuw beleid.
- We faciliteren andere (nieuwe) technische faciliteiten die maken dat medewerkers hun werkzaamheden, mits de functie/werkzaamheden het toelaten, tijd en plaats onafhankelijk goed kunnen uitvoeren.
- Er zal door hybride werken een andere behoefte aan het ruimtegebruik ontstaan. Met de medewerkers en het bestuur stellen we een plan op voor herinrichting van de werkplekken en de gewenste ontmoetingsfaciliteiten.

Wat geven we uit aan 5.8 Overhead?

Om te voorkomen dat er verschillen ontstaan in de wijze van toerekening van overhead is een algemene definitie van 'overhead' in artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen: 'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Uitgangspunt van deze definitie is overigens dat (andere uitvoerings-) kosten zoveel mogelijk direct aan de betreffende taken/activiteiten worden toegerekend. Dit uitgangspunt wordt vanzelfsprekend gehanteerd. Vanwege BBV worden alle personeelslasten welke niet direct toewijsbaar zijn aan een taakveld binnen dit product geraamd.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	161.301	51.000	212.301	214.153	214.153	214.153	214.153
Lasten	-7.649.083	-372.618	-8.021.701	-8.079.937	-7.996.009	-7.889.062	-7.861.516
Resultaat	**-7.487.782**	**-321.618**	**-7.809.400**	**-7.865.784**	**-7.781.856**	**-7.674.909**	**-7.647.363**

5.9 Personeel en organisatie

Wat willen we bereiken?

We beheersen personele kosten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zorgen voor een actueel inzicht en accurate managementinformatie.
- We zorgen dat de personele begroting steeds realistisch en consistent is.

Wat willen we bereiken?

We stimuleren de duurzame inzetbaarheid, zelfredzaamheid en de ontwikkelmogelijkheden van ons personeel.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We borgen onze strategische personeelsplanning in een nieuwe gesprekscyclus, welke in lijn is met Welkom in Woensdrecht en onze kernwaarden. Hierin staan ontwikkeling van medewerker en team centraal.
- Vanuit het streven een goede en aantrekkelijke werkgever te zijn en te blijven moderniseren we onder meer het HR-beleid en het beloningsbeleid.
- We stimuleren en faciliteren leren en ontwikkelen via een online academie.

Wat geven we uit aan 5.9 Personeel en organisatie?

Vanwege BBV-regelgeving worden de baten en lasten voor formatie grotendeels verantwoord binnen product 5.8: Overhead.

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	21.504	-21.504	0	0	0	0	0
Lasten	-62.559	-565.214	-627.773	-312.037	-308.226	-282.408	-279.541
Resultaat	**-41.055**	**-586.718**	**-627.773**	**-312.037**	**-308.226**	**-282.408**	**-279.541**

5.10 Communicatie

Wat willen we bereiken?

Onze inwoners zijn tevreden over de wijze waarop organisatie en bestuur met hen communiceren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We organiseren dienstverlening en communicatie dicht bij elkaar.

Wat willen we bereiken?

We beïnvloeden thema's die voor de gemeente Woensdrecht relevant zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Er is een actuele lobby agenda die het gemeentelijk beleid ondersteunt.
- We maken gebruik van (signalering via) social media.
- We profileren (de successen van) Woensdrecht op het gebied van projectcommunicatie.

Wat geven we uit aan 5.10 Communicatie?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-32.421	-3.500	-35.921	-36.500	-36.475	-36.481	-36.487
Resultaat	**-32.421**	**-3.500**	**-35.921**	**-36.500**	**-36.475**	**-36.481**	**-36.487**

5.11 Juridische zaken

Wat willen we bereiken?

Medewerkers kennen de wet- en regelgeving die geldt voor het eigen aandachtsgebied en handelen daarnaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Juridisch overleg vindt lokaal en regionaal plaats om kennis te verbreden en kwetsbaarheid te verminderen.
- We houden jaarlijks een legal audit die leidt tot verbeterpunten die we implementeren.
- We signaleren en organiseren noodzakelijke ontwikkeling van medewerkers.

Wat willen we bereiken?

We bereiden ons voor op nieuwe wet- en regelgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We implementeren de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, de Wet open overheid, de Omgevingswet en de Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen.

Wat willen we bereiken?

We handelen ontvangen bezwaar- en klaagschriften tijdig en efficiënt af.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Juridische procedures handelen we binnen de gestelde termijn af. Als daarvan wordt afgeweken is dat in samenspraak met de wederpartij.

Wat geven we uit aan 5.11 Juridische zaken?

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	-7.253	0	-7.253	-7.265	-7.260	-7.261	-7.262
Resultaat	**-7.253**	**0**	**-7.253**	**-7.265**	**-7.260**	**-7.261**	**-7.262**

5.12 Investeringen

Investeringen programma 5. Bestuurskracht

Voor dit programma voorziet het college voor de komende jaren de navolgende investeringen. Met het vaststellen van de financiële positie bij de begrotingsbehandeling autoriseert de raad uitsluitend de nieuwe investeringen van het aankomende begrotingsjaar. Tevens kan uw raad aangeven van welke nieuwe investeringen u op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen (art. 5.2 Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019).

Investeringsprognose 2022-2025

Bedragen in €

Omschrijving Investeringsschema programma 5. Bestuurskracht	Primaire begroting 2021	Mutatie 2021	2022	2023	2024	2025	Dekking
Aanschaf transporttank 2021	10.063	-	-	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf plateauwagen 2021 (drangh.)	2.013	-	-	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf 3 containers 2021	15.095	-	-	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf tractor 2021	67.147	-	-	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf Citroen 2021	13.722	-	-	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf pick-up Buitendienst 2022 (A125)	-	-	53.642	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf 2 beregeningsinstallaties 2024	-	-	-	-	25.448	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf 2 aanhangwagens uitleen dranghekken 2023	-	-	-	5.156	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf bestelwagen 2024	-	-	-	-	22.139	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf 3 pick-ups 2025						126.287	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf sportveldenwals 2025						7.044	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf hoogwerker boombeheer 2022 Wijk- & Dorpsbeh.	-	-	100.000	-	-	-	Begrotingsresultaat
Aanschaf dieplader boombeheer 2022 Wijk- & Dorpsbeh.	-	-	30.000	-	-	-	Begrotingsresultaat
Aanschaf software Key2begraven en Key2betalen	-	-	20.800	-	-	-	Begrotingsresultaat
Hybride werken	-	72.000	-	-	-	-	Ontvangen coronamiddelen
Voorbereidingskosten nieuwe Europese projecten	-	25.000	-	-	-	-	Bestemming jaarrekeningresultaat 2020
Subtotaal programma 5	**108.040**	**97.000**	**204.442**	**5.156**	**47.587**	**133.331**	

Toe te kennen investeringskredieten 2021 (mutatie) en 2022

Aanschaf pick-up Buitendienst 2022 (A125)

In de Programmabegroting 2021 is bovengenoemd bedrag reeds opgenomen en is oorspronkelijke afkomstig vanuit het beheersplan 2018-2021 Materieel team Wijk- en dorpsbeheer.

Aanschaf hoogwerker boombeheer 2022 Wijk- & Dorpsbeheer

Met deze programmabegroting wordt het investeringsbedrag vastgesteld voor de aanschaf van deze hoogwerker. In de Perspectievennota 2021-2025 is al reeds rekening gehouden met de meerjarige afschrijvingslasten van deze investering.

Aanschaf dieplader boombeheer 2022 Wijk- & Dorpsbeheer

Met deze programmabegroting wordt het investeringsbedrag vastgesteld voor de aanschaf van deze hoogwerker. In de Perspectievennota 2021-2025 is al reeds rekening gehouden met de meerjarige afschrijvingslasten van deze investering.

Aanschaf software Key2begraven en Key2betalen

Met deze programmabegroting wordt het investeringsbedrag vastgesteld voor de aanschaf van deze software. In de Perspectievennota 2021-2025 is al reeds rekening gehouden met de meerjarige afschrijvingslasten van deze investering.

Hybride werken

Met de Perspectievennota 2021-2025 is ten laste van de ontvangen coronamiddelen budget beschikbaar gesteld voor hybride werken (anyplace, anytime, anywhere). Daarvoor is een andere ICT-infrastructuur nodig dan vaste ICT-werkplekken, zoals laptops i.p.v. thinclients en smartphones i.p.v. vaste telefoontoestellen.

Voorbereidingskosten nieuwe Europese projecten

Bij de jaarrekening 2020 is budget gereserveerd voor de voorfinanciering van nieuw Europese projecten in een revolverend fonds (indienen van een Europese subsidieaanvragen).

5.13 Indicatoren

BBV- en beleidsindicatoren

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

	BBV-Indicatoren	Gemeente Woensdrecht			Grootteklasse < 25.000 inwoners			Geheel Nederland		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Woonlasten éénpersoonshuishouden	607	615	674	708	748	-	665	700	733
2	Woonlasten meerpersoonshuishouden	697	702	763	784	826	-	735	773	810
3	Winkeldiefstal	0,7	-	-	0,7	-	-	2,3	-	-
4	Diefstal uit woning	1,8	-	-	2,0	-	-	2,3	-	-
5	Geweldsmisdrijven	2,5	3,7	-	2,8	2,6	-	4,8	4,6	-
6	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare orde)	4,3	3,9	-	3,9	4,5	-	5,9	6,2	-
7	Verwijzingen Halt	20	9	-	11	10	-	13	11	-
8	Jongeren met delict voor de rechter	1,0%	-	-	1,0%	-	-	1,0%	-	-
9	Formatie per 1.000 inwoners	6,4	6,2	6,2	-	-	-	-	-	-
10	Bezetting per 1.000 inwoners	6,5	5,5	6,1	-	-	-	-	-	-
11	Apparaatskosten	864	802	826						
12	Externe inhuur	15,2%	4,7%	7,2%						
13	Overhead	13%	13,3%	15,2%						
	Lokale indicatoren	**2019**	**2020**	**2021**						
14	Veiligheidsgevoel	8,4	-	-						
15	Klanttevredenheid dienstverlening									
	- balie	8,6	8,6	8,3						
	- telefoon	7,6	7,2	7,9						
	- digitale kanalen	8,1	8,1	7,7						

Legenda indicatoren

1. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden aan woonlasten betaalt. *Bron: COELO, Groningen.*
2. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden aan woonlasten betaalt. *Bron: COELO, Groningen.*
3. Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. *Bron: CBS - Diefstallen.*
4. Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners. *Bron: CBS - Diefstallen.*
5. Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.). *Bron: CBS - Criminaliteit.*
6. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag (per 1.000 inwoners). *Bron: CBS - Criminaliteit.*
7. Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12-18 jaar. *Bron: Stichting Halt.*
8. Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. *Bron: CBS - Jeugd.*

9. Formatie betreft het aantal fte´s dat in dienst mag zijn.
10. Bezetting betreft het werkelijke aantal fte´s dat werkzaam is.
11. Apparaatskosten per inwoner: alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
12. Externe inhuur: kosten als percentage van de totale loonsom.
13. Overhead: percentage van de totale lasten.
14. Veiligheidsbeleving is weergegeven op een schaal van 1 (heel laag) tot 10 (heel hoog). *Bron: Lemon-onderzoek 'Leefbaarheid in Woensdrecht' (de resultaten van dit onderzoek worden eens in de drie jaar gepubliceerd).*
15. Waardering die de afnemer van de dienst geeft aan de dienstverlening aan de balie (respectievelijk telefoon of website) op een schaal van 1 (heel laag) tot 10 (heel hoog). *Bron: NVVB Dashboard Continu.* Het cijfer van 2021 heeft betrekking op de periode tot 22 juli 2021.

Paragrafen

Paragraaf 1 Opgaves

Algemeen

De Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019 stelt dat de raad, bij aanvang van de raadsperiode, kan aangeven over welke aanvullende onderwerpen zij in aparte paragrafen bij de P&C-stukken wenst te worden geïnformeerd. Aan die behoefte wordt met deze paragraaf invulling gegeven ten aanzien van de volgende onderwerpen:

1. Aviolanda
2. Branding Brabantse Wal
3. Duurzaamheid
4. Huisvesting
5. Omgevingswet

Opgave Aviolanda

Inleiding

In Woensdrecht ligt het hart van de topsector 'aerospace maintenance' met de vliegbasis Woensdrecht en Aviolanda. Deze topsector trekt andere bedrijvigheid aan. Samen met lokale bedrijven vormt het sterke clusters die elkaar versterken. De vliegbasis is onlosmakelijk verbonden met de Woensdrechtse samenleving. De economische groei geeft kansen voor het lokale bedrijfsleven. De lokale economie van Woensdrecht profiteert ervan mee. Het gebied op en rondom de basis heeft ook uitstraling op de gehele regio.

Het Maintenance Cluster Woensdrecht omvat de totale Maintenance, Repair, Overhaul & Upgrades (MRO&U) campus rond Business Park Aviolanda (BPA) en Logistiek Centrum Woensdrecht (LCW). Samen met BPA en LCW zijn meer dan 20 bedrijven en organisaties actief in het cluster. Het cluster is goed voor 2.600 banen, waarvan circa 50% in Aerospace MRO&U. Het cluster ondersteunt en faciliteert deze ambities op MRO&U gebied met Aerospace specifieke infrastructuur, training- en opleidingscentra en de beschikbaarheid van gecertificeerd personeel.

Ontwikkelingen toen, nu en straks

Nederland voert het onderhoud aan de F-35 motoren uit, waarbij Defensie al het onderhoud van de toestellen in Woensdrecht centreert. Dit betekent dat hoogwaardige kennis over motorenonderhoud behouden blijft en dat op het Logistiek Centrum Woensdrecht een stevige basis voor onderhoudsactiviteiten voor de komende dertig jaar ontstaat.

Bij aanvang van de huidige raads- en collegeperiode voorzagen we een groei van werkgelegenheid door de groei van het maintenance cluster, waarbij binnen vijf jaar een enorme behoefte aan goed opgeleide technici op voornamelijk MBO-niveau zou ontstaan. Het onderwijsaanbod moet daarbij worden afgestemd op de vraag vanuit het bedrijfsleven.

Deze groei wordt momenteel wel getemperd door de consequenties van COVID-19 op de luchtvaartsector. In de komende jaren zal echter nog steeds behoefte aan goed opgeleide technici op voornamelijk MBO-niveau ontstaan. In eerste instantie richt deze behoefte zich voornamelijk op vervangingsvraag, maar de verwachting is dat het herstel van de luchtvaartsector ook een absolute toename van de vraag zal veroorzaken.

Ambitie

De opgave is gericht op realisatie van een kwantitatief hogere output vanuit het onderwijs die aansluit op de (toekomstige vraag) van de arbeidsmarkt. Hiervoor is ook een grotere instroom van studenten noodzakelijk en opleidingen die aansluiten bij de (toekomstige) vraag. Innovatie en samenwerking zijn sleutelbegrippen.

Wat willen we bereiken?

We behouden en versterken de intensieve samenwerking tussen overheden, ondernemers en onderwijs (Triple Helix).

Wat willen we bereiken?

We geven een aantoonbaar actieve stimulans en versterking van de economische groei op en rondom het maintenance cluster Aviolanda.

Wat willen we bereiken?

We stimuleren onderwijsprogramma's die aansluiten bij de wensen van de arbeidsmarkt.

Wat willen we bereiken?

We zorgen voor een gezamenlijke Human Capital Agenda, gericht op de ontwikkeling van talent en het behoud van ervaring op het gebied van Aerospace maintenance in Woensdrecht.

Context en samenhang met programma's

De opgave Aviolanda kent nauwe samenhang met de doelstellingen en activiteiten zoals gedefinieerd onder product 4.5 Aviolanda van het programma Economie. De middelen om deze opgave te realiseren, zijn begroot onder de exploitatiebudgetten van product 4.5 Aviolanda.

Opgave Branding Brabantse Wal

Inleiding

De Brabantse Wal biedt veel mogelijkheden voor recreatie en toerisme. Het is een uniek natuurgebied gekenmerkt door hoogteverschillen, bos, water en heide. Daarnaast kan de bezoeker genieten van historische cultuur onder andere in de stad en op landgoederen en van het Bourgondische Brabantse leven. De diverse evenementen trekken jaarlijks veel bezoekers. Niet te onderschatten is de ligging op noord-zuid en oost-west assen met Rotterdam, Antwerpen, Zeeland, Breda.

Ontwikkelingen toen, nu en straks

Al sinds lange tijd bestaat de ambitie om de Brabantse Wal meer op de kaart te zetten. In samenwerking met Bergen op Zoom en Steenbergen zijn al diverse acties ingezet om deze ambitie verder vorm te geven. In 2014 is er een strategisch marketingplan voor de Brabantse Wal geschreven en in 2019 is gezamenlijk een verkenning gedaan van een Destinatie Marketing Organisatie. In 2020 heeft dit geleid tot een advies, bestuurlijke besluitvorming heeft pas plaatsgevonden in 2021. De huidige financiële situatie bij de 3 Brabantse Wal gemeenten biedt op dit moment weinig tot geen mogelijkheden om destinatiemarketing op te zetten. Wel is er besloten om de samenwerking op gebied van toerisme en recreatie op de Brabantse Wal en de resultaten van de VVV Brabantse Wal te evalueren. Zodoende kan in 2022 gewerkt worden aan een nieuwe visie en indien mogelijk een nieuw (marketing)beleid.

Ambitie

Woensdrecht wil dat meer recreanten en toeristen de Brabantse Wal bezoeken. Wij streven naar bekendheid in Nederland en Europa als gewaardeerd toeristisch gebied.

De Brabantse Wal wordt een bekend toeristisch/recreatief gebied dat aantrekkelijk is voor een diversiteit aan bezoekers -uit Europa-, die langer in het gebied vertoeven omdat de kansen die ons gebied heeft, bekend zijn en de voorzieningen voldoen aan de verwachtingen van de consument.

Wat willen we bereiken?

Het vergroten van de bekendheid van Woensdrecht als fiets- en wielergemeente door communicatiecampagnes, een aantrekkelijke wielerkalender, sponsoring van lokale evenementen en grote wielerevenementen.

Wat willen we bereiken?

We zetten ons samen met organisatoren in voor een kalender met aansprekende evenementen die bijdragen aan de merkontwikkeling van de Brabantse Wal en het recreatieve profiel van Woensdrecht.

Wat willen we bereiken?

Woensdrecht werkt samen met de Brabantse Walgemeenten en betrokken partners aan het Uitvoeringsprogramma Veerkrachtig Bestuur, programma Toerisme en Recreatie met o.a. regiobranding/Geopark, vestigingsklimaat en vitale netwerken van ondernemers.

Context en samenhang met programma's

De opgave Branding Brabantse Wal kent nauwe samenhang met de doelstellingen en activiteiten zoals gedefinieerd onder product 2.3 Recreatie en toerisme van het programma Ruimte. De middelen om deze opgave te realiseren, zijn begroot onder de exploitatiebudgetten van 2.3 recreatie en toerisme.

Opgave Duurzaamheid

Inleiding

De opwarming van de aarde heeft grote gevolgen zowel wereldwijd als lokaal in Woensdrecht. Op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau wordt er actie ondernomen om ervoor te zorgen dat we bestand zijn tegen de grote veranderingen die ons te wachten staan.

Op 12 juli 2017 heeft de gemeenteraad de Duurzaamheidsvisie 2017-2035 vastgesteld. Deze Duurzaamheidsvisie heeft een horizon tot 2035. Als onderdeel van deze visie is in 2021 tevens de Regionale Energie Strategie West-Brabant vastgesteld. Deze collegeperiode zijn we hard aan de slag met de thema’s uit deze vastgestelde documenten en realiseren wij de uitvoeringsprogramma's. Belangrijke onderwerpen daarin zijn:

1. Samenwerking op het gebied van energietransitie (bijvoorbeeld gasloos bouwen, de warmtevisie en de Regionale Energie Strategie, lokaal eigendom en participatie)
2. Klimaatadaptatie (stresstest klimaat, klimaatdialoog)
3. Verdere verduurzaming gemeentelijk vastgoed en buitenruimte;
4. Circulair maken van afvalstromen;
5. Duurzame mobiliteit.

Ontwikkelingen toen, nu en straks

In 2019 is in Nederland het klimaatakkoord ondertekend en daarmee is er nationaal officieel een startsein gegeven voor het concretiseren van de Europese doelstellingen. In de komende jaren zal er meer invulling worden gegeven aan deze doelstellingen en zullen deze via vastgestelde regionale strategieën (regionale energiestrategie = RES) en lokale invulling (warmtevisie) vanuit het gemeentelijke uitvoeringsprogramma doorwerking vinden binnen de gemeentegrenzen. De eerste stappen zijn voor Woensdrecht reeds gezet met het vaststellen van het uitnodigingskader zonne-energie en de Regionale Energie Strategie 1.0. Deze beleidsstukken hebben reeds geleid tot de vergunning van 4 zonneparken en de positieve advisering inzake de ontwikkeling van 2 (aanvullende) windmolens nabij de bestaande windturbines op de Kabeljauwbeek (Windpark ZEBRA). Hiermee levert de gemeente Woensdrecht een substantiële bijdrage aan de regionale doelstelling (RES) voor

duurzame energie maar zet het tevens ook een grote stap richting de eigen ambitie van energie-neutraliteit in 2035 (Duurzaamheidsvisie).

Naar verwachting zullen deze projecten in de loop van 2022/2023 resulteren in de eerste grootschalige opwek van duurzame energie en de daarmee samenhangende afdrachten aan de omgeving (gebiedsfondsen, participatie en lokaal eigendom). Tevens zal in 2022 worden aangevangen met de uitvoering van de Warmtevisie en wordt de oplegger gemaakt voor de RES 2.0 (vaststelling 2023). Hierin wordt de Regionale Energie Strategie geactualiseerd en worden eventueel doelstellingen en ambities herijkt. Daarnaast blijft de gemeente zich samen met partners actief inzetten om naast concrete maatregelen inwoners te stimuleren om energie te besparen en CO_2-uitstoot te verminderen. In 2022 zal daaromtrent uitvoering gegeven worden aan de Regeling Reductie Energiegebruik Woningen.

Ambitie

Bovengenoemde beleidsvoornemens zijn in de “Duurzaamheidsvisie 2017-2035” geconcretiseerd in een aantal doelstellingen die het college de komende periode zal vertalen naar concrete en haalbare acties. De acties en de daaruit te behalen resultaten zijn gebundeld in een Uitvoeringsprogramma dat de komende jaren wordt uitgevoerd. Dit programma heeft het karakter van een verbindend programma dat betrekking heeft op verschillende beleidsvelden en ziet toe op zowel reguliere als projectmatige activiteiten van zowel de gemeente als ondernemers, organisaties en de omgeving. In 2021 heeft de gemeente Woensdrecht de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) vastgesteld. De komende jaren zal Woensdrecht zich samen met de regio-West Brabant in ieder geval committeren aan de doelstellingen en uitgangspunten van deze RES 1.0, waar nodig worden ook gemeentelijke visies en/of lokaal beleid hierop afgestemd. De RES is een organisch document en wordt om de twee jaar geactualiseerd, nieuwe ambities en doelstellingen worden hier vanzelfsprekend in verwerkt.

Wat willen we bereiken?

In samenwerking met de partners wordt het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid uitgevoerd.

Wat willen we bereiken?

We stellen een lokale warmtevisie vast die richting geeft aan een duurzaam verwarmde omgeving en een CO_2-neutrale energievoorziening.

Wat willen we bereiken?

Woensdrecht stimuleert ontwikkelingen op het gebied van duurzame energieopwekking uit zon en wind.

Context en samenhang met programma's

De opgave Duurzaamheid kent nauwe samenhang met de doelstellingen en activiteiten zoals gedefinieerd onder product 3.1, 3.2 en 3.7 van programma leefomgeving en product 4.4. van programma economie. De middelen om deze opgave te realiseren betreffen de exploitatiebudgetten van de producten 3.1, 3.2, 3.7 en 4.4. Er zijn geen beschikbare investeringskredieten om deze opgave te realiseren. Regulier worden subsidies aangetrokken onder de verschillende producten om aanvullende projecten uit te voeren (Zwerfafvalvergoeding, Warmtevisie, Regeling Reductie Energie, Subsidie Externe advisering warmtevisie).

Opgave Huisvesting

Inleiding

Om onze maatschappelijke en bestuurlijke opgaven te realiseren werken wij samen met organisaties en ondernemers. De gemeente staat open voor initiatieven uit de samenleving en ondersteunt deze.

Optimale inzet van burgerparticipatie en burgerkracht bindt inwoners aan de gemeente en draagt bij aan sociale cohesie en aan betrokkenheid bij de eigen woonomgeving. We stimuleren innovatieve en slimme verbindingen tussen maatschappelijke organisaties, onderwijs, ondernemers en overheid. De gemeente Woensdrecht is één van die partijen. Wij beogen zodoende de kwetsbaarheid van de eigen organisatie te verkleinen, kwaliteit te verhogen en kosten te besparen. We streven naar gemak voor de klant, naar goede producten en diensten en naar een prettige klantbeleving. De ambitie van een integrale toegang voor het Sociale Domein sluit daar bij aan.

Samenwerking en participatie worden versterkt en gestimuleerd door het ontmoeten van elkaar. De opgave Huisvesting is gericht op het beter faciliteren van ontmoeting en dienstverlening, door de inrichting van het gemeentehuis aan te passen aan deze ambities.

Ontwikkelingen toen, nu en straks

Onze inwoners vinden hun dienstverlening vanuit gemeenten en andere partners zoals BWI, WijZijn en MEE West-Brabant verdeeld over het gemeentehuis en het gebouw aan de Kromstraat. De gemeenteraad heeft ingestemd met een investeringskrediet om de centrale hal en de bibliotheek aan te passen. Zodoende zijn alle partijen die nu nog gehuisvest zijn in de Kromstraat ondergebracht in het gemeentehuis. Met de fysieke vestiging van deze partijen is het gemeentehuis het ontmoetingscentrum geworden, waar verbinding centraal staat. De diverse partijen weten elkaar nog beter te vinden om de meest adequate dienstverlening en ondersteuning aan onze inwoners te bieden. Om de zichtbaarheid van het sociaal domein te vergroten wordt van de entree van de ontmoetingsruimte een receptie gemaakt, zodat inwoners goed ontvangen worden. Ook zal de ruimte aangekleed worden om zodoende een huiselijke sfeer te creëren. Na afronding van deze fase eind 2021 zal het project worden afgesloten.

Ambitie

Het gemeentehuis (inclusief Multifunctioneel Centrum, bibliotheek, BWI, cultureel centrum en sporthal) wordt een interactief bruisend ´huis van de gemeenschap´. Met de herinrichting van het gemeentehuis bereiken we dat het gebouw een prettige omgeving biedt, die ondersteunend is aan ontmoeten, samenwerken en bedenken. Qua dienstverlening biedt de inrichting een laagdrempelige, gastvrije en informele sfeer. Het gebouw is een goed toegankelijk ontmoetingscentrum waar verbinding centraal staat. Het is een plek waar inwoners elkaar ontmoeten, hun bestuurders zien en waar op hun vragen antwoorden gegeven worden. Samenwerkingspartners hebben een plek in het gemeentehuis. Klaar voor de toekomst: het gebouw is eenvoudig aan te passen voor andere functionaliteiten waarbij belevingswaarde in stand blijft. In de publieke ruimtes van het gebouw worden (openbare) bijeenkomsten, huwelijksvoltrekkingen, concerten, exposities en dergelijke gehouden. Het gebouw kan daardoor, net als de organisatie(s), blijven aansluiten bij de steeds veranderende omgeving.

Wat willen we bereiken?

We voeren de besluitvorming over de herinrichting van het gemeentehuis uit op basis van de in 2017 vastgestelde huisvestigingsvisie.

Op basis van de visie, het ruimteplan en begroting dient een besluit genomen te worden over de principes van de inrichting en de toekenning van middelen. Dat wordt vervolgens uitgewerkt. Na goedkeuring daarvan start –gefaseerd- de realisatiefase.

Wat willen we bereiken?

We creëren één integrale toegang tot zorg en welzijn en één integrale toegang tot dienstverlening door inhuizing van gebruikers van de Kromstraat in het gemeentehuis (BWI, WijZijnTraverse en MEE West-Brabant)

Context en samenhang met programma's

De opgave Huisvesting kent nauwe samenhang met de doelstellingen en activiteiten zoals gedefinieerd onder product 1.2 integrale toegang sociaal domein van programma 1. De middelen om deze opgave te realiseren, zijn begroot onder de exploitatiebudgetten van 3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties en de kostenplaatsen binnen programma 5 Bestuurskracht, alsmede de volgende investeringskredieten:

- Verbouwing integrale toegang gebouwen
- Verbouwing integrale toegang technische installatie
- Verbouwing integrale toegang inventaris
- Verhuiskosten integrale toegang

Opgave Omgevingswet

Inleiding

De Omgevingswet integreert zo'n 26 wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Hieronder vallen onderwerpen als: bouwen, milieu, waterbeheer, ruimtelijke ordening, monumentenzorg en natuur. De komst van de Omgevingswet betekent niet automatisch verandering: dat heeft Woensdrecht zelf in de hand. We kijken op een nieuwe manier naar onze leefomgeving en introduceren een andere wijze van denken en werken. Dat laatste is pas mogelijk als alle betrokkenen (raad, college, inwoners, bedrijven en de ambtelijke organisatie) samen willen veranderen.

Met de invoering van de Omgevingswet kunnen potentieel de volgende doelen bereikt worden:

- Een betere inzichtelijkheid van wet- en regelgeving, grotere voorspelbaarheid bij de toepassing ervan met een groter gebruiksgemak.
- Minder verschillende wetten en regels en beter toegankelijke regelgeving.
- Integrale benadering leefomgeving: van aspectgewijs (RO, water, milieu en dergelijke) naar integraal beleid per gebied.
- Meer lokale afwegingsruimte: meer regelvrij en meer algemene regels met eigen visie en beslissingsruimte voor gemeenten.
- Versnellen en verbeteren besluitvorming: meer vergunningsvrij, met integrale vergunningen en verkorte procedures.

Ontwikkelingen toen, nu en straks

Het jaar 2018 stond in het teken van de bewustwording: wat gaat er veranderen en voor wie? Het jaar 2019 is ingezet op de verdieping en de verbreding. 2020 en 2021 hebben we gebruikt om het overzicht te krijgen van de benodigde verandering op gebied van de instrumenten, rol & gedrag en ICT & informatievoorziening.

In 2021 en deels 2022 zorgen we dat de veranderingen worden doorgevoerd en nieuwe processen worden ingeregeld zodat per 1 juli 2022 de vloeiende overgang naar de Omgevingswet een feit is.

Ambitie

Niet alleen, maar samen met inwoners, bedrijven en andere belangrijke partners wordt gewerkt aan de implementatie. Het gezamenlijke ambitieniveau wordt bepaald bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie. Vervolgens moet de gemeentelijke organisatie klaar zijn om deze ambities waar te maken. Het is belangrijk dat alle belanghebbenden aangehaakt zijn en blijven. Daadwerkelijke verandering kan enkel gerealiseerd worden als alle partijen hier aan mee werken en de veranderingen onderschrijven.

Wat willen we bereiken?

We implementeren de Omgevingswet, op basis van de Omgevingsvisie, op zodanige wijze dat er meer ruimte is voor initiatief en maatwerk en de regeldruk vermindert.

Wat willen we bereiken?

We maken een integrale en breed gedragen visie op de fysieke leefomgeving en de wijze waarop Woensdrecht daarin samenwerkt met haar inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, als basis voor de implementatie van de Omgevingswet.

Context en samenhang met de programma's

De opgave Omgevingswet kent nauwe samenhang met de doelstellingen en activiteiten zoals gedefinieerd onder product 2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken van programma Ruimte. De middelen om deze opgave te realiseren betreffen de exploitatiebudgetten van de diverse bestemmingsplannen alsmede het investeringskrediet Invoering Omgevingswet

Paragraaf 2 Lokale heffingen

Algemeen

Lokale heffingen zijn te onderscheiden in belastingen enerzijds en leges, rechten en overige tarieven anderzijds. Inzicht in de omvang, werking en reikwijdte van de lokale heffingen is van belang voor de raad omdat ze, naast de inkomsten van de algemene uitkering, veelal de enige mogelijkheid vormen om aanvullende wensen te kunnen financieren. Tegelijkertijd wordt steeds kritischer gekeken naar de totale gemeentelijke belastingdruk. Daarbij is niet alleen inzicht in absolute zin belangrijk, aangezien Woensdrecht niet op zichzelf staat: inzicht in de hoogte van de heffingen van vergelijkbare gemeenten is eveneens verhelderend. Een gemeente is beperkt in de belastingsoorten die ze mag heffen. Deze zijn limitatief opgesomd in de Gemeentewet.

In deze paragraaf treft u een toelichting op de belangrijkste tariefaanpassingen voor het begrotingsjaar 2022. De belastingverordeningen voor 2022 worden in de openbare raadsvergadering van november 2021 aan de raad ter vaststelling aangeboden. De in deze paragraaf opgenomen tarieven voor 2022 zijn onder voorbehoud van besluitvorming door de raad. Na de uitgangspunten van ons lokale beleid, een tabel van de geraamde inkomsten in 2022 (A) en een overzicht van de tariefontwikkeling 2018-2022 (B) worden achtereenvolgens de volgende onderwerpen toegelicht:

1. Onroerende zaakbelastingen (ozb)
2. Afvalstoffenheffing
3. Rioolheffing
4. Lokale lastendruk
5. Vergelijkend overzicht woonlasten
6. Hondenbelasting
7. Forensenbelasting
8. Toeristenbelasting
9. Marktgelden
10. Lijkbezorgingsrechten
11. Leges
12. Kwijtscheldingsbeleid

Lokaal beleid

Het beleid ten aanzien van lokale heffingen is gebaseerd op de uitgangspunten van het coalitieakkoord 2018-2022 en het collegewerkprogramma 2018-2022 “Samen door”. Zoveel als mogelijk wordt gekozen voor het uitgangspunt dat voor de tarieven van die belastingen, waarbij maximaal de kosten mogen worden verhaald, de gemeentelijke dienstverlening 100% kostendekkend dient te zijn (onder andere afvalstoffen-, rioolheffing, leges).

De uitgangspunten met betrekking tot de financiën van de gemeente zijn:

- we houden vast aan het principe "de vervuiler betaalt". Inwoners ervaren dat verbeterd afvalscheidingsgedrag leidt tot minder hoge afvalkosten én inwoners en bedrijven zijn meer bereid tot het scheiden van afval. De kosten voor het ophalen en verwerken van afval zullen de komende jaren toenemen, waarbij we hebben afgesproken dat de afvalverwerking een kostendekkend proces moet zijn;
- de opbrengsten uit de heffing van hondenbelasting moeten in evenwicht zijn met de kosten. In 2017 heeft de raad een motie aangenomen waarin het college wordt opgeroepen om de baten en lasten op het gebied van de hondenbelasting in de jaren 2018-2020 gefaseerd in evenwicht te brengen. Het college heeft deze motie uitgevoerd door de tarieven van de hondenbelasting een aantal jaren op rij te verlagen;
- we hebben een begroting waarbij de lasten en baten structureel in evenwicht zijn;

- de gemeente beschikt over een gezonde reservepositie en heeft haar risico's voor de komende jaren duidelijk in beeld.

Woensdrecht kent een relatief laag belastingniveau. De COELO-Atlas 2021, die voor alle Nederlandse gemeenten een vergelijking maakt van de woonlasten, bevestigt dit beeld. De woonlasten worden gedefinieerd als het totaal van de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Van de 370 binnengemeentelijke tariefgebieden in Nederland staat Woensdrecht op plaats 96; d.w.z. er zijn 95 tariefgebieden die lagere woonlasten hebben en 274 met hogere woonlasten. Woensdrecht bevindt zich daarmee onder de gemiddelden van zowel Nederland als de provincie Noord-Brabant.

A. Geraamde inkomsten

In 2022 worden de volgende inkomsten met betrekking tot de lokale heffingen geraamd:

Bedragen kolom 2 t/m 6 x € 1.000

Inkomsten lokale heffingen per belastingsoort Titel	Jaarstukken 2020	Begroting 2021 (incl. wijziging)	Primitieve begroting 2022	Heffings-maatregel 2022	Totaal 2022 (1)	In % 2022 (2)	Bedrag 2022 (per inwoner) (3)
1	2	3	4	5	6	7	8
Onroerende zaakbelastingen	4.453	5.010	5.051	99	5.150	48,74%	€ 234
Afvalstoffenheffing	2.251	2.528	2.525	50	2.575	24,37%	€ 116
Rioolheffing	1.946	2.041	2.035	-	2.035	19,26%	€ 92
Hondenbelasting	108	106	119	-	119	1,13%	€ 5
Forensenbelasting	47	45	46	1	47	0,44%	€ 2
Toeristenbelasting	641	641	641	-	641	6,07%	€ 29
Totaal:	9.446	10.371	10.417	150	10.567	100%	478

(1) Opbrengst na verwerking van de heffingsmaatregel 2022.

(2) Opbrengst per belastingsoort als percentage van de totale belastingopbrengst 2022.

(3) Totaal 2022 gedeeld door aantal inwoners gemeente Woensdrecht (raming per 1-1-2022 = 22.125)

B. Tariefontwikkeling 2018-2022

De belastingverordeningen voor 2022 worden in de raadsvergadering van november 2021 aan de raad ter vaststelling aangeboden. De in dit overzicht opgenomen tarieven voor 2022 zijn daarmee in overeenstemming, uiteraard onder voorbehoud, van besluitvorming door de raad.

Tarieven per belastingsoort			2018	2019	2020	2021	2022
Onroerende zaakbelastingen							
Woningen: eigenaren			0,1127%	0,1104%	0,1083%	0,1134%	0,1081%
Niet-woningen: eigenaren			0,1664%	0,1683%	0,1661%	0,1844%	0,1862%
Niet-woningen: gebruikers			0,1386%	0,1401%	0,1382%	0,1546%	0,1561%
Afvalstoffenheffing							**Bedragen in €**
Vast deel			150,00	150,00	150,00	175,00	178,50
Afvalcontainer (per lediging):							
- 240 liter restafvalcontainer			4,00	6,00			
1 - 13 ledigingen					8,00	8,00	8,16
14 - 20 ledigingen					10,00	10,00	10,20
21 - 26 ledigingen					12,00	12,00	12,24
- 140 liter restafvalcontainer			2,35	3,50			
1 - 13 ledigingen					4,70	4,70	4,79
14 - 20 ledigingen					5,85	5,85	5,97
21 - 26 ledigingen					7,00	7,00	7,14
- 240 liter gft-afvalcontainer			-	-	-	-	-
- 140 liter gft-afvalcontainer			-	-	-	-	-
- Ondergrondse restafvalcontainer (per inworp)			0,50	0,75	1,00	1,00	1,02
Rioolheffing	**Art.nr.**	**Systematiek**					**Bedragen in €**
Vastrecht	1.1.1	woning met één persoon	147,00	147,00	147,00	152,50	152,50
		woning met meerdere personen	196,00	196,00	196,00	203,50	203,50
	1.1.2	niet-woning	196,00	196,00	196,00	203,50	203,50
Gedifferentieerde tarieven niet-woningen	2.1.1	vastrecht + variabel tarief voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 501 m3 tot en met 1.000 m3, per m3	0,89	0,89	0,89	0,92	0,92
	2.1.2 (oud)	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 1.001 tot en met 2.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 berekende bedrag	0,60	0,60	0,60		
	2.1.3 (oud)	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 2.001 tot en met 5.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 berekende bedrag	0,37	0,37	0,37		
	2.1.4 (oud)	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 5.001 tot en met 10.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 en 2.1.2 berekende bedrag	0,29	0,29	0,29		
	2.1.5 (oud)	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 10.001 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 tot en met 2.1.4 berekende bedrag	0,21	0,21	0,21		
	2.1.2	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 1.001 tot en met 10.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 berekende bedrag				0,52	0,52
	2.1.3	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 10.001 tot en met 20.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 en 2.1.2 berekende bedrag				0,24	0,24
	2.1.4	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 20.001 tot en met 30.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 tot en met 2.1.3 berekende bedrag				0,23	0,23
	2.1.5	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 30.001 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 tot en met 2.1.4 berekende bedrag				0,22	0,22

Hondenbelasting					
1e hond	47,50	40,00	37,50	37,50	37,50
2e en volgende hond	80,00	70,00	65,00	65,00	65,00
Kennel	200,00	170,00	155,00	155,00	155,00
Forensenbelasting					
Tarief	2,14‰	2,18‰	3,36‰	0,3413%	0,3251%
Toeristenbelasting					**Bedragen in €**
Per overnachting, per persoon	1,00	1,00	1,50	1,50	1,50
Marktgelden					**Bedragen in €**
Weekmarkt Hoogerheide	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Weekmarkt Putte	4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Jaarmarkt Putte	105,00	105,00	105,00	105,00	105,00

1. Onroerende zaakbelastingen (ozb)

De onroerende zaakbelastingen worden berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak, de WOZ-waarde. De peildatum van de WOZ-waarde is 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de aanslag betrekking heeft. De WOZ-waarde per 1 januari 2021 is leidend voor de belastingaanslag van 2022. De nieuwe WOZ-waarden voor 2021 zijn nog niet bekend. Volgens voorlopige cijfers van de Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB) wordt de stijging van de WOZ-waarden voor 2022 (peildatum 1 januari 2021) ingeschat op 7% bij woningen. Bij de niet-woningen is sprake van een waardestijging van 1%. Een waarde mutatie van de onroerende zaken wordt gecorrigeerd door middel van aanpassing van de OZB-tarieven. Zodoende blijven de belastingopbrengsten van de onroerende zaakbelastingen nagenoeg gelijk.

Bij de OZB tarieven 2022 is een stijging van 2% opgenomen voor de inflatiecorrectie. Het inflatiepercentage is gebaseerd op de ontwikkeling van de consumentenprijsindex van de maand juni 2021 ten opzichte van juni 2020 (bron: CBS). Voor het meerjarenperspectief 2022-2025 van de begroting wordt bij de opbrengsten van de onroerende zaakbelastingen rekening gehouden met een inflatiepercentage van +1%.

Het ‘normtarief’ ofwel redelijk peil van de Onroerendezaakbelasting is door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor 2022 vastgesteld op 0,1800% van de WOZ-waarde (2021: 0,1809%; bron: Meicirculaire gemeentefonds 2021).

2. Afvalstoffenheffing

Iedere gemeente heeft de wettelijke plicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen binnen haar grondgebied (art. 10.21 en 10.22 Wet milieubeheer). De gemeente kan, ter compensatie van de kosten die verbonden zijn aan de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen, een heffing instellen, alleen voor inwoners, voor ieder perceel (woning) waar de mogelijkheid bestaat tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen, ook al wordt er geen afval aangeboden.

Het beleid in Woensdrecht is er op gericht de hoeveelheid restafval te verminderen tot maximaal 100 kg per persoon per jaar met ingang van 2020. Woensdrecht heeft zich hierbij aangesloten bij de landelijke VANG-doelstelling: Van Afval Naar Grondstof. Tevens moet de activiteit ‘afvalinzameling & -verwerking’ kostendekkend uitgevoerd worden. Dat betekent dat de lasten financieel gedekt moeten worden door de baten, maar ook dat het principe geldt: 'de vervuiler betaalt'. Inwoners kunnen immers zelf invloed uitoefenen op de belastingaanslag door hun afval goed (of nog beter) te scheiden.

Landelijk zoeken gemeenten naar manieren om meer ‘afval’ te recyclen en minder aan te bieden als restafval. Zo ook in Woensdrecht. Het verwerken van afval wordt steeds duurder en de noodzaak om grondstoffen duurzaam te recyclen neemt toe. Het streven van de gemeente is om de hoeveelheid restafval per persoon per jaar te minimaliseren en de afvalverwerking kostendekkend te krijgen. Om

de doelstelling te behalen heeft de raad in 2019 besloten met ingang van 2020 de volgende maatregelen te nemen:

- verhoging van de variabele en invoering van progressieve tarieven van het aanbieden van het restafval;
- verhoging van het tarief voor de extra tikken op de milieustraat.

De ophaalfrequentie van het afval blijft gehandhaafd op eenmaal in de twee weken. Het verlagen van de ophaalfrequentie van het restafval naar eenmaal in de vier weken is om redenen van hygiëne en serviceniveau niet doorgevoerd.

Voor 2022 zien we stijgende kosten van de milieustraat en de jaarlijkse indexering van de tarieven van Saver. Na een daling van de opbrengsten van monostromen in 2020 zien we een toename in 2021 van de opbrengsten van het oud papier en metaal als gevolg van de gestegen vraag naar grondstoffen. De aanname is dat de opbrengsten van de monostromen in 2022 op het niveau van 2021 blijven. De opbrengsten van de afvalstoffenheffing dalen als gevolg van een afname van het aantal aanbiedingen van de restafvalcontainers en het aantal inworpen in de ondergrondse restafvalcontainers. Om de afvalverwerking in 2022 kostendekkend te krijgen wordt de raad voorgesteld de tarieven van de afvalstoffenheffing met ingang van 2022 te verhogen met het inflatiepercentage (+2,0%). Tevens wordt de raad voorgesteld de tarieven voor het gebruik van de milieustraat met het inflatiepercentage te verhogen. De belasting voor het gebruik van de milieustraat bedraagt:

Voor het 4e tegoed op de Saverpas:	€ 15,30	(in 2021: € 15,-);
Voor het 5e en 6e tegoed, per tegoed op de Saverpas:	€ 30,60	(in 2021: € 30,-);
Voor het 7e en volgende tegoed, per tegoed op de Saverpas:	€ 51,-	(in 2021: € 50,-).

Het aantal ‘gratis’ tikken op de milieustraat blijft ongewijzigd; nl. 3.

De tariefsverhoging levert een extra opbrengst aan afvalstoffenheffing op van € 50.000 en resulteert in een kostendekkingspercentage van 100%.

Voorziening 'egalisatie afvalinzameling en -verwerking'

Woensdrecht heeft een voorziening 'egalisatie afvalinzameling & -verwerking' tot haar beschikking voor het afdekken van risico's en financiële resultaten van afval. Het saldo van de voorziening was de laatste jaren gedaald naar nul. Het positief financieel resultaat (€ 59.365) op 'afval' van het jaar 2020 is in 2021 aan de voorziening toegevoegd.

Bedragen in €

Kostendekkendheid afvalinzameling en -verwerking Taakveld/omschrijving	Specificatie	Bedrag	%
Lasten			
7.3 Afval	1. Afvalinzameling	-981.500	
	2. Afvalverwerking	-557.175	
	3. Milieustraat	-882.500	
	4. Overig	-152.328	
2.1 Verkeer en vervoer	5. Straatreiniging	-18.612	
6.3 Inkomensregelingen	6. Kwijtschelding afvalstoffenheffing	-75.000	
Baten (exclusief opbrengsten afvalstoffenheffing)			
7.3 Afval	2. Afvalverwerking	348.000	
	3. Milieustraat	9.805	
	6. Dividenduitkering Saver NV	55.000	
BTW		-321.672	
Totaal (lasten minus baten)		-2.575.982	100%
Opbrengsten afvalstoffenheffing (opgenomen in taakveld 7.3 Afval)		2.575.000	
Saldo en kostendekkendheid		-982	100%
Onttrekking aan de voorziening 'afvalinzameling & - verwerking'		982	
Saldo afvalinzameling & -verwerking na onttrekking aan de voorziening		-	

Toelichting op de tabel 'kostendekkendheid afvalinzameling en -verwerking':

Taakveld ´7.3 Afval´ is het centrale taakveld. Naast de baten en lasten uit het taakveld '7.3 Afval' wordt van het taakveld '2.1 Verkeer en vervoer' een bedrag van (afgerond) € 19.000 in de heffing betrokken. Dit betreft 25% van de geraamde lasten van straatreiniging inclusief het veegvuil. Van het taakveld ´6.3 Inkomensregelingen´ wordt een bedrag van € 75.000 voor het deel van de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing in de heffing betrokken. Het geraamde saldo van 'afvalinzameling & -verwerking' bedraagt € 982 nadelig.

3. Rioolheffing

Onder de naam 'rioolheffing' wordt geheven: een belasting ter bestrijding van de kosten die voor de gemeenten verbonden zijn aan:

- de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, evenals de zuivering van huishoudelijk afvalwater;
- de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde en afvloeiende hemelwater, evenals het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De raad stelt voor een daarbij vast te stellen periode een gemeentelijk rioleringsplan vast (art. 4.22 Wet milieubeheer). In het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) wordt aangegeven op welke manier de gemeente de gemeentelijke watertaken wil verbeteren, uitbreiden, onderhouden en beheren en welke middelen noodzakelijk zijn om de gestelde doelen te bereiken. Het huidige GRP 'Samen schakelen naar een toekomstbestendige waterketen' is vastgesteld door de raad in september 2019 en heeft een looptijd van 4 jaar (2020-2023).

Met ingang van het belastingjaar 2010 wordt een rioolheffing geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd. De rioolheffing kent twee grondslagen:

- een vast tarief per perceel;

- een bedrag op basis van het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

De tarieven voor 2022 veranderen niet ten opzichte van 2021.

Bedragen in €

Kostendekkendheid riolering Taakveld/omschrijving	Specificatie	Bedrag	%
Lasten			
7.2 Riolering	1. Exploitatie en beheer riolering	-1.689.242	
	2. Heffing en invordering rioolheffing	-42.827	
2.1 Verkeer en vervoer	3. Aandeel kosten straatreiniging	-55.838	
5.7 Openbaar groen & (openlucht)recreatie	4. Kosten onderhoud watergangen	-72.500	
6.3 Inkomensregelingen	5. Kwijtschelding rioolheffing	-70.000	
Baten (exclusief opbrengsten rioolheffing)			
7.2 Riolering	N.v.t.	-	
BTW		-104.593	
Totaal (lasten minus baten)		-2.035.000	100%
Opbrengsten rioolheffing (opgenomen in taakveld 7.2 Riolering)		2.035.000	
Saldo en kostendekkendheid		-	100%

Toelichting op de tabel 'kostendekkendheid riolering':

In de tabel zijn de lasten en baten opgenomen, die voor het bepalen van de tarieven van de rioolheffing van toepassing zijn. Naast de baten en lasten uit het taakveld '7.2 Riolering' wordt van het taakveld '2.1 Verkeer en vervoer' een bedrag van € 56.000 in de heffing betrokken. Dit betreft 75% van de geraamde lasten van straatreiniging inclusief het veegvuil. Het vegen van de goten beperkt het instromen van vuil in de straatkolken en voorkomt vervuiling van het rioolstelsel.

Van het taakveld '5.7 Openbaar groen & (openlucht)recreatie' wordt een bedrag van € 72.500 in de heffing betrokken. Dit betreft de geraamde lasten van het onderhoud van de gemeentelijke watergangen (sloten) inclusief het afvoeren van het slootvuil. Het toerekenen van het onderhoud watergangen aan rioolbeheer is reëel vanuit de relatie met de zorgplicht hemelwater. Het functioneren van het hemelwaterriool is gekoppeld aan het functioneren van de watergangen die dienen voor de afvoer van regenwater.

Van het taakveld ´6.3 Inkomensregelingen´ wordt een bedrag van € 70.000 voor het deel van de kwijtschelding van de rioolheffing in de heffing betrokken.

In de lasten van het taakveld '7.2 Riolering´ is een toevoeging aan de voorziening ´rioolbeheer´ opgenomen van (afgerond) € 1.086.000. De toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op het 'GRP 2020-2023'. Het kostendekkingspercentage van riolering is 100%.

4. Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de lastenontwikkeling van een gezin (meerpersoonshuishouden). De woonlasten bestaan uit drie onderdelen: onroerende zaakbelasting, afvalstoffen- en rioolheffing. Voor de onroerende zaakbelasting wordt uitgegaan van een gezin met in eigendom een woning met een getaxeerde waarde voor het jaar 2022 van € 288.000. De waarde van € 288.000 is gebaseerd op de gemiddelde geschatte woningwaarde van 2020 van € 256.000 (bron: CBS StatLine 09-2021) gecorrigeerd met een verwachte waardestijging voor 2021 van +5,25% en +7,0% voor 2022. Voor de afvalstoffenheffing wordt voor het jaar 2022 uitgegaan van gemiddeld 13 ledigingen van een 240 liter restafvalcontainer.

Bedragen in €

Lokale lastendruk	2018	2019	2020	2021	2022 *
Lastenontwikkeling gezin	660,59	686,27	727,25	787,55	799,41

* Berekend als volgt: OZB € 288.000 x 0,1081% + riool € 203,50 + afval vast € 178,50 + afval variabel 13 x € 8,16

5. Vergelijkend overzicht woonlasten

Om inzicht te hebben in de hoogte van de woonlasten in Woensdrecht zijn in onderstaande tabel de woonlasten van een aantal (buur)gemeenten opgenomen, zij het dat deze betrekking hebben op 2021. De tarieven 2022 van deze gemeenten zijn thans nog niet bekend.

Ter informatie zijn ook de “laagste” en de “hoogste” waarden opgenomen. De cijfers zijn ontleend aan de “Atlas van de lokale lasten 2021” van het COELO. Het begrip ´bruto gemeentelijke woonlasten´ is samengesteld uit de OZB voor een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Bedragen in €

Vergelijkend overzicht woonlasten Gemeente	Bruto woonlasten eph 2021	Bruto woonlasten mph 2021	Landelijk rangtelnummer
Tilburg	571	598	1
Tholen	649	736	54
Woensdrecht	**674**	**763**	**96**
Gemiddelde Noord-Brabant	703	776	
Moerdijk	644	785	112
Halderberge	679	787	121
Rucphen	720	800	146
Gemiddelde Nederland	737	811	
Etten-Leur	785	817	167
Steenbergen	709	831	185
Reimerswaal	674	837	198
Roosendaal	846	881	266
Bergen op Zoom	848	888	271
Zundert	929	975	336
Bloemendaal	1.390	1.517	370

eph = éénpersoonshuishouden

mph = méérpersoonshuishouden met eigen woning

Hieruit blijkt dat Woensdrecht ten opzichte van 2020 in de stand van het landelijk rangnummer is gestegen. Stond Woensdrecht in 2020 op nummer 54 (bruto woonlasten mph € 702), nu staat Woensdrecht op nummer 96 (bruto woonlasten mph € 763). Woensdrecht bevindt zich daarmee onder de gemiddelden van zowel Nederland als de provincie Noord-Brabant.

6. Hondenbelasting

De tarieven voor 2022 veranderen niet ten opzichte van 2021.

7. Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt opgelegd aan natuurlijke personen (die geen hoofdverblijf in de gemeente hebben) en die meer dan 90 dagen een tweede (gemeubileerde) woning beschikbaar houden voor zichzelf of hun gezin. Voor het eerst wordt bij de tariefbepaling rekening gehouden met een correctie voor de waarde mutatie van de onroerende zaken. Daarnaast is het tarief 2022 geïndexeerd met het inflatiepercentage (+2,0%).

8. Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is een directe belasting die geheven wordt voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding in welke vorm dan ook door personen die niet als ingezetene met een adres in de basisadministratie personen van de gemeente zijn opgenomen. De belastingplichtige is degene die gelegenheid biedt tot verblijf in hem ter beschikking staande ruimten dan wel op hem ter beschikking staande terreinen. De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen. In de Verordening toeristenbelasting is een registratieplicht opgenomen, zodat duidelijk is dat de exploitant de verplichting heeft zorg te dragen voor een registratie van het aantal overnachtingen, tenzij de forfaitaire regeling wordt toegepast.

Tarief

De raad heeft in 2020 besloten het tarief met ingang van het jaar 2020 te verhogen van € 1,00 naar € 1,50 per persoon, per overnachting ongeacht het type verblijf. Het tarief voor 2022 verandert niet ten opzichte van 2020.

9. Marktgelden

De tarieven voor 2022 veranderen niet ten opzichte van 2021.

De baten en daaraan gerelateerde variabele uitgaven zijn in 2020 fors lager door de coronacrisis. Hierdoor is bijvoorbeeld de jaarmarkt in Putte niet doorgegaan.

Bedragen in €

Baten en lasten van de markten Omschrijving	Begroting 2022	Jaarstukken 2020
Weekmarkt Putte	2.925	2.683
Jaarmarkt Putte	16.350	-53
Weekmarkt Hoogerheide	2.025	2.052
Totaal baten	21.300	4.682
Totaal lasten*	-45.769	-14.073
Kostendekkingspercentage	46,5%	33,3%

** Bedragen inclusief compensabele BTW.*

10. Lijkbezorgingsrechten

De tarieven zijn voor 2022 geïndexeerd met het inflatiepercentage (+2,0%).

Bedragen in €

Baten en lasten van de lijkbezorging Omschrijving	Begroting 2022	Jaarstukken 2020
Baten (diverse tarieven)	75.540	59.618
Lasten: begraafplaatsen / lijkbezorging*	-76.504	-69.434
Kostendekkingspercentage	98,7%	85,9%

** Bedragen inclusief compensabele BTW.*

11. Leges

Naast belastingen heft de gemeente rechten (leges) voor individuele dienstverlening aan haar inwoners. De geraamde opbrengsten uit de leges mag de totale geraamde kosten niet overtreffen. De tarieven voor de leges zijn daarom kostendekkend berekend. Daarnaast dient er rekening gehouden te worden met van rijkswege gestelde maximumtarieven, zoals bijvoorbeeld voor reisdocumenten en voor rijbewijzen. De gemaximeerde bedragen voor 2022 worden pas in het najaar van 2021 bekendgemaakt. Het voorziene kostendekkingspercentage bij de leges is wettelijk gelimiteerd op 100%.

De legesverordening is naar aard van de dienstverlening ingedeeld in drie titels:

- titel 1 Algemene dienstverlening;
- titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn.

Het komt voor dat bepaalde onderdelen van de legesverordening een hogere opbrengst realiseren dan de daaraan toegerekende kosten, terwijl bij een ander onderdeel geen 100%-kostenverhaal mogelijk blijkt te zijn. Binnen titel 1 en 2 is kruissubsidiëring toegestaan, zodat een eventueel dekkingstekort van het ene hoofdstuk binnen de titel gecompenseerd kan worden door een hoger dekkingspercentage van het andere product. Bij titel 3 is kruissubsidiëring per hoofdstuk toegestaan.

Onderstaand een overzicht van de geraamde baten en lasten voor 2022 met bijbehorende percentages van de kostendekking per hoofdstuk. Binnen Titel 1 en Titel 2 wordt kruissubsidiëring tussen de hoofdstukken toegepast. De mate van kostendekkendheid blijkt uit het overzicht. niet vermelde hoofstukken zijn 'gereserveerde' hoofdstukken. De tarieven zijn verhoogd met de inflatie van 2,0 %. In de lasten bevinden zich de directe kosten die verbonden zijn aan de betreffende leges (met name het personeel dat de dienst verleent) en de overheadkosten.

Berekening overhead

De overhead dient door de wetswijziging extracomptabel worden berekend in de vorm van een opslagpercentage. De financiële verordening geeft het volgende aan:

Voor de toerekening van de overheadkosten wordt de methode van budgetbeslag gehanteerd. Hierin worden de overheadkosten toegerekend op basis van de omvang van de taakvelden.

Besloten is om af te wijken van deze methode. Na onderzoek is gebleken dat de methode die andere gemeenten uit de regio hanteren beter aansluit. Hun berekeningsmethode luidt als volgt:

V*oor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel die worden besteed aan de desbetreffende diensten, rechten en heffingen, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel*.

Het opslagpercentage overhead op de personeelskosten voor 2022 bedraagt hiermee 73,5%.

Kostendekking

Binnen de titel Algemene dienstverlening is er sprake van een kostendekking van 82%. Het belangrijkste aandeel binnen deze titel zijn de reisdocumenten, ID kaarten en rijbewijzen. De tarieven voor deze documenten zijn wettelijk gelimiteerd.

Binnen de titel Omgevingsvergunningen is voor het begrotingsjaar 2022 sprake van een kostendekking van 109%. De belangrijkste baten binnen deze titel zijn de leges voor de omgevingsvergunningen en de leges voor de procedures Ruimtelijke Ordening. Het verloop van het aantal vergunningen en de leges (op basis van de bouwsom) fluctueren jaarlijks. De hoogte en de opbouw van de leges zijn afgestemd met vergelijkbare gemeenten.

Binnen de titel Europese dienstenrichtlijn is de kostendekking 44%. Binnen deze titel vallen de diverse APV vergunningen en vergunningen op basis van de Drank- en horecawet.

Bedragen in €

Onderwerp legesverordening	Directe kosten	Loon-kosten	Overhead	Totale kosten	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
Titel 1 Algemene dienstverlening						
Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand	3.395	18.709	13.548	35.652	36.814	103%
Hoofdstuk 2 Reisdocumenten	34.195	21.853	15.824	71.872	60.950	85%
Hoofdstuk 3 Rijbewijzen	24.861	50.620	36.656	112.137	89.819	80%
Hoofdstuk 4 Verstrekkingen Basisregistratie Personen	0	8.501	6.156	14.657	11.000	75%
Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie	6	31	22	59	65	110%
Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken	7.786	5.284	3.826	16.896	9.989	59%
Hoofdstuk 10 Gemeentearchief					-	-
Hoofdstuk 12 Leegstandswet	0	202	146	348	279	80%
Hoofdstuk 16 Kansspelen	0	1.061	768	1.829	1.449	79%
Hoofdstuk 17 Kinderopvang					-	-
Hoofdstuk 18 Kabels en Leidingen	5.400	24.637	17.841	47.878	43.373	91%
Hoofdstuk 19 Verkeer & vervoer	2.679	8.720	6.314	17.713	8.427	48%
Hoofdstuk 20 Diversen	30	2.279	1.650	3.959	2.738	69%
Totaal titel 1	**78.351**	**141.897**	**102.751**	**322.999**	**264.902**	**82%**
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning						
Hoofdstuk 2 Voorafgaand aan formele aanvraag	2.750	19.145	13.864	35.759	35.721	100%
Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning	37.523	320.680	232.217	590.420	646.597	110%
Totaal titel 2	**40.273**	**339.825**	**246.081**	**626.179**	**682.318**	**109%**
Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn (ED)						
Hoofdstuk 1 Horeca	0	5.876	4.255	10.131	7.659	76%
Hoofdstuk 2 Organiseren evenementen of markten	0	5.876	4.255	10.131	900	9%
Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven					-	-
Hoofdstuk 4 Splitsingsvergunning woonruimte					-	-
Hoofdstuk 5 Standplaatsen	0	2.203	1.596	3.799	2.114	56%
Hoofdstuk 6 Winkeltijdenwet					-	-
Totaal titel 3	**0**	**13.955**	**10.106**		**10.673**	**44%**
Totalen verordening	**118.624**	**495.677**	**358.938**		**957.893**	**98%**

12. Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente heeft de mogelijkheid om opgelegde aanslagen kwijt te schelden indien een belastingplichtige niet in staat is een aanslag geheel of gedeeltelijk te betalen. In de Gemeentewet en de Invorderingswet 1990 is het juridisch kader voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen opgenomen. De gemeente is wettelijk verplicht de door de minister van Financiën vastgestelde regels in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 toe te passen. In de Gemeentewet is geregeld op welke onderdelen de gemeente van de Uitvoeringsregeling af mag wijken. Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen wordt verzorgd door de Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB), op basis van de regeling die de raad vaststelt.

Kwijtschelding kan worden verleend voor (een deel) van de afvalstoffen- en rioolheffing. Voor de overige belastingsoorten is in Woensdrecht geen kwijtschelding mogelijk. Het kwijtscheldingsbudget

bedraagt voor 2022 € 145.000. Dit bedrag is opgebouwd uit € 75.000 kwijtschelding voor afvalstoffenheffing en € 70.000 voor rioolheffing.

Het beleid verandert niet ten opzichte van 2021 met uitzondering van mogelijke wettelijke aanpassingen.

Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In deze paragraaf worden onze risico's in beeld gebracht, gekwantificeerd en gerelateerd aan het benodigde weerstandsvermogen. Tevens wordt onze visie op risicobeheersing toegelicht.

Op structurele wijze omgaan met risicomanagement

De gemeente Woensdrecht hanteert een systeem van risicomanagement, waarin de risico's periodiek worden geïnventariseerd. Aan deze risico's worden beheersmaatregelen gekoppeld en er vindt evaluatie van de beheersmaatregelen plaats.

Voorzichtig financieel beleid vormt het fundament voor de weerstandscapaciteit

Woensdrecht wil een structureel financieel gezonde organisatie zijn met een weerstandsvermogen dat tenminste 1,4 maal zo groot is als het totaal aan gekwalificeerde risico's.

Welke risico's zijn aanvaardbaar?

Aanvaardbare risico's voor onze gemeente zijn die risico's, die onvermijdelijk zijn om de doelstellingen te realiseren, die de gemeenteraad heeft vastgesteld en waarbij de risico's niet zijn af te dekken door het treffen van kostenefficiënte beheersmaatregelen, zoals bijvoorbeeld het afsluiten van verzekeringen en het aanpassen van processtappen.

Risicomethodiek

De kwantificering van een risico wordt bepaald door de kans (waarschijnlijkheid van optreden) en de impact (financiële gevolgen) te vermenigvuldigen. De inschatting van de kans is verdeeld over vijf categorieën, van zeer klein tot zeer groot. De inschatting van de impact is verdeeld over vijf categorieën, van zeer laag tot zeer hoog.

In de navolgende risicomatrix zijn per eind 2022 de onderscheiden risico's met een (geraamd) financieel gevolg ingedeeld naar kans en naar impact. De letters in deze tabel verwijzen naar de risico's, die onderstaand nader tekstueel toegelicht worden.

De financiële omvang van de onderscheiden 16 risico's wordt berekend door de kans te vermenigvuldigen met de impact.

	Impact				
Kans	< € 50.000	€ 50.000 - € 100.000	€ 100.000 - € 250.000	€ 250.000 - € 500.000	> € 500.000
Zeer groot (> 75%)					
Groot (50% - 75%)					
Gemiddeld (25% -50%)			**E, F, M**	**H, N**	**G**
Klein (5% - 25%)			**P**	**K, O**	**A, B, C, D, I, J, L**
Zeer klein (tot 5%)					

Status en ontwikkeling van de belangrijkste risico's

De belangrijkste risico's van onze gemeente worden navolgend weergegeven. Tenzij anders wordt vermeld, zijn de risico's van structurele aard. Tevens worden onze beheersmaatregelen per risico benoemd.

A. Joint venture Business Park Aviolanda

Het marktrisico dat onze gemeente in deze publiek-private samenwerking loopt, hangt nauw samen met onze rol als aandeelhouder en als verschaffer van leningen. De financiële impact is het bedrag aan reeds verstrekte financiering aan aandelenkapitaal en leningen. Met additionele financiering ten behoeve van uitvoering van het Ondernemingsplan is geen rekening gehouden.

Beheersmaatregelen zijn onze betrokkenheid als aandeelhouder in de besluitvorming over belangrijke projecten en het feit dat additionele financiering in het kader van het Ondernemingsplan pas zal worden verstrekt na instemming door de raad.

B. Wet Werk en Bijstand, beroep op bijstand en minimabeleid

Door het ministerie wordt het budget jaarlijks op landelijk niveau vastgesteld. Vervolgens vindt een verdeling naar de gemeenten plaats op basis van een groot aantal kenmerken, die niet beïnvloedbaar zijn door de gemeenten. Risico's zijn gelegen in de fluctuaties in het klantenbestand van de ISD, die leiden tot extra uitgaven ten laste van het BUIG-budget en het minimabeleid. Het aantal mensen in de WW in onze gemeente is sterk gestegen. Tot nu toe is geen stijging in de bijstand waarneembaar, maar dat vormt wel een risico.

Door Berenschot is in 2020 een effectanalyse gemaakt van de gevolgen van COVID-19 op de toename van het aantal bijstandscliënten. Een toename van 26% (matig herstel werd voorspeld. Tot op heden zien we dit effect nog niet terug in de cijfers. Aangezien eind 2021 de meeste steunmaatregelen worden gestopt, wordt voor 2022 wel rekening gehouden met een effect op de BUIG middelen.

Beheersmaatregel is het nauwgezet volgen van de relevante ontwikkelingen in samenwerking met de ISD.

C. Uitvoering Jeugdzorg

Risico's betreffende jeugdzorg zijn het stijgende zorggebruik en de niet volledige invloed op de doorverwijzing naar duurdere zorgvormen. Door het Rijk zijn financiële middelen toegekend. Het budget van onze gemeente Woensdrecht is bijgesteld. Het risico op overschrijding van deze financiële middelen is nog aanwezig. Inmiddels is er een beter zicht op de financiële stromen en de trends en heeft de (extra) inzet van jeugdprofessionals geleid tot een verlaging van het risico dat jeugdigen sneller doorwezen worden naar de duurdere zorg. Door de bijstelling van het gemeentelijke budget is de kans op financiële overschrijdingen kleiner dan in de afgelopen jaren.

Voor de zorg in natura en jeugdbescherming geldt dat de omvang van de jeugdzorg gedurende de coronacrisis in 2020 wat lager was dan regulier, omdat de thuissituatie veelal een positieve invloed had/heeft op cliënten. In het eerste halfjaar van 2021 was zichtbaar dat de omvang van de jeugdzorg in natura en jeugdbescherming toenam. In het voortgezet en het hoger onderwijs is de periode van thuisonderwijs lang geweest. We zien dat dit zijn weerslag heeft op de jeugdigen. Het onderwijs en de gemeenten hebben extra middelen gekregen om hier een plan voor op te stellen. Het risico bestaat dat de toename van jeugdzorg in natura en jeugdbescherming toe zal nemen.

Omdat voor de jeugdzorg-plus geen afspraken over regionale solidariteit zijn gemaakt, komen voogdijkinderen voor rekening van de gemeente Woensdrecht. Wij kunnen in het jaar 2022 compensatie bij het Rijk aanvragen over de jaren 2020 en 2021. Als onze gemeente echter niet voldoende wordt gecompenseerd, is de afspraak gemaakt dat deelnemende gemeenten dit restant zullen compenseren. Onze begroting jeugdzorg-plus wordt steeds aangepast naar wat we daadwerkelijk ontvangen.

Ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd en de uitgaven worden gemonitord. Ook zal de financiële positie van enkele zorgaanbieders in de jeugdzorg nauwgezet gevolgd worden.

D. Uitvoering Wmo

Er is sprake van een verder toenemende vraag en een vergrijzing van het aantal inwoners. Dit gecombineerd met de behoefte van onze inwoners om langer zelfstandig thuis te wonen. De stijging in de uitgaven aan WMO HO en BG zal zich naar verwachting doorzetten. Ontwikkelingen in het aantal en de omvang van de Wmo indicaties worden nauwgezet gevolgd en waar mogelijk bijgestuurd. Onze gemeente heeft de doelstelling om de hulp zo efficiënt mogelijk in te zetten.

E. Uitvoering Jeugdzorg - tariefsaanpassingen

De tarieven voor de jeugdzorg zullen de komende jaren aangepast worden. Niet alleen door indexatie van de tarieven, maar ook door verandering van de tarieven. Doel hiervan is om het aanbieden van laag complex arrangementen te stimuleren. Met name voor de gecertificeerde instellingen worden tariefonderzoeken uitgevoerd. Dit is een onderdeel van de norm voor opdrachtgeverschap waaraan gemeenten dienen te voldoen. Door gerichte sturing kan de kostenstijging beperkt worden.

F. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Hierbij bestaat een financieel risico, omdat het een openeinderegeling is, waarbij de instroom en doorstroom steeds aan veranderingen onderhevig zijn. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beschermd wonen van mensen met psychische en psychosociale problemen. Vanaf 2022 ontvangen we als gemeente nog geen financiële bijdrage vanuit de Rijksoverheid zullen ontvangen. Beheersmaatregelen worden regionaal uitgevoerd.

Het bieden van maatschappelijke opvang is een wettelijke taak van gemeenten. In 2020 heeft een aanbestedingsprocedure plaatsgevonden en heeft onze gemeente bijgedragen in het tekort hierop. De overeenkomst wordt verlengd, waardoor voor 2022 opnieuw bij dient te worden gedragen in het te verwachten tekort.

G. Instandhouding van gemeentelijke infrastructuur

Het risico bestaat dat de uitgaven van meerjarige onderhoudsplannen door oplopende kosten en actualisatie hoger uitvallen dan begroot. Continuering van het huidige conditieniveau van onze infrastructuur leidt mogelijk tot hogere beheerskosten door gestegen grondstofprijzen en marktwerking. Beheersing vindt plaats aan de hand van bestuurlijke besluitvorming, waarin ambitieniveaus bijgesteld kunnen worden. Uitgangspunt is dat nieuw en geactualiseerd beleid wordt ontwikkeld binnen de bestaande financiële kaders.

Eind 2021 wordt het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gebouwenbeheer 2022-2025 geactualiseerd. Voor een solide financieel beleid is er een reëel inzicht benodigd van het groot onderhoud en de exploitatiebudgetten. Voor het actualiseren van het MJOP is er voor de jaren 2022-2025 een verhoging van de jaarlijkse dotatie benodigd om het huidige conditieniveau te kunnen handhaven waarbij ook een aantal grote onderhoudsposten zoals het vervangen van asbestdaken aan bod komen en voor de vastgoed gerelateerde exploitatiebudgetten, waaronder schoonmaak-, contract-, klacht- en dagelijks onderhoud. Ook ontstaan er extra onderhoudslasten door het vervallen van de SPUK Sport. Tot en met 2023 heeft de onze gemeente de mogelijkheid om middels subsidie (SPUK Sport) een deel van de omzetbelasting vergoed te krijgen. Na deze periode vervalt deze subsidie en leidt dit tot extra onderhoudslasten.

Om de lasten in het MJOP te verlagen kunnen een aantal beheersmaatregelen doorgevoerd worden, zoals het privatiseren van gemeentelijk vastgoed waarbij het onderhoud (voor een deel) overgedragen wordt aan de gebruiker van het vastgoed en om het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed te combineren met het groot onderhoud. Dit laatgenoemde vergt wel een extra investering maar resulteert in een mogelijke besparing op de exploitatiebudgetten. Momenteel wordt onderzocht hoe de genoemde maatregelen verder kunnen worden geconcretiseerd in te besparen bedragen.

H. Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn verplicht om in hun begroting en jaarstukken een risicoparagraaf op te nemen waarin de door de verbonden partij onderkende risico's zijn opgenomen. Over het algemeen is de afspraak gemaakt dat verbonden partijen er geen of beperkte bestemmingsreserves op na houden, maar dat men zich, in geval een risico zich daadwerkelijk voordoet, wendt tot de deelnemende gemeenten om dit op te vangen. Hiermee loopt de gemeente een direct financieel risico. Tevens loopt onze gemeente het risico dat (autonome) kostenstijgingen bij verbonden partijen tot verhoging van onze bijdragen leiden.

- *ISD:* De begroting 2021 van de ISD is gebaseerd op de cliëntenaantallen per 1 januari 2020. Die aantallen waren substantieel en eenmalig lager dan wat we de afgelopen jaren hebben gezien. Ook voor 2022 is dit nog het geval. We verwachten vanaf 2023 (mede vanwege de coronacrisis) een correctie. Gevolg hiervan is een verwachte toename op organisatiekosten, vanwege een toename van verhaal, terugvordering en bezwaren. De kans dat deze correctie zich voordoet achten we aannemelijk. Via onze regiefunctionaris zullen de ontwikkelingen bij de ISD met betrekking tot de financiële realisatie en prognoses gevolgd worden en zullen, indien nodig, voorstellen tot vervolgactie(s) worden gedaan.
- *OMWB:* Onzekerheid bestaat omtrent de extra lasten betreffende de asbestwetgeving, de zorgvuldige veehouderij en de extra uitgaven inzake de omgevingswet m.b.t. externe veiligheid. Vanwege het feit dat wij het budget voor de OMWB strak hebben begroot, bestaat het risico op een financiële tegenvaller. Via onze regiefunctionaris en beleidsmedewerker volgen we de ontwikkelingen middels financiële reviews en het accountoverleg. Tevens wordt ingezet op verdere professionalisering, waarbij eerder gekozen wordt voor een efficiënte projectaanpak. Als gemeente nemen we onze richtinggevende rol daarin.
- *BWB:* Zowel landelijk als bij de BWB neemt het aantal WOZ-bezwaren de afgelopen jaren sterk toe. Ca. 60 procent van de toename is het gevolg van de toegenomen activiteit van de no-cure-no-pay bedrijven. Dit leidt tot een sterke stijging van de kosten. In de eerste plaats vergt de afhandeling van de bezwaarschriften steeds meer tijd. En in de tweede plaats claimen de no-cure-no-pay bedrijven tegemoetkoming in de proceskosten. Via onze regiefunctionaris zullen de ontwikkelingen bij de BWB met betrekking tot de financiële realisatie en prognoses gevolgd worden en zullen, indien nodig, voorstellen tot vervolgactie(s) worden gedaan.
- *VRMWB*: Door de Veiligheidsregio Midden en West Brabant is een risicoprofiel opgesteld, waaruit een maximale impact wordt geraamd van ca. € 2,85 miljoen. Ons aandeel is 2%. Via onze regiefunctionaris zullen de ontwikkelingen met betrekking tot de financiële realisatie en prognoses gevolgd worden en zullen, indien nodig, voorstellen tot vervolgactie(s) worden gedaan. Beheersing vindt verder plaats aan de hand van accountgesprekken en tussentijdse rapportages.
- *GGD*: Ook voor 2021 zijn afspraken gemaakt met het ministerie van WVS over de compensatie van de kosten ter bestrijding van het COVID-19 virus. Onduidelijk is hoe lang deze crisis nog duurt en in welke mate die ook in 2022 nog de inzet zal vragen van de GGD. Wanneer inzet van de GGD wordt gevraagd is de verwachting, dat de gemaakte compensatieafspraken ook voor 2022 van kracht zullen blijven.

I. Herziening gemeentefonds

De herijking van het gemeentefonds, waarbij de rijksoverheid rekening houdt met de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen in het sociaal domein, gaat in vanaf 2023. Tussentijdse berekeningen hebben geen eenduidig beeld gegeven van de te verwachte wijzigingen als gevolg van de herziening. Inmiddels heeft de Raad van Openbaar Bestuur haar advies uitgebracht. Pas in de meicirculaire 2022 zal duidelijk worden wat de financiële gevolgen voor onze gemeente zullen zijn. We volgen de ontwikkelingen op de voet.

J. Grondexploitatie

Onze gemeente heeft qua financiële omvang beperkte grondposities in centrum Hoogerheide en in Noordrand Ossendrecht. Het risico op deze grondposities is dat gronden uiteindelijk niet worden verkocht of tegen een lagere grondprijs. Uiteindelijk behoudt grond altijd een minimale waarde die groter dan nul is. Een additioneel risico heeft betrekking op het geraamde tekort op de grondexploitatie Centrum Hoogerheide op basis van de huidige verwachtingen omtrent projectuitgaven en projectwinsten. Door tussentijdse projectactualisaties blijft er inzicht in het verloop van de ramingen en is beheersing en bijsturing mogelijk.

K. Participatiebudget

Ons doel is om meer mensen, ook mensen met een arbeidsbeperking, aan het werk te krijgen. De risico's daarbij zijn gelegen in de fluctuaties aan de inkomstenkant, die niet volledig gecompenseerd kunnen worden aan de uitgaven-/beleidskant. Door het aanbieden van meer trajecten kunnen de kosten stijgen. Het streven is om binnen het begrote budget te blijven.

L. Gemeentegaranties cultuur, sport, zorg en onderwijshuisvesting IKC Woensdrecht

Onze gemeente staat garant voor diverse lokale verenigingen en instellingen. Het risico is hierbij aanwezig dat deze organisaties niet meer aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen en dat de garantstelling door banken wordt aangesproken. Ook zal onze gemeente vanaf 2022/2023 voor een periode van 40 jaar garant staan voor de financiering van de bouw en exploitatie van het Integrale Kind Centrum Woensdrecht (IKC). Onze gemeente heeft een beleidslijn met betrekking tot het afgeven van garantstellingen. Door het volgen van de financiële positie van de betreffende organisaties kan ons risico beperkt blijven. Voor wat betreft het IKC worden door ons waarborgen verkregen qua eigendom van het IKC en qua afspraken met de overkoepelende stichting, die het IKC laat bouwen en beheren.

M. Wet- en regelgeving

De nationale en Europese wet- en regelgeving hebben veelal belangrijke gevolgen voor gemeentelijke organisaties. Deze wet- en regelgeving leidt niet automatisch tot een extra overheidsvergoeding en is omgeven met risico's qua concrete invulling. Met betrekking tot de Omgevingswet en wet Kwaliteitsborging is de verwachting dat deze wetten gevolgen hebben voor onze taken en rollen, maar mogelijk ook voor de formatie en voor de kosten van adviezen door derden. De impact van deze wetten op het gebied van planvorming en vergunningverlening is nog geheel niet bekend. We volgen de voortgang en sturen tijdig bij.

N. Afvalinzameling & -verwerking

De afvalbegroting is veelal afhankelijk van niet beïnvloedbare factoren zoals het afvalgedrag van inwoners, de marktwerking van verwerkingstarieven of prijzen voor de inname van waardevolle recyclebare producten en de invoering van (Rijks)belastingen. We lopen het risico dat het tekort op de afvalinzameling en -verwerking niet (volledig) door maatregelen en door verhoging van de tarieven kan worden gecompenseerd. Daarnaast zal het realiseren van de VANG doelstelling van 100 kg per inwoner naar verwachting leiden tot betere grondstofscheiding en daarmee lagere opbrengsten.

Het realiseren van kostendekkendheid is een lastige opgave. Voornaamste risico's hierbij zijn de lagere vergoedingen voor grondstoffen, de gemeentelijke milieustraat, de extra milieubelasting en de belasting op verbonden partijen. Onverwachte kosten worden veelal pas in het opvolgende jaar in de tarieven verwerkt. Tot op heden is het variabele tarief voor drie achtereenvolgende jaren verhoogd en is tevens het tarief progressief gemaakt om het scheiden van afval en het minimaliseren van restafval te stimuleren. Door de toevoeging aan de egalisatievoorziening per eind 2020 is weer een financiële buffer aanwezig om tegenvallers op te vangen.

Naast de stijging van kosten inzake het variabele tarief zijn ook de vaste kosten de afgelopen jaren hard gestegen. Een van de grootste kostenposten binnen de gemeente betreft de milieustraat, met name vanwege de hoge exploitatiekosten, de stijging van de verwerkingstarieven, maar ook de grote

toename van de afvalstromen die worden ingezameld. Onze gemeente heeft het vaste tarief verhoogd om kostendekkendheid na te streven. Onderzocht zal worden op welke manier de milieustraat efficiënter kan worden ingericht, met als doel een hoger scheidingspercentage en lagere vaste kosten.

Door samenwerking met betrokken partijen als VNG, Stichting Afvalfonds en andere gemeenten, worden risico's beperkt. Via onze regiefunctionaris zullen de ontwikkelingen bij Saver en de afvalmarkt met betrekking tot de financiële realisatie en prognoses gevolgd worden en zullen, indien nodig, voorstellen tot vervolgactie(s) worden gedaan, zoals tariefaanpassingen. Aandacht zal worden gegeven aan de mogelijkheden voor eenheid in beleid.

O. Programma Aanpak Stikstof (PAS)

Het programma aanpak stikstof (PAS) heeft mogelijk een nadelige invloed op de, in de actualisatie, geprognotiseerde uitgiftetermijn van de diverse bouwkavels en de opbrengst vanuit de bouwleges. Het risico bestaat dat concretisering van de plannen leidt tot mogelijk substantiële, nog niet in de meerjarenbegroting opgenomen, kosten. De verwachting vanuit Rijk en provincie is dat pas vanaf 2023 een oplossing voorhanden zal zijn. Ook arbeidsmarktkrapte kan leiden tot oplopende kosten bij aanbestedingen. Verwacht mag worden, dat door de in juli 2021 werking getreden Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering bouwprojecten weer mogelijk worden gemaakt. De ontwikkelingen en de mogelijke gevolgen voor onze (lopende) projecten zijn geïnventariseerd en verdere ontwikkelingen voor onze gemeente worden nauwgezet gevolgd.

P. Sanering deel zoutopslag Antwerpsestraatweg

Onze gemeente loopt het risico dat als gevolg van de verkoop van een deel van de zoutopslag te Hoogerheide een saneringsbijdrage dient te worden betaald. De omvang van dit risico wordt gemonitord door tussentijdse metingen waardoor ook de kans op daadwerkelijke sanering beter in te schatten is qua omvang.

De totale omvang van de voorgaand beschreven risico’s per eind 2022 wordt geraamd op € 3.708.000.

In onderstaande tabel worden de qua financiële omvang belangrijkste risico's benoemd. Vermeld zijn alleen de risico's (= kans x financiële impact) met een omvang van meer dan € 250.000.

In deze tabel is het bedrag aan risico's met betrekking tot WMO en Jeugdzorg de som van de in de vorige paragraaf erover beschreven risico's.

Omvang risico´s	Begroting 2022
Risico's groter dan € 250.000	
WMO	€ 707.000
Jeugdzorg	€ 645.000
WWB (BUIG en bijzondere bijstand	€ 485.000
Aviolanda	€ 443.000
Instandhouding gemeentelijke infrastructuur MJOP	€ 367.000
Herijking gemeentefonds vanaf 2023	€ 259.000
Totaal overige risico's	**€ 802.000**
Totale gekwantificeerde risico's	**€ 3.708.000**

Niet kwantificeerbare risico's

Niet alle risico's hebben direct financiële gevolgen. Op risico's zonder (duidelijke) financiële gevolgen, maar met grote niet-financiële gevolgen, dient onze gemeentelijke organisatie te sturen.

Brand Chemie-Pack Moerdijk 2011

Een belangrijk niet-gekwantificeerd risico voor onze gemeente is dat de gemeente Moerdijk en de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant door de omliggende bedrijven van Chemie-Pack in Moerdijk verantwoordelijk gehouden worden voor de schade van de brand in 2011. Deze zaak is onder behandeling bij de rechter.

Wet APPA Wethouderspensioenen

De rentedaling in de afgelopen jaren heeft geleid tot forse jaarlijkse dotaties ten laste van het exploitatieresultaat. Verwacht mag worden dat de kapitaalmarktrente in de komende jaren weer zal gaan stijgen onder invloed van een toenemende inflatie, die veroorzaakt wordt door de economische gevolgen van de coronacrisis en het afbouwen van de steunprogramma's door de Nederlandse en Europese overheden. Op het moment van opstellen van deze begroting zien we een stagnatie in de (daling van) de rente en een toename van de inflatie. Voor 2022 wordt daarom vooralsnog geen extra dotatie voorzien.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

Bij de inventarisatie van het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt tussen de weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer en in de exploitatiesfeer. Weerstandsvermogen in de vermogenssfeer wordt gevormd door het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve en stille reserves. Van stille reserves is sprake indien activa een hogere waarde vertegenwoordigen dan de boekwaarde op de balans. In de weerstandscapaciteit van onze gemeente zijn geen stille reserves opgenomen.

Op het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve zijn de geraamde onttrekkingen voor investeringsuitgaven en exploitatieuitgaven voor de begrotingsperiode in mindering gebracht.

Het weerstandsvermogen in de exploitatiesfeer wordt gevormd door de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra structurele middelen, die gegenereerd kunnen worden door de tarieven van de gemeentelijke heffingen te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit kan worden berekend door de toegestane belastingtarieven (het tarief om tot een 'artikel 12 gemeente' gerekend te worden) te vergelijken met de belastingbaten/belastingtarieven in onze gemeente.

De bestemmingsreserves (met uitzondering van reserve investeringsprojecten) zijn vrij te besteden voor de diverse doeleinden. De bestemmingsreserves zijn weliswaar geoormerkt voor bepaalde doeleinden, maar de gemeenteraad kan besluiten hier een ander doel aan te geven. Deze bestemmingsreserves zijn geen onderdeel van het weerstandvermogen.

Weerstandscapaciteit

Van belang is dat de 'vrije' ruimte in de exploitatie en de reserves (weerstandscapaciteit) voldoende is om de risico's op te kunnen vangen. Dit wordt uitgedrukt in een weerstandsratio. De gemeenteraad van Woensdrecht heeft als minimumnorm voor de weerstandsratio de waarde van 1,4 vastgesteld.

Het voor 2022 begrote totale weerstandsvermogen bedraagt € 6.264.000. Dit bedrag is opgebouwd uit het geraamde saldo van de Algemene Reserve, de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien, waarop de exploitatieuitgaven, investeringsuitgaven en de budgetoverheveling in mindering zijn gebracht. Tenslotte is het geraamde positieve exploitatieresultaat voor 2021 toegevoegd.

Het is jaarlijks aan de gemeenteraad om de bestemming van het exploitatieresultaat te bepalen. Met deze berekening wordt voor 2021 hierop vooruitgelopen om daarmee inzicht in het verloop en de omvang van de weerstandsratio te verkrijgen.

De omvang van het beschikbare weerstandsvermogen voor de gemeente Woensdrecht is als volgt begroot:

Bedragen in €

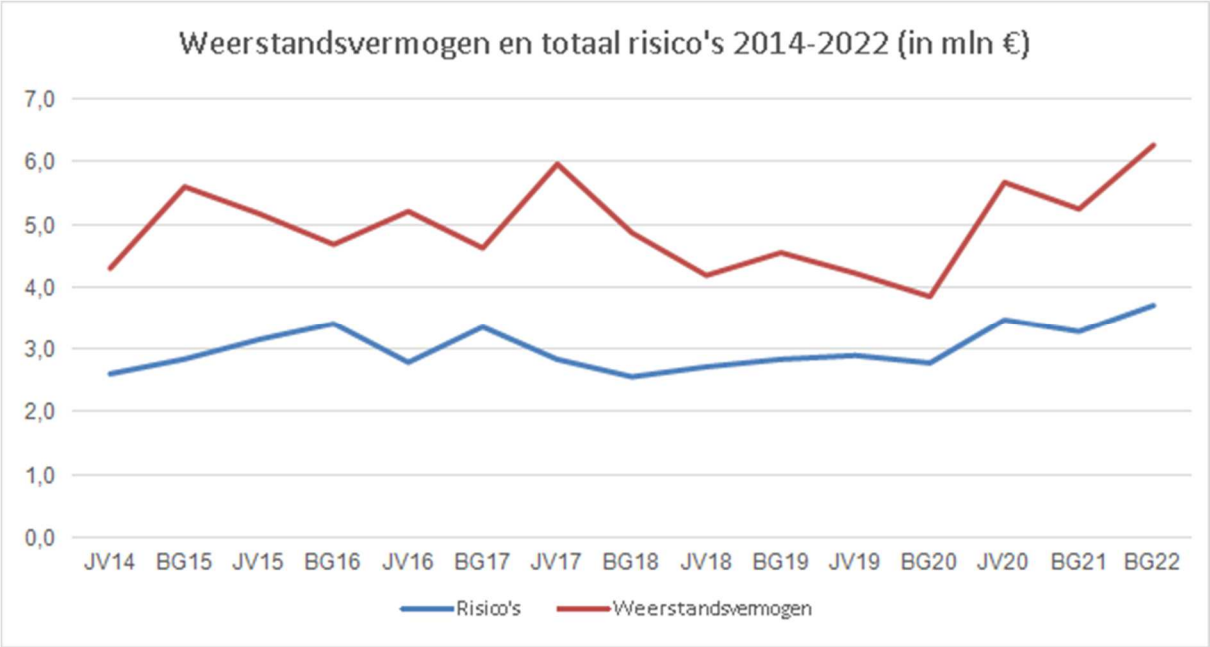
Weerstandsvermogen	Begroting 2022
Raming stand Algemene reserve per 01-01-2022	4.855.000
minus: investeringsuitgaven en exploitatieuitgaven t.l.v. Algemene Reserve 2022-2025	-25.000
plus: raming exploitatieresultaat 2021	899.000
plus: onbenutte belastingcapaciteit	500.000
plus: post onvoorzien	35.000
Totale weerstandsvermogen	6.264.000

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het totaal aan gekwantificeerde risico's. Dit leidt tot een voorziene waarde van de weerstandsratio per 31-12-2022 van € 6.264.000 / € 3.708.000 = 1,7.

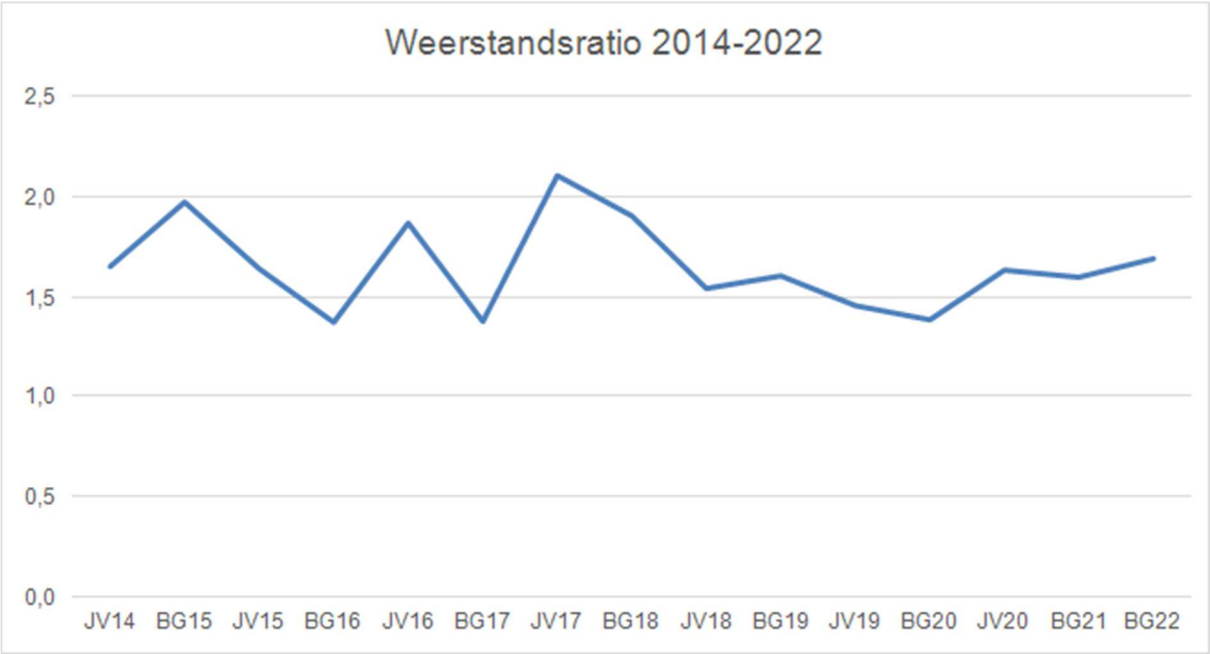
Hiermee wordt voldaan aan de door de gemeenteraad vastgestelde, minimale waarde van de weerstandsratio (= 1,4).

Historie weerstandsvermogen, totaal risico's en weerstandsratio

In de beide grafieken wordt het verloop weergegeven van de geraamde en gerealiseerde waarden van weerstandsvermogen, risico-omvang en ratio. De aanduiding 'JV' staat voor jaarverslag en 'BG" voor begroting en met de cijfers wordt het jaartal aangegeven.

Uit de grafieken blijkt een redelijk stabiel verloop van de omvang van het weerstandsvermogen, de omvang van de risico's, met oplopende waarden vanaf 2019 en als resultante daarvan ook de waarde van de weerstandsratio, met vanaf 2019 een waarde van rond de 1,6.

Ontwikkeling kengetallen

Navolgende financiële kengetallen geven inzicht in onze financiële positie. Door de Commissie BBV is de bewuste keuze gemaakt om geen normen op te leggen voor de kengetallen. Een kengetal of de

ontwikkeling van een kengetal is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Hierin kunnen bewuste keuzes zijn gemaakt. Het gaat om de onderlinge samenhang van de kengetallen en de uitleg hierbij.

Kengetallen	Jaarstukken 2020	Begroting		Meerjarenplanning		
		2021	2022	2023	2024	2025
Netto schuldquote	16,2%	26,7%	22,9%	21,8%	25,2%	21,0%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	12,5%	24,0%	19,3%	18,1%	21,4%	17,2%
Solvabiliteitsratio	32,4%	29,8%	32,7%	32,8%	30,3%	31,9%
Grondexploitatie	0,5%	-1,7%	-1,9%	0,1%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	0,3%	1,2%	1,7%	1,4%	1,5%	2,7%
Belastingcapaciteit	93,7%	93,0%	98,6%	98,6%	98,6%	98,6%

Beoordeling van de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Onderstaande analyse gaat uit van de signaleringswaarden zoals die door de provincie Noord -Brabant zijn gedefinieerd. De meerjarige financiële risicopositie van onze gemeente is te typeren als minst risicovol. De balansratio's qua schuldquotes en solvabiliteit die aangeven in welke mate onze gemeente in staat is om aan onze financieringsverplichtingen te voldoen en over welk financieel buffervermogen we beschikken, geven aan dat onze risicopositie hierin gering is. De schuldquote is in de afgelopen jaren toegenomen, maar meerjarig stabiliseert deze.

Ter toelichting op de ratio's die de vermogenspositie weergeven enkele waarden: in de ramingen gaat onze gemeente per eind 2022 uit van een balanstotaal van € 53 miljoen, een eigen vermogen van € 16 miljoen, een totaal aan langlopende leningen van ca. € 7 miljoen en aan kortlopende leningen van € 14 miljoen, een totaal aan baten van € 52 miljoen en aan rentelasten van minder dan € 0,2 miljoen.

Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een waarde van minder dan 90% wordt beschouwd als zijnde minst risicovol. De waarde stabiliseert de komende jaren, maar zit met een waarde van rond de 30% ver onder de genoemde grenswaarde.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin we in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Een waarde van meer dan 50% is volgens het toezichtkader het minst risicovol; een waarde van minder dan 20% het meest risicovol. In de komende jaren wordt een daling verwacht tot onder de 30%. We blijven aandacht houden voor de ontwikkeling van onze financieringsverhouding.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting / jaarrekening en uitgedrukt in een percentage. Volgens het toezichtkader is een waarde van minder dan 20% het minst risicovol. Daaraan voldoen we in ruime mate.

Structurele exploitatieruimte

Beoordeling welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Een waarde van minder dan 0% wordt gekwalificeerd als meest risicovol.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar). Het COELO publiceert deze lasten in de 'Atlas van de lokale lasten'. We zien een stijging van deze indicator richting 100%. Dat betekent dat de belastingdruk in gemeente Woensdrecht het landelijk gemiddelde begint te naderen.

Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de grotere kapitaalgoederen van de gemeente Woensdrecht.

Woensdrecht bezit een groot aantal collectieve eigendommen in de buitenruimte (zoals wegen, riolering, water, groen, openbare verlichting, gebouwen en speelvoorzieningen). Het onderhoud van deze eigendommen is van groot belang met het oog op het goed functioneren van de samenleving, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving, de veiligheid en een optimaal gebruik van de openbare ruimte. Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen. De onderstaande tabel geeft een weergave van de opbouw.

Beheer en onderhoud openbaar gebied Exploitatie	Begroting 2022	Begroting 2021 (incl. wijziging)
Verkeersborden, bewegwijzering, straatnaamborden	€ 72.942	€ 87.574
Speelvoorzieningen	€ 94.785	€ 94.347
Exploitatie en beheer riolering	€ 1.689.242	€ 1.680.911
Onderhoud watergangen	€ 95.687	€ 91.886
Exploitatie openbare verlichting	€ 410.431	€ 411.893
Openbaar groen	€ 609.134	€ 772.722
Zoutopslag Korteven (gladheidsbestrijding)	€ 58.291	€ 75.970
Wegmarkeringen	€ 19.338	€ 19.308
Wegen, straten en pleinen	€ 1.756.490	€ 1.730.990
Totaal	€ 4.806.340	€ 4.965.601

Wegen

In het Beheerplan wegen zijn de onderhoudsplannen, inclusief de benodigde budgetten, globaal voor meerdere jaren opgenomen. De raming van deze budgetten is tot stand gekomen door middel van een theoretische benadering op basis van areaalgegevens, levensduur en gewenste kwaliteit. Op 13 september 2018 is het Beleidsplan wegen 2019-2023 door de raad vastgesteld. Besloten is om de verhardingen op de bedrijventerreinen en in het buitengebied op kwaliteitsniveau C te onderhouden. De overige gebieden worden op kwaliteitsniveau B onderhouden, uitgezonderd de parkeerstroken en inritten langs de hoofdwegen. De woongebieden worden op kwaliteitsniveau C onderhouden. Tenslotte vindt het onderhoud binnen de centrumgebieden op kwaliteitsniveau A plaats. Uitgangspunt is dat de maatregelen die moeten worden genomen om de wegen te onderhouden en het wegenareaal te verkleinen, passen binnen de huidige financiële kaders.

Globale visuele inspecties

Op basis van de jaarlijkse globale visuele wegeninspectie wordt bepaald welke wegen daadwerkelijk onderhouden moeten worden. Aan de hand van een lijst wordt een nadere inspectie uitgevoerd om bestaande schades en eventuele winterschades duidelijk in beeld te brengen. Dit resulteert in een lijst van wegen of weggedeelten waarvoor klein en middelgroot onderhoud benodigd is. Op basis van de inspectieresultaten wordt met behulp van het wegbeheersysteem een voorstel voor een globale planning gegenereerd.

Actualiseren onderhoudsplanning

Voor de op korte termijn (1-2 jaar) geplande maatregelen is een gedetailleerde inspectie in het veld uitgevoerd en is een maatregeltoets uitgevoerd. Bij de maatregeltoets is daarnaast gekeken naar de

op middellange termijn (3-5 jaar) geplande maatregelen. De planning wordt daarnaast afgestemd op de volgende aspecten:

1. rioolvervanging;
2. afkoppelplannen (aanleg schoonwaterriolering en randvoorzieningen);
3. geplande herstructurering (herinrichting);
4. bouwplannen (exploitaties);
5. realisatie verkeersplannen.

Op basis van deze gegevens wordt het operationele plan (uitvoeringsprogramma en de definitieve planning) opgesteld. De definitieve planning wordt dan ingevoerd in het beheersysteem en de kosten getoetst aan het beschikbare budget.

Uitvoering groot onderhoud wegen

De inspectiegegevens geven naast benodigd inzicht voor het klein onderhoud, ook (deels) inzicht in de benodigde maatregelen voor het groot onderhoud.

Uitvoering klein onderhoud wegen

Met de globale inspectie is aangegeven of klein onderhoud een financieel gunstiger en economisch verantwoord alternatief is. Het hieruit voortvloeiend klein onderhoud wordt waar mogelijk gecombineerd met maatregelen naar aanleiding van regulier toezicht en binnengekomen meldingen en vindt plaats in afstemming met de buitendienst.

Riolering

In het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) is voor de planperiode in budget voorzien voor de uitvoering van een aantal projecten om de doelen uit het plan vorm te geven. Op basis van relevantie en doelmatigheid zullen besluiten worden genomen over concrete onderhouds/uitvoeringsprojecten.

Naast de reguliere (onderhouds)werkzaamheden zijn er ontwikkelingen op het gebied van de samenwerking in de Waterkring West. Er wordt met het Waterschap, waterbedrijven en zes regiogemeenten onder andere gewerkt aan afstemming over riooltechnische en waterhuishoudkundige inzichten en uitgangspunten en de opgave m.b.t. klimaatadaptatie. Deze projecten zijn meerjarig. De belangrijkste doelstelling is het bevorderen van de samenwerking tussen de partners in het waterbeheer. Dit met als oogmerk zowel het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening aan inwoners en bedrijven, alsook vermindering van de kwetsbaarheid bij de partners tegen de maatschappelijk laagste kosten (besparingsopgave aan minder meerkosten).

Openbare verlichting

In 2018 is het beleids-, beheer- en kostendekkingsplan voor renovatie van de openbare verlichting geactualiseerd en vastgesteld. Aan het beheerplan zijn een inspectie en inventarisatie voorafgegaan: Woensdrecht heeft 5.065 lichtmasten.

Op basis van vastgestelde uitgangspunten zijn de jaarlijks benodigde kosten geraamd voor het in stand houden van de huidige openbare verlichting en de noodzakelijke investeringen om slechte masten en armaturen te vervangen. Hiermee ligt het uitvoeringsprogramma tot en met 2022 vast en wordt bereikt dat onze gemeente over een adequaat openbaar verlichtingsnet blijft beschikken.

Groen

Het onderhouden en renoveren van de openbare groenvoorzieningen binnen en buiten de bebouwde kom gebeurt volgens de Groene Agenda 2021-2025 en is afgestemd op andere beheerplannen. Het gehanteerde onderhoudsniveau is: in centrums niveau A, in wijken niveau B en op industriegebieden niveau C.

De Groene Agenda bestaat uit drie hoofdonderdelen: de groenvisie, het groenbeleid en het bomenbeleid. De Groene Agenda streeft naar een kwalitatieve voortzetting in de breedte van het gemeentelijk groenbeleid, samen met inwoners en met speciale aandacht voor de speerpunten biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatbestendigheid.

Gebouwen

Bij gebouwen onderscheiden we vijf soorten onderhoud:

1. Het dagelijks onderhoud: doel is om het gebouw en de installaties in een toestand te houden die voor de dagelijkse functievervulling noodzakelijk is.
2. Het correctief onderhoud: het uitvoeren van niet geplande werkzaamheden om storingen zo snel mogelijk te verhelpen en verdere schade te voorkomen.
3. Het periodieke onderhoud: volgens het MJOP, het terugkerend onderhoud met als kenmerken een planmatige voorbereiding.
4. Het achterstallig onderhoud: het uitvoeren van nagelaten of uitgesteld preventief onderhoud en het beëindigen van ongewenste situaties.
5. Het duurzaam onderhoud: in combinatie met het MJOP worden daar waar mogelijk gelijktijdig onderhoudsmaatregelen genomen welke substantiële energiebesparingen kunnen opleveren.

In Woensdrecht hanteren in het beleidsplan vier type onderhoudsvormen:

- Grootonderhoud (GO) = financieel geregeld als een voorziening.
- Klachtenonderhoud (KO) = financieel geregeld als een exploitatiebudget.
- Contractonderhoud (CO) = financieel geregeld als een exploitatiebudget.
- Schoonmaakonderhoud (SO) = financieel geregeld als een exploitatiebudget.

Het is landelijk gebruikelijk om de kosten van het periodieke onderhoud in een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op te nemen, waarna de gemiddeld per jaar benodigde bedragen kunnen worden berekend. Indien dit gemiddelde elk jaar in een voorziening wordt gestort en de jaarlijkse benodigde bedragen aan de voorziening worden onttrokken, is al het noodzakelijke onderhoud aan het onroerende goed in financiële zin afgedekt. Uiteraard moet regelmatig een herijking plaatsvinden. In 2016 is het huidige, nog geldende, MJOP gebouwenbeheer vastgesteld door de gemeenteraad van Woensdrecht waarin de conditieniveaus zijn bepaald. In 2021 zal het geactualiseerde MJOP gebouwenbeheer 2022-2025 aan de raad worden aangeboden.

Reiniging

De afgelopen jaren zijn er mooie stappen gezet op het gebied van afvalinzameling. Centrale afvalinzamelpunten zijn ondergronds gebracht, met een aanzienlijke verbetering van de omgeving als gevolg (minder vervuiling en bijplaatsingen). Ook de PBD inzameling (Plastic, Blik en Drinkverpakkingen) heeft een positief effect gehad op het scheidingsgedrag van inwoners. De invoering van Diftar heeft geleid tot een sterke verbetering van het scheidingsgedrag van de inwoners. Maar na dit significante zogenaamde Diftar-effect ziet de gemeente het scheidingsgedrag de laatste jaren stagneren. De coronapandemie heeft tevens een negatief effect gehad op de afvalinzameling (toename afval) bij de reguliere inzameling van huishoudelijk afval, maar ook is een stijgende trend van afval waarneembaar op de gemeentelijke milieustraat. Naar verwachting zal pas gedurende 2021 het effect waarneembaar zijn van de ingevoerde progressieve tarieven. Ondanks dit effect zijn nieuwe impulsen noodzakelijk om de doelstelling van maximaal 100 kg/inwoner restafval te kunnen blijven nastreven.

De kosten voor het ophalen van afval en de verwerking ervan zullen de komende jaren stijgen en het streven is de afvalverwerking een kostendekkend proces te laten zijn. Vastgehouden wordt aan het principe dat "de vervuiler betaalt". Minder restafval door beter scheiden is goed voor het milieu, terwijl daarmee de kostenstijging voor onze inwoners binnen de perken kan worden gehouden. Nieuwe inzamelingssystemen, zoals omgekeerd inzamelen, zijn niet aan de orde. Wel verkent de gemeente manieren om de huidige afvalinzameling te verbeteren en wij stimuleren inwoners actief om afval beter te scheiden. In 2022 zal daarvoor met name ingezet worden op gerichte communicatie en het verder verbeteren van de dienstverlening afvalinzameling.

Speelvoorzieningen

In 2021 is het Beleids- en beheerplan speelvoorzieningen door de raad vastgesteld. Dit plan wordt uitgevoerd binnen het op basis van dat plan beschikbaar gestelde budget.

Paragraaf 5 Financiering

Algemeen

Met deze paragraaf wordt invulling gegeven aan de verplichting uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) om verantwoording af te leggen over het beheer van onze financiële middelen. De kaders van het beheer zijn vastgelegd in het door het college vastgestelde treasurystatuut. In deze paragraaf is weergegeven hoe het beheer van onze financiële middelen in 2022 wordt vormgegeven.

Beleidsvoornemens/Realisatie

Het doel is te komen tot een verantwoord financieel beheer, wat gekenmerkt wordt door het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze risico's zijn hieronder weergegeven:

1. Renteontwikkeling

Een visie omtrent de renteontwikkeling van de korte- en de lange termijn rente is een voorwaarde om de treasury functie te kunnen uitoefenen. Onze rentevisie is gebaseerd op de verwachtingen van diverse financiële instellingen.

De Europese Centrale Bank (ECB) houdt de rente al jaren laag. Die koopt al sinds 2015 obligaties van bedrijven en overheden zodat dat geld in de economie terechtkomt. Dit opkoopprogramma is onlangs verlengd tot medio juni 2022. De vooruitzichten blijven onzeker. We komen net uit een pandemie en een renteverhoging helpt niet bij het herstel van de economie. Aan de andere kant stijgen de huizenprijzen enorm hard. Dus staat de ECB ook onder druk om de rente te verhogen om die prijsstijging af te remmen. Verwachting is dat de kapitaalmarktrente de komende periode licht daalt en daarna, tussen medio 2023 en 2024 stijgt met 1%. De depositorente van de ECB is in september 2019 verlaagd naar -0,5%.

Voor de langlopende onderhandse lening die we denken aan te trekken in 2024 wordt gerekend met rentepercentage 0,500% (20 jaar).

2. Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de (negatieve) invloed van toekomstige rentewijzigingen op het resultaat van de organisatie en op de waarde van rentedragende activa en passiva, inclusief het minimaliseren van de rentekosten en het optimaliseren van de rentebaten. Renterisico's worden beperkt door:

- een actuele liquiditeitsprognose;
- toetsing aan de kasgeldlimiet, beheersingsinstrument korte schuld;
- toetsing aan de renterisiconorm, beheersingsinstrument lange schuld.

3. Financieringspositie

De financieringspositie geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringsbehoefte, rekening houdend met de investeringen en beschikbare interne en externe middelen. De interne financiering vindt plaats in de vorm van de ten laste van de exploitatierekening gebrachte afschrijvingen en in de vorm van eigen vermogen (reserves). Voor de externe financiering wordt een beroep gedaan op de geld- en kapitaalmarkt. Als de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt een langlopende onderhandse lening aangegaan.

Op grond van de huidige liquiditeitsprognose heeft de gemeente op 31 december 2021 vier langlopende geldleningen met een saldo van € 7.495.415. Het gemiddelde rentepercentage hiervan is 1,4%. In 2023 en 2024 worden totaal twee geldleningen afgelost. De overige twee geldleningen

hebben een looptijd waarbij de rentevervaldatum de komende jaren niet verloopt en vervroegde aflossing niet mogelijk is of alleen met hogere kosten dan de daaraan verbonden rentevoordelen. De verwachting is dat in 2024 een langlopende lening moet worden afgesloten van € 2.300.000 voor de realisatie van de nieuwbouw basisschool.

4. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de gemeente loopt wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen.

5. Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de gemeente op de korte termijn niet genoeg geld in kas heeft om aan zijn verplichtingen te voldoen.

6. Debiteurenrisico

Onder debiteurenrisico verstaan we het risico dat debiteuren hun rekeningen niet (op tijd) betalen. Dit risico kan worden beperkt door debiteuren vooraf te laten betalen, opbrengsten tijdig te innen en door de twijfelachtigheid van vorderingen en tegenpartijen conform de richtlijnen op dit gebied zo goed als mogelijk in kaart te brengen. Om dit risico op te kunnen vangen is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. Jaarlijks wordt bezien of deze voorziening nog voldoende is.

7. Garantiestelling risico

De gemeente kan zich garant stellen tegenover financiële instellingen die leningen verstrekken aan verenigingen/instellingen. Indien de verenigingen/instellingen hun betalingsverplichtingen tegenover de geldgevers niet nakomen, kan de gemeente aansprakelijk gesteld worden. In februari 2017 heeft de raad het geactualiseerde beleid ten aanzien van het verstrekken van gemeentegaranties vastgesteld. Informatievoorziening vooraf en tussentijds moet helpen voorkomen dat risico's ten aanzien van garantiestellingen zich daadwerkelijk gaan voordoen.

8. Informatierisico

Dit is het risico dat informatie over de ontwikkeling van financiële risico's niet, niet volledig en/of niet tijdig ter beschikking komt van de treasury verantwoordelijken. Door onjuiste of incomplete informatie bestaat het risico dat onjuiste beslissingen worden genomen. De aanlevering van betrouwbare informatie voor de lange termijnplanning (langer dan één jaar) blijft dan ook een groot aandachtspunt.

Eisen Wet Fido

Publieke taak en prudent beheer

Conform het treasurystatuut komen leningen, uitzettingen en garanties alleen tot stand indien zij een publieke taak dienen en de uitzettingen een prudent karakter kennen.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van renterisico's op de korte schuld dienen de gemeenten te voldoen aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is de maximale omvang van de korte schuld (korter dan 1 jaar). Deze limiet wordt berekend naar een vast percentage (8,5%, conform de Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor het jaar 2022 bedraagt deze limiet circa € 4,3 miljoen. Blijkt dat de kasgeldlimiet wordt overschreden, dan zal een langlopende geldlening aangetrokken moeten worden.

Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. De renterisiconorm is bepaald op 20% van het

begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen. In onderstaande tabel wordt de renterisiconorm voor de komende jaren weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Renterisiconorm		2022	2023	2024	2025
1	Renteherzieningen	-	-	-	-
2	Aflossingen	776	782	753	615
3	**Renterisico (1 + 2)**	776	782	753	615
4a	Begrotingstotaal	52.204	52.153	51.403	51.322
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	**Renterisiconorm (4a x 4b)**	10.441	10.431	10.281	10.264
5a	**Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)**	9.665	9.649	9.528	9.649
5b	**Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)**				

Schatkistbankieren

Per 1 januari 2014 is het Schatkistbankieren ingevoerd. Schatkistbankieren houdt concreet in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Het principe is dat publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de publieke taak. Volgens het ministerie is dit bevorderlijk voor de doelmatigheid van de bestedingen.

Wel is er een zogenaamde doelmatigheidsdrempel van 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 per gemeente. Bij overtollige middelen die minder zijn dan deze drempel, hoeven decentrale overheden niet te gaan schatkistbankieren. Op 1 juli 2021 heeft er een wijziging plaatsgevonden in de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. De wijziging houdt in dat de ondergrens van het drempelbedrag van € 250.000 is verhoogd naar € 1 miljoen en het percentage van het begrotingstotaal van 0,75% naar 2%. Het drempelbedrag voor de gemeente Woensdrecht bedraagt in 2022 € 1.061.648 (2% van het begrotingstotaal inkomsten). Omdat Woensdrecht niet structureel over overtollige middelen beschikt, zijn de financiële consequenties in 2022 beperkt.

Berekening EMU-saldo

Het brutoschuld-begrip is een internationale standaard. Financiële marktpartijen en kredietbeoordelaars maken internationale vergelijkingen op basis van de bruto schuld. Het Internationaal Monetair Fonds, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de Europese Unie (EU) en landen buiten de EU werken met het brutoschuld-begrip. In de EU heet deze schuld de EMU-schuld. Het EMU-saldo geeft informatie over de bijdragen van gemeenten aan het totale EMU-saldo/EMU-tekort. De definitie van het EMU-saldo is grofweg: het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van een overheidsorgaan in een bepaald jaar.

Bedragen x € 1.000

EMU-saldo			2022	2023	2024	2025
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan respectievelijk onttrekking uit reserves	+	1.321	202	452	762
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	-	-2.120	-2.083	262	-1.961
3	Mutatie voorzieningen	+	-224	-94	31	-83
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-73	1.072	-23	-23
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo		**3.290**	**1.119**	**244**	**2.663**

Rentetoerekening

Conform het 'Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten' (BBV) moet er inzicht worden gegeven in de rentelasten, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Daarnaast is het verplicht dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente)omslagpercentage. Dit omdat de onderlinge vergelijking tussen gemeenten het uitgangspunt is voor aanpassingen van het BBV. Onderstaand schema geeft de rentetoerekening vanaf 2022 weer.

Bedragen in €

Renteschema			2022
a	Externe rentelasten over de korte en lange financiering		95.236
b	Externe rentebaten	minus	19.240
	Saldo rentelasten en rentebaten		**75.996**
c1	Rente doorberekend aan de grondexploitatie	minus	0
c2	Rente van projectfinanciering	minus	0
c3	Rente door verstrekte leningen	minus	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**75.996**
d1	Rente over eigen vermogen	minus	0
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	minus	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**75.996**
e	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	minus	75.851
f	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**		**145**
	Renteomslagpercentage		**0,16331%**

Leeswijzer:
Regel f toont het uiteindelijke resultaat van de berekening (a-b-c1-c2-c3-d1-d2-e= f)

Paragraaf 6 Bedrijfsvoering

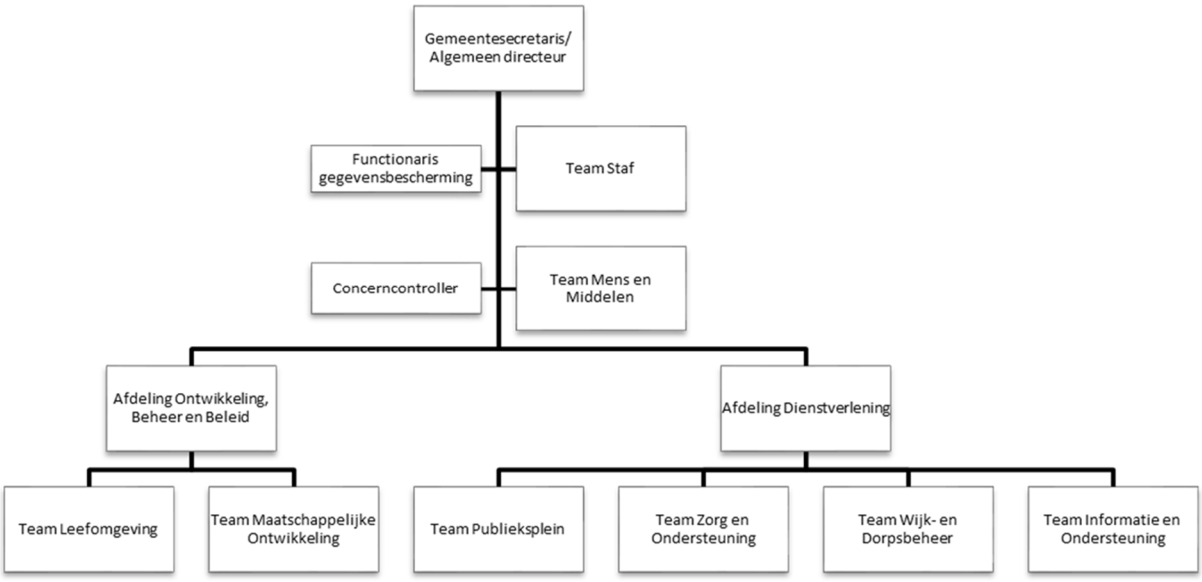
Algemeen

Onder bedrijfsvoering verstaan we alles wat een bedrijf inzet om zijn producten en diensten te verlenen. Voor de gemeente Woensdrecht is de inzet van die middelen zinvol geweest als inwoners, bestuur, medewerkers en partners zich gehoord, gezien, gerespecteerd en welkom voelen. Wij willen samen maatschappelijke meerwaarde leveren die we met trots delen.

Om dit te bereiken streeft de gemeente naar verbetering en optimalisatie van de dienstverlening. Ze werkt vanuit de kernwaarden: eigen wijze, betrokken, daadkrachtig en dienstbaar. Medewerkers voelen zich verantwoordelijk voor het welzijn van klanten en partners, het bestuur en de collega's. De organisatie hanteert als uitgangspunt de opdracht van het college, dat samen met de gemeenteraad bepaalt wat het voor Woensdrecht wil bereiken.

Dit betekent dat de organisatie mee moet bewegen omdat inzichten veranderen, omdat de maatschappij niet voorspelbaar en maakbaar is. Daarvoor passen we in voorkomende gevallen plannen aan als dat helpt om doelen te bereiken. Structuur wordt minder belangrijk dan samenwerken om het gezamenlijke doel te bereiken. Structuur is een middel om verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken toe te wijzen. Samenwerking met diverse in- en externe partners is essentieel om de doelen die het bestuur voor ogen heeft te bereiken.

De organisatiestructuur gemeente Woensdrecht

Deze lijn-staf structuur bestaat uit twee lijnafdelingen waarbij de directe contacten met de inwoners voornamelijk zijn geclusterd binnen de afdeling 'dienstverlening'. De beleid- en beheertaken worden met name verzorgd door de afdeling 'ontwikkeling, beleid en beheer'. In de staf zijn de taken gericht op rechtmatigheid, bestuursondersteuning en bedrijfsvoering ondergebracht.

Regionale samenwerking

Samenwerking zit in de genen van de gemeente Woensdrecht en beperkt zich niet alleen tot de eigen organisatie. Bestuur en organisatie werken samen met partners en participeren in verschillende samenwerkingsverbanden. Daarbij zijn uitgangspunten dat dit toegevoegde waarde voor onze inwoners moet hebben en dat de Woensdrechtse identiteit niet verloren gaat.

Naast de bekende deelnemingen en samenwerkingen zoals Saver, Belastingsamenwerking, ISD Brabantse Wal en de gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant werken we ook op andere manieren samen. Zo hebben we in 2020 met de gemeenten Zundert, Halderberge, Rucphen en Steenbergen de functie van functionaris gegevensbescherming ingevuld, om efficiëntie te verhogen en kwetsbaarheid te verminderen. In 2021 is de governance jeugd tegen het licht gehouden opdat ook deze een nog effectievere en efficiëntere samenwerking mogelijk maakt. Daarnaast nemen we afscheid van samenwerkingen wanneer de toegevoegde waarde te beperkt blijkt, zoals dit in 2021 gebeurde met Stichting Samen Werken (SSW).

Financiën

Op verzoek van de gemeenteraad heeft het college in 2020 de kwartaalrapportages ingevoerd voor een tussentijdse financiële verantwoording, naast de vaste producties in het kader van planning & control (perspectievennota, programmabegroting en jaarstukken). In onderling overleg zijn frequentie en inhoud vastgesteld. In 2022 zullen we dit continueren. Ondanks positieve financiële resultaten over 2020 en een positieve prognose voor 2021 in gemeente Woensdrecht, staan de financiën van gemeenten in het hele land onder druk. De raad wenst verantwoordelijkheid te kunnen nemen, het college wil tijdig verantwoording afleggen zodat op tijd bijgestuurd kan worden indien nodig.

Concerncontrol

Concern control richt zich op de werking van de gemeentelijke processen en projecten en op de verbetering ervan. In 2022 zal de focus liggen op organisatiebrede onderwerpen als opvolging van de bevindingen uit de managementletter 2020, de eigen rechtmatigheidsverklaring van het college B&W, die ingaat op 1 januari 2022. Inmiddels is duidelijk wat de consequenties hiervan zijn voor de rol van het college en die van de raad, voor de Verbijzonderde Interne Controle werkzaamheden en de inzet van middelen. In 2022 zullen na twee afzonderlijke aanbestedingsprocedures een nieuwe interne accountant en een nieuwe externe accountant aangesteld worden.

Naast reguliere advisering aan bestuur en organisatie blijven de bewaking van de opvolging van wet- en regelgeving en richtlijnen en het vertalen van provinciale regelgeving alsook overheidsregelgeving naar gemeentelijke consequenties belangrijke aandachtspunten. Tenslotte zullen in het kader van de overeenkomst Doorontwikkeld Horizontaal Toezicht met de belastingdienst de nut en noodzaak bepaald worden van een fiscaal toezichtkader en de gevolgen ervan voor onze organisatie.

Informatie & Communicatie Technologie (ICT)

Beschikbare data en technologische mogelijkheden bieden de gemeente kansen om gericht samen te werken en kennis en ervaringen van (keten)partners en inwoners te benutten. Dataverwerking, -ontsluiting en – analyse kunnen we gebruiken om maatschappelijke opgaven te bereiken. Data wordt gegenereerd door mensen, apparaten, publieke en private organisaties. De hoeveelheid data die beschikbaar is in geautomatiseerde systemen neemt toe. Technische ontwikkelingen zorgen ervoor dat deze data beter en sneller gecombineerd en benut kan en zal worden. De inwoner verwacht van ons dat we onze dienstverlening verbeteren door techniek en data slim te combineren. In het Informatiebeleidsplan 2021-2024 worden de mogelijkheden geconcretiseerd en vertaald naar een uitvoeringsplan.

Overhead

We kennen binnen de begroting een apart product 'overhead'. Hierover staat in het BBV in artikel 1 *´alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces´*. Daarnaast schrijft de BBV voor hoe de toerekening van overhead in de begroting en jaarstukken moet geschieden. Uitgangspunt daarbij is dat (andere uitvoerings-) kosten zoveel mogelijk direct aan de betreffende taken/activiteiten worden toegerekend.

Personeel

In 2021 hebben we door het doorlopen van een strategisch personeelsplanningstraject (SPP) een beeld gekregen van de ontwikkelbaarheid van onze medewerkers versus de ontwikkelbehoefte van de organisatie. Het doorlopen traject is heel waardevol gebleken en heeft geleid tot goede gesprekken. Met de uitgevoerde SPP is ook de basis gelegd voor een nieuw ontwikkelde gesprekcyclus. In 2022 starten we met deze gesprekscyclus waarin we onderwerpen als regie over eigen loopbaan, ontwikkeling van medewerker en functie en de onze kernwaarden bespreken. Op deze wijze borgen we de flexibiliteit en ontwikkelkracht van onze organisatie en hebben we aandacht voor de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers.

Ziekteverzuim
We streven ernaar het landelijke gemiddelde voor ziekteverzuim voor gemeenten (5,8% exclusief zwangerschapsverlof) niet te overschrijden.

Integriteit
In 2021 is het integriteitsbeleid voor de ambtelijke organisatie vernieuwd. Dit onderwerp maakt deel uit van de gesprekscyclus en krijgt continu aandacht. Ook in de bestuurlijke gremia staat het onderwerp integriteit op de agenda en is de planning om na de raadsverkiezingen ook het beleid voor de politiek ambtsdragers te herzien. Er zijn bij het tot stand komen van deze begroting geen bijzonderheden te melden.

Geraamde formatie	
Jaar	**Totaal FTE**
2018	134,00
2019	141,28
2020	135,65
2021	134,01
2022	134,05

Communicatie

Het bestuur en inwoners van Woensdrecht werken samen om in onze gemeente prettig te kunnen leven. Daarbij is transparante en tijdige communicatie in diverse vormen en via diverse media van essentieel belang.

Juridische Zaken

Het borgen van de juridische kwaliteit binnen de organisatie blijft een speerpunt. Hierbij gaat het om het organiseren van de juridische functie binnen de organisatie, het beschrijven en beperken van risico's en het benutten van kansen. We zetten daarbij actief in op de juridische kwaliteit van medewerkers en producten. Dit doen we door het organiseren van interne audits, trainingen en kennisdeling.

We bereiden ons voor op de invoering van nieuwe wet- en regelgeving zoals de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, de Wet open overheid, de Omgevingswet en de Wijzigingswet Wet gemeenschappelijke regelingen.

Inkoop

Stichting Inkoopbureau West-Brabant (SIW) versterkt kwantitatief en kwalitatief de inkoopfunctie van onze gemeente. De inkoopadviseur werkt volgens een vooraf vastgesteld werkplan. Evaluatie van het verloop van dit plan vindt plaats na afloop van het betreffende dienstjaar. Waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van aansluiting bij regionale projecten indien sprake is van soortgelijke aankopen c.q.

aanbesteding van nieuwe contracten. Belangrijke uitgangspunten zijn de Aanbestedingswet en het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Paragraaf 7 Verbonden partijen

Inleiding

Woensdrecht neemt deel in diverse rechtsvormen, zowel publiek als privaat. Wanneer er sprake is van zowel een *bestuurlijk* als een *financieel* belang in een andere partij, is dat voor de gemeente een verbonden partij. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur en/of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente financiële middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij.

Deelnemingen in andere partijen brengen risico's met zich mee, zowel politiek/bestuurlijk als financieel. In deze paragraaf geven we een overzicht van alle verbonden partijen van onze gemeente waarbij ingegaan wordt op doelstellingen en risico's. Per verbonden partij nemen we ook diverse financiële cijfers op.

We maken gebruik van verbonden partijen in de verwachting dat zij op effectieve en efficiënte wijze bijdragen aan het realiseren van onze gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Uitgangspunten hierbij zijn een heldere verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de gemeente en de verbonden partij en door het opstellen van dienstverleningsovereenkomsten met prestatieafspraken.

Vanaf begrotingsjaar 2017 moeten gemeenten de lijst met verbonden partijen onderverdelen in: gemeenschappelijke regelingen; vennootschappen en coöperaties; stichtingen en verenigingen; en overige verbonden partijen.

Beleid

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van verbonden partijen is vastgelegd in de ‘Nota Verbonden partijen, zes kader stellende spelregels’. De nota is in regionaal verband voorbereid en in de betrokken gemeenteraden vastgesteld. Voor verdere informatie wordt verwezen naar deze nota.

Sturing en toezicht

Met ingang van 1 januari 2015 is de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) aangepast. Om de raad beter in positie te brengen dienen Gemeenschappelijke Regelingen (GR) voortaan na afloop van het begrotingsjaar (t-1) uiterlijk 15 april van jaar t de voorlopige jaarrekening over jaar t-1 alsmede de begroting voor het jaar t+1 aan de deelnemende partijen aanleveren. De raad krijgt hierdoor een langere periode om tot bespreking en besluitvorming te komen.

Met ingang van het begrotingsjaar 2018 heeft de raad van Woensdrecht een aantal financiële en beleidsmatige kaders vastgesteld voor de verbonden partijen. Dit is een regionaal initiatief waarbij sturing wordt gegeven aan het opstellen van de P&C-producten van de verbonden partijen. Deze actie komt voort uit spelregel 4 van de Nota Verbonden partijen.

Belangrijke ontwikkelingen en risico's rond verbonden partijen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de relevante ontwikkelingen, indien van toepassing, ten aanzien van de verbonden partijen toegelicht en is aangegeven welke risico's daarbij aanwezig zijn, die van invloed kunnen zijn op de financiële positie van de gemeente. Hier wordt volstaan met de verwijzing naar deze paragraaf.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN - A. Gemeenschappelijke regelingen

In de tabellen worden vermogen en resultaat genoemd. Uitgegaan is van de meest recente aangeleverde cijfers. Waar het jaar 2022 wordt genoemd, is uitgegaan van de begrotingscijfers van de betreffende organisatie. Waar niets is ingevuld, zijn geen cijfers bekend.

A.1 Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)				**Opgericht 1 januari 2010**
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
In samenwerking met gemeenten, GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), brandweer en politie zorgen voor veiligheid, crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid.			566	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: 14.392.000 Per 31-12-2022: 14.098.000	Per 01-01-2022: 53.837.000 Per 31-12-2022: 55.127.000	2022: € 0	2%	2022: € 1.399.000
Grootste risico's in 2022:				
Het tweede loopbaanbeleid houdt in dat medewerkers na 20 werkzame jaren in een bezwarende 24-uurs functie doorstromen naar een andere functie binnen of buiten de organisatie. Bij medewerkers kan dit beleid zorgen voor onzekerheid hun toekomst. Voor de organisatie ontstaan financiële gevolgen vanwege het aanbieden van studiefaciliteiten en mogelijke overbruggingsregelingen.				

A.2 Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)				**Opgericht 1 januari 2013**
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
De OMWB voert ten behoeve van haar deelnemers taken uit op het gebied van omgevingsrecht. Als verlengstuk van lokaal en provinciaal bestuur levert zij een bijdrage aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving in de regio. Ook voert zij vergunningverlening-, toezicht- en handhavingstaken uit en handelt zij klachten af op het gebied van milieu.			250	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert en Provincie Noord-Brabant.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: € 1.843.000 Per 31-12-2022: € 1.843.000	Per 01-01-2022: € 3.955.000 Per 31-12-2022: € 3.826.000	2022: € 0	ca. 1%	2022: € 343.000
Grootste risico's in 2022:				
Onzekerheid bestaat omtrent de extra lasten betreffende de asbestwetgeving, de zorgvuldige veehouderij en de extra uitgaven inzake de omgevingswet en externe veiligheid. De gemeente Woensdrecht heeft het budget voor de OMWB strak begroot waardoor continue monitoren vereist is.				

A.3 GGD West-Brabant				Opgericht 1 januari 2000
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
De GGD verzorgt de openbare gezondheidszorg en heeft als doel het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van alle inwoners van West-Brabant. Daarbij heeft de GGD extra aandacht voor kwetsbare mensen in onze samenleving.			240	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: € 5.410.000 Per 31-12-2022: € 5.317.000	Per 01-01-2022: € 10.500.000 Per 31-12-2022: € 10.500.000	2022: € 0	2,31%	2022: € 459.320
Grootste risico's in 2022:				
Voor 2020 en 2021 zijn afspraken gemaakt met het ministerie van VWS over de compensatie van de kosten voor de bestrijding van het coronavirus. Het is nog onduidelijk hoe lang de coronacrisis nog duurt en in welke mate die in 2022 inzet vraagt. De GGD verwacht dat gemaakte compensatie-afspraken van kracht blijven. De impact van de coronacrisis reikt verder met mogelijke financiële gevolgen voor de GGD. Zo verwacht men dat ook na de coronacrisis minder vraag zal zijn naar bijvoorbeeld reizigersvaccinaties, met gevolgen voor de inkomsten die de GGD daarmee genereert.				

A.4 Regio West-Brabant (RWB) (= incl. REWIN)				Opgericht 1 januari 2011
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
De 16 gemeenten in West-Brabant hebben de gezamenlijke ambitie om de regio te versterken en te stimuleren op het gebied van economie, arbeidsmarkt, mobiliteit en ruimte.			23,89 (RWB) en 6,67 (MBC)	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: € 650.0000 Per 31-12-2022: € 609.000	Per 01-01-2022: € 7.669.000 Per 31-12-2022: € 7.669.000	2022: € 0	2,42%	2022: € 96.000
Grootste risico's in 2022:				
In de begroting 2022 noemt de RWB een aantal risico's. Het grootste risico is dat de subsidieverstrekker niet akkoord gaat met de verantwoording van de subsidie, waardoor een onvoorzien tekort kan ontstaan.				

A.5 Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB)				Opgericht 1 januari 2012
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
De BWB is verantwoordelijk voor de heffing en invordering van waterschapsbelastingen en verschillende gemeentelijke belastingen. Daarnaast geeft de BWB uitvoering aan de wet WOZ.			132	Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Woensdrecht, Zundert en het Waterschap Brabantse Delta.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: € 0 Per 31-12-2022: € 0	Per 01-01-2022: € 2.484.900 Per 31-12-2022: € 2.334.900	2022: € 0	3,11%	2022: € 468.500
Grootste risico's in 2022:				
Door krapte op de arbeidsmarkt is invulling van cruciale functies moelijker. Tevens vragen veranderende werkzaamheden binnen de BWB een flexibele invulling van het personeelsbestand. Dit kan een kostenverhogend effect hebben. De belangrijkste applicatie van de relatief complexe informatie-architectuur van de BWB is inmiddels geïmplementeerd. Deze implementatie brengt risico's met zich mee. Voor een data gestuurde organisatie als de BWB is de uitvoering van de AVG extra risicogevoelig. Ondanks getroffen maatregelen blijft het risico van een datalek aanwezig.				

A.6 WVS-Groep				Opgericht in 1974
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
Integrale uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), alsmede het aanbieden van beschut werk, activiteiten t.b.v. arbeidsintegratie en aangepaste arbeid aan personen uit de deelnemende gemeenten, die op afstand van de reguliere arbeidsmarkt staan.			2021,3 (189,3 regulier)	Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: € 2.777.000 Per 31-12-2022: € 2.827.000	Per 01-01-2022: € 20.861.000 Per 31-12-2022: € 21.216.000	2022: - € 7.959.000 (negatief)	4,11%	2022: € 345.000
Grootste risico's in 2022:				
WVS is het leerwerkbedrijf voor de gemeente Woensdrecht en werkt in een keten met het werkplein Hart van West-Brabant en de ISD Brabantse Wal. De belangrijkste onzekerheden voor 2022 zijn: 1. de hoogte van de rijksbijdrage SW en looncompensatie. 2. de substantieel afnemende toegevoegde waarde door een versnelde afname van SW-personeel. 3. de ontwikkeling van Covid-19 voor de bedrijfsvoering en derhalve de resultaten van WVS.				

A.7 West-Brabants Archief (Bergen op Zoom)				Opgericht 1 juli 2016
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
Het West-Brabants Archief wil een duurzame en betekenisvolle bijdrage leveren aan belanghebbenden (overheid, inwoner en instellingen) door het verwerven, produceren, opslaan, toegankelijk maken en houden van archiefinformatie, met name door het mede realiseren en beheren van een e-depotvoorziening.			19,53	Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: € 128.073 Per 31-12-2022: € 128.073	Per 01-01-2022: € 307.955 Per 31-12-2022: € 298.600	2022: € 0	3,8 %	2022: € 99.000
Grootste risico's in 2022:				
Er zijn momenteel geen specifieke risico's in beeld.				

A.8 Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord				Opgericht 1 januari 2005
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
De RAV verzorgt zowel acute zorgverlening als besteld ambulancevervoer.			595,5	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxmeer, Boxtel, Breda, Cuijk, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Grave, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Landerd, Loon op Zand, Meierijstad, Mill en Sint Hubert, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Uden, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: € 13.664.000 Per 31-12-2022: € 13.406.000	Per 01-01-2022: € 27.771.000 Per 31-12-2022: €26.021.000	2022: € 0	-	2022: € 0
Grootste risico's in 2022:				
Het weerstandsvermogen is voldoende om de in de beleidsbegroting genoemde risico's op te vangen.				

A.9 Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Brabantse Wal				Opgericht 1 januari 2012
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
De ISD is een gemeenschappelijk orgaan (zonder rechtspersoonlijkheid). De ISD BW heeft tot doel het begeleiden naar werk van inwoners, het verstrekken van uitkeringen en het bestrijden van armoede. De ISD is een samenwerkingsverband van de gemeenten Woensdrecht, Bergen op Zoom en Steenbergen. De ISD kent geen eigen activa en passiva. De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bijdrage in de organisatiekosten op basis van het klantenbestand (% aandeel in het totaal).			97,31	Bergen op Zoom, Steenbergen, Woensdrecht
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: € 0 Per 31-12-2022: € 0	Per 01-01-2022: € 0 Per 31-12-2022: € 0	2022: € 0	11,62%	2022: € 1.042.583
Grootste risico's in 2022:				
De begroting 2021 van de ISD is gebaseerd op de cliëntenaantallen per 1 januari 2020. Die aantallen waren substantieel lager dan wat we de afgelopen jaren hebben gezien. Ook voor 2022 is dit nog het geval. De verwachting is vanaf 2022, mede vanwege de coronacrisis, een toename van verhaal, terugvordering en bezwaren.				

A.10 Regionaal Bureau Leren (RBL) West-Brabant				Opgericht 1 augustus 2012
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
De samenwerking heeft als doelstelling om schoolverzuim en schooluitval samen verder terug te dringen. Het RBL West-Brabant voert een aantal wettelijke taken uit voor de gemeenten op het terrein van de Leerplicht- en RMC-wet. Het RBL West-Brabant zoekt daarbij nadrukkelijk de samenwerking op met scholen en andere instellingen. De bundeling van mensen en middelen zal leiden tot een verdere verhoging van de deskundigheid van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders en tot meer continuïteit in de dienstverlening naar kinderen, jongeren, ouders en scholen. Het hogere doel is duidelijk: een impuls voor het voorkomen en terugdringen van verzuim en schooluitval; een ambitie waar gemeenten, onderwijs en andere ketenpartners samen voor staan.			19,31	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: € 0 Per 31-12-2022: € 0	Per 01-01-2022: € 1.350.000 Per 31-12-2022: € 450.000	2022: € 0	2,86%	2022: € 11.617
Grootste risico's in 2022:				
Er is geen weerstandsvermogen. Er zijn momenteel geen specifieke risico's in beeld. Het RBL heeft een laag risicoprofiel omdat het een uitvoerende (werk)organisatie is en beperkt risicodrager is voor de bedrijfsvoering.				

A.11 Belgisch-Nederlands Grensoverleg (BeNeGo)				Opgericht 1967
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
Bevorderen van grensoverschrijdende samenwerking door middel van grensoverschrijdend overleg en behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de 13 Nederlandse en 10 Belgische gemeenten. BENEGO kent geen vermogenspositie en geen financieel resultaat. Eventuele projectkosten worden direct verrekend.				België: Baarle-Hertog, Essen, Hoogstraten, Kalmthout, Kapellen, Oud-Turnhout, Ravels, Stabroek en Wuustwezel. Nederland: Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Etten-Leur, Goirle, Hilvarenbeek, Reusel-De Mierden, Roosendaal, Rucphen, Tilburg, Woensdrecht en Zundert.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: n.v.t. Per 31-12-2022: n.v.t.	Per 01-01-2022: n.v.t. Per 31-12-2022: n.v.t.	2022: n.v.t.	4,11%	2022: € 1.244
Grootste risico's in 2022:				
Er zijn momenteel geen specifieke risico's in beeld.				

A.12 Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant (voorheen Stichting Veilig Thuis West-Brabant)				
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
Veilig Thuis is er voor iedereen – kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen – , die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, zowel aan slachtoffers, omstanders als professionals. Veilig Thuis doorbreekt onveilige situaties, zorgt voor afstemming tussen samenwerkingspartners en zet mensen in beweging. Veilig Thuis biedt perspectief op een betere situatie, waardoor mensen weer toekomst hebben.			88,4	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: n.v.t. Per 31-12-2022: n.v.t.	Per 01-01-2022: n.v.t. Per 31-12-2022: n.v.t.	2022: n.v.t.	4,11%	2022: € 169.132 *
Grootste risico's in 2022:				

* Voor 2022 blijft de gemeentelijke bijdrage op hetzelfde niveau als de voorgaande vier jaar. Deze kan fluctueren doordat dit berekend is per inwoneraantal.

De bijdrage 2021 is € 169.132 met peildatum 1-1-2020. Voor de bijdrage 2022 is de peildatum 1-1-2021. Deze is nog niet door de centrumgemeente Breda bekendgemaakt.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN - B. Vennootschappen en coöperaties

In de tabellen worden vermogen en resultaat genoemd. Uitgegaan is van de meest recente aangeleverde cijfers.

B.1 Provinciale Zeeuwse Elektriciteit Maatschappij (PZEM)				**Opgericht in 1919**
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
Woensdrecht is aandeelhouder in PZEM NV. Begin 2017 is het onderdeel Retail van Delta NV verkocht. Onderdeel van de verkoop was dat de naam Delta werd overgedragen. De resterende onderdelen zijn verder onder de naam PZEM gegaan. In de tweede helft van 2017 is door de gezamenlijke aandeelhouders de aandeelhoudersstrategie van PZEM herijkt. Het publiek belang van deze vennootschap bestaat uit het leveren van energie (elektriciteit, water en gas). In Woensdrecht levert PZEM drinkwater. Ontvlechting Evides N.V. uit PZEM N.V. per 01 januari 2022 Op dit moment is Evides nog onderdeel van PZEM waarvan Woensdrecht, samen met nog 18 overheden aandeelhouder is. PZEM vertegenwoordigt 50 procent van het aandelenbelang in Evides. De overige 50 procent wordt vertegenwoordigd door 18 Zuid-Hollandse gemeenten. De regionale overheden, die de aandeelhouders van PZEM – en daarmee indirect van Evides – zijn, hebben de wens uitgesproken om Evides te ontvlechten. Dit is in lijn met de in 2017 vastgestelde aandeelhoudersstrategie waarin de intentie is opgenomen om Evides N.V. in directe publieke handen te krijgen. Door het drinkwaterbedrijf Evides te scheiden van de commerciële activiteiten van PZEM borgen we de wettelijke eis om drinkwaterbedrijven in eigendom te houden van publieke aandeelhouders. De ontvlechting van Evides gebeurt door het oprichten van de GBE Aqua B.V. De gemeente Woensdrecht is voor 0,91 procent aandeelhouder in PZEM. Deelname aan GBE Aqua betekent dat Woensdrecht voor eenzelfde percentage aandeelhouder wordt in GBE Aqua. Dit wordt een nieuwe verbonden partij, welke na oprichting ervan ook separaat wordt opgenomen in de paragraaf verbonden partijen in de komende P&C stukken.				Provincie Zeeland, de Zeeuwse gemeenten, enige Zuid-Hollandse en Noord-Brabantse gemeenten en de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant.
Verwachte omvang Eigen Vermogen:	**Verwachte omvang Vreemd Vermogen**	**Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: n.v.t. Per 31-12-2022: n.v.t.	Per 01-01-2022: n.v.t. Per 31-12-2022: n.v.t.	2022: Dividend uit GBE Aqua B.V. ingeschat op € 17.000	0,91%	2022: n.v.t.
Grootste risico's in 2022:				
PZEM ontvangt eenmalig een marktconforme prijs en daarmee eenmalig veel liquide middelen, maar verliest met de ontvlechting van Evides wel een behoorlijk winstgevend onderdeel van zijn onderneming. Het is komende jaren bezien of de commerciële activiteiten en de herinvestering van het ontvangen bedrag leidt tot positieve resultaten. Door de ontvlechting van Evides komen daar structurele middelen vrij voor dividend aan aandeelhouders. In beginsel wordt het dividend gebruikt voor aflossing van een lening, waarmee de marktconforme prijs mee is gefinancierd. In de loop van de jaren nemen de dividenden toe en dit is reeds verwerkt in de programmabegroting 2022. Indien door (economische) omstandigheden PZEM zijn waarde verlies, is het risico voor de gemeente Woensdrecht beperkt tot het afboeken van de boekwaarde van het aandelenkapitaal ter grootte van afgerond € 14.000. Voor de nog op te richten GBE Aqua B.V. wordt een eenmalige kapitaalstorting van ruim € 9.000 gevraagd ter financiering van de ontvlechting, Mocht in de toekomst GBE Aqua B.V. zijn waarde door (economische) omstandigheden verliezen, dan is het risico betreft tot de hoogte van deze eenmalige kapitaalstorting.				

B.2 Saver N.V.				Opgericht 1999
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
SAVER is een samenwerking op het gebied van het inzamelen, bewerken en verwerken van huishoudelijk- en bedrijfsafval en reiniging alsmede op het gebied van andere milieuvelden. De gemeente Woensdrecht is aandeelhouder, samen met de gemeenten Bergen op Zoom, Roosendaal en Halderberge.				Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal en Woensdrecht.
***Verwachte omvang Eigen Vermogen:**	***Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	***Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2020: € 27.457.123 Per 31-12-2020: € 25.816.616	Per 01-01-2020: € 11.384.871 Per 31-12-2020: € 11.816.133	2020: € 316.360	11%	2022:
Grootste risico's in 2022:				
De belangrijkste risico's hebben betrekking op technologische ontwikkelingen - in het bijzonder de automatisering van bedrijfsprocessen - en de mate waarin de onderneming in staat is hierop in te spelen.				

** De jaarrekening 2020 zijn de recentst bekende cijfers. De begroting 2022 wordt pas aan het einde van 2021 verwacht.*

B.3 Business Park Aviolanda B.V.				Opgericht 1955
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
Business Park Aviolanda is een publiek/private samenwerking gericht op het realiseren van 'luchtvaartgebonden' activiteiten.				Fokker 20% Provincie 60% en gemeente Woensdrecht 20%
***Verwachte omvang Eigen Vermogen:**	***Verwachte omvang Vreemd Vermogen:**	***Verwachte financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht:**
Per 01-01-2022: € 13.375.000 Per 31-12-2022: € 15.440.000	Per 01-01-2022: € 11.478.200 Per 31-12-2022: € 14.702.600	2022: € 283.100	20%	2022: -
Grootste risico's in 2022:				
Dat overeenstemming uitblijft over de verkoop van de aandelen van Fokker en over de beoogde doelen van de aandeelhoudersovereenkomst, die beide essentieel zijn voor de groei van het business park.				

B.4 NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)				Opgericht 23 december 1914
Doelstelling:			**Aantal fte's:**	**Deelnemers:**
De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen			302	Aandeelhouders van de BNG zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen; de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Omvang Eigen Vermogen:	**Omvang Vreemd Vermogen**	**Gerealiseerd financieel resultaat:**	**Belang:**	**Bijdrage gemeente Woensdrecht (te ontvangen):**
Per 01-01-2020: € 4.887.000 Per 31-12-2020: € 5.097.000	Per 01-01-2020: € 144.802.000 Per 31-12-2020: € 155.262.000	2022:	0,02%	2022: € 25.047
Grootste risico's in 2022:				
Per 31-12-2020 bedroegen de achtergestelde leningen EUR 35 miljoen. De BNG verstrekt geen prognose over lopende en toekomstige (boek)jaren.				

Paragraaf 8 Grondbeleid

Algemeen

Onder grondbeleid verstaan we het geheel aan maatregelen dat een gemeente ter beschikking staat om haar vastgestelde ruimtelijke, volkshuisvestelijke en economische doelstellingen te realiseren. Grondbeleid is geen doel op zich, maar is “dienstbaar” aan de hiervoor genoemde beleidsvelden. Grondbeleid kan op verschillende manieren worden uitgevoerd, waarbij een gemeente een actieve of een faciliterende rol kan innemen, met uiteraard diverse gradaties daar tussenin. Met grondbeleid zijn grote bedragen gemoeid; daarnaast is het een beleidsveld waarbij niet alle handelingen en transacties even transparant gemaakt kunnen worden. Dit heeft alles te maken met de toch wat moeilijke positie die de gemeente op de huidige grondmarkt inneemt, want de concurrent in de vorm van marktpartijen en projectontwikkelaars is uiterst alert. Juist daarom is het raadzaam om over het te voeren grondbeleid helder te communiceren en vooraf duidelijkheid te verkrijgen over de gestelde kaders.

Grondbeleid is geen doel op zich maar een middel om ruimtelijk beleid op een doeltreffende en doelmatige wijze te realiseren. De gemeente wil haar grondbeleidsinstrumentarium optimaal inzetten zodat zij op eenduidige en transparante wijze haar ruimtelijke doelstellingen kan behalen, te komen tot het gewenste - financiële - resultaat en de financiële risico’s beheersbaar kan houden.

In deze paragraaf grondbeleid wordt een beknopte toelichting gegeven op het gevoerde grondbeleid in het jaar 2022. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording dient elke gemeente in de jaarlijks bij de programmabegroting op te nemen ‘paragraaf grondbeleid’ tenminste inzicht te geven in de volgende zaken:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de te realiseren doelstellingen;
- Een aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd;
- Een prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitatie;
- De beleidsuitgangspunten met betrekking tot de reserves voor grondzaken;
- De beleidsuitgangspunten met betrekking tot het te voeren risicomanagement;
- Een onderbouwing van de winst- en verliesneming.

Gemeentelijk grondbeleid

De gemeente Woensdrecht voert haar grondpolitiek conform het vastgestelde Grondbeleid. Op 12 december 2019 is de Nota Grondbeleid 2019-2023 vastgesteld. De gemeente kiest voor situationeel grondbeleid: faciliterend waar het kan, en actief waar het moet of gewenst is. Doelstelling van de gemeente is om een maximaal maatschappelijk rendement te behalen, binnen een optimaal financieel resultaat. Voor nieuwe locaties en ontwikkelingen maken we per locatie de afweging wat de juiste ontwikkelstrategie is.

In het plan De Hoef en Verlengde Duinstraat in Hoogerheide zijn geen bouwkavels meer uit te geven. Alle bouwkavels zijn verkocht. In het plan de Noordrand in Ossendrecht is nog één bouwkavel in optie en moeten er in 2022 nog 2 bouwkavels waarvoor een koopovereenkomst is gesloten notarieel geleverd worden (bouwkavel 33 en 34)**.** Komende periode wordt ingezet op de nadere uitwerking en ontwikkeling van nieuw uit te geven locaties, o.a. de schoollocaties De Stappen (Hoogerheide) / De Poorte (Woensdrecht), de locaties Deelplan – Zuid, Kromstraat (Hoogerheide), vv VIVOO (Huijbergen), Semmelweissstraat (Hoogerheide), METO (Hoogerheide) en sportlocatie Jac van Hoek (Hoogerheide). Onderzocht wordt of aankoop van strategische gronden mogelijk is. Het aankoopbeleid van strategische gronden is bepaald in artikel 5.3 van de nota grondbeleid 2019-2023.

De gemeente zal zo optimaal mogelijk haar kosten verhalen. In eerste instantie zal de gemeente dit via de privaatrechtelijke weg doen, door een “anterieur” contract te sluiten. Het publiekrechtelijk spoor (een exploitatieplan) hanteert de gemeente als stok achter de deur als partijen anderszins niet tot overeenstemming komen.

Bij een actieve grondpolitiek verwerft en ontwikkelt de gemeente voornamelijk zelf. Indien de gemeente zelf geen ontwikkelende rol heeft dan wordt met initiatiefnemers voor het stellen van randvoorwaarden, locatie-eisen voor de ontwikkeling en het verhalen van kosten een overeenkomst gesloten. De gemeente geeft de voorkeur aan het afsluiten van een anterieure overeenkomst. Dit betreft een overeenkomst tussen de gemeente en (markt-)partijen over de grondexploitatie, gesloten voor de vaststelling van een planologische maatregel.

Bij het in ontwikkeling nemen van deze gronden is de gemeente verplicht zich te houden aan de algemene regels die zijn opgesteld door de commissie BBV voor het exploiteren van gronden. Voor het optimaal kunnen beheren en beheersen van de gemeentelijke grondexploitaties is het wenselijk om naast deze algemene regels van de BBV aanvullende regels vast te stellen. Deze aanvullende regels zijn opgenomen in de Nota Grondbeleid 2019-2023. Hierin is vastgesteld dat de gemeente een afzonderlijke grondexploitatie opstelt voor ‘in exploitatie genomen gronden’ waarbij er daadwerkelijk sprake is van een waardevermeerdering, er directe kosten worden gemaakt en er sprake is van een fysieke wijziging van de gronden. De grondexploitaties worden eenmaal per jaar geactualiseerd bij de vaststelling van de begroting en / of jaarrekening.

Onderstaand treft u de volgende ontwikkelingen betreffende het jaar 2022 aan:

A Ontwikkeling risico’s

Er kan onderscheid gemaakt worden in twee soorten risico’s ten aanzien van de grondexploitaties:

1. Algemene risico’s (conjuncturele of marktrisico’s)
2. Risico’s op planniveau (afzet en invulling)

1. Algemene risico’s

Coronapandemie

Volgens de eerste berekening van het CBS, op basis van nu beschikbare gegevens, is het bruto binnenlands product (bbp) in het tweede kwartaal van 2021 met 3,1 procent gegroeid ten opzichte van een kwartaal eerder. De groei is vooral toe te schrijven aan een stijging van de consumptie door huishoudens en het handelssaldo. De consumptie van de overheid droeg hierin positief bij. De investeringen daalden echter. Door de coronacrisis zijn de groeicijfers omgeven met een grotere onzekerheid. Het kabinet stopt per 1 oktober 2021 met de generieke steunmaatregelen, die de afgelopen anderhalf jaar de Nederlandse economie zoveel mogelijk door de coronacrisis hebben geholpen. Een mogelijke terugslag werkt naar verwachting door in de economie en overheidsfinanciën op lange termijn. Kortom onzekere tijden. Hoe precies, hangt af van de vraag tot wanneer en in welke mate het coronavirus ons in zijn greep blijft houden. Nederland heeft tot op heden in de coronacrisis bewezen verantwoordelijk, saamhorig en flexibel te zijn. Want juist in tijden van plotselinge schokken is het zaak oog te houden voor de lange termijn. Perspectief voor de toekomst begint altijd in het hier-en-nu.

Stikstof

Met een bedrag van 5 miljard euro wil de regering de komende jaren de problemen rond stikstof aanpakken. Het geld dat nu beschikbaar komt, kan onder andere worden ingezet voor natuurherstel en de aanpassing van stallen. Dat is nodig voor de natuur, waarvan we allemaal genieten en die we

moeten koesteren voor later. Het is nodig voor een gezonde en innovatieve toekomst van de Nederlandse landbouwsector, die ook in tijden van crisis zorgt voor een betrouwbare voedselvoorziening. En het is nodig om ruimtelijke ontwikkelingen in de sfeer van woningbouw en infrastructuur mogelijk te maken.

Bouw en woningmarkt: wonen

Wonen is de nieuwe sociale kwestie. De vraag naar woningen blijft groot. Onder regie van het Rijk wordt de woningbouw versneld. Door het Rijk wordt komende periode hieraan nader invulling gegeven.

Lage hypotheek rente

De huidige lage hypotheekrente zorgt ervoor dat de vraag naar nieuwbouwwoningen fors toeneemt. Dit heeft een positief effect op de afzet en verkoopsnelheid van de bouwgronden. Het, eerder dan was geprognosticeerd, verkopen van de bouwgronden, levert een positief resultaat op in de grondexploitaties. De huidige grondexploitaties hebben rekening gehouden met deze toenemende vraag. Mocht de hypotheekrente onverhoopt stijgen of de gemeente in de toekomst in haar grondprijzenbeleid besluiten om hogere prijzen vast te stellen, dan zal dit de vraag naar bouwgrond negatief beïnvloeden en zal de geprognosticeerde verkoopsnelheid mogelijk niet gehaald worden. Door het niet, of later verkopen van de bouwgronden kunnen er verliezen ontstaan op de grondexploitaties.

De PAS-problematiek

Vanuit het Programma Aanpak Stikstof (PAS) werkt Nederland aan maatregelen om de uitstoot van stikstof te verminderen. De Raad van State heeft op 29 mei 2019 geoordeeld dat het PAS onvoldoende is onderbouwd om vergunningen voor nieuwe (of bestaande) activiteiten die stikstof uitstoten te beoordelen. Rondom de gemeente Woensdrecht liggen vier Natura-2000 gebieden, te weten De Brabantse Wal, Het Markiezaat, Land van Saeftinge en de Oosterschelde. Dit heeft tot gevolg dat op het grondgebied van de gemeente Woensdrecht binnen een straal van vijf kilometer een Natura2000 gebied ligt. Deze uitzonderlijke ligging brengt ook uitzonderlijke problemen met zich mee. Alle ontwikkelingen op het gebied van economie, landbouw, natuur en woningbouw hebben direct te maken de Wet Natuurbescherming en stikstofdepositie. Hierdoor liggen binnen de gemeente Woensdrecht nagenoeg alle ruimtelijke ontwikkelingsprojecten stil. Met ontwikkelende partijen wordt met maatwerk bekeken hoe te komen tot een passende oplossing.

Winstneming

De methode van winstneming (Percentage of Completion) is met ingang van 2016 ingevoerd en betekent dat gemeenten verplicht zijn om tussentijdse winstneming te doen. Nadeel hiervan is dat de renteopbrengsten die uit de winst ontstonden dan ook lager worden omdat de opbrengsten eerder uit de grondexploitatie worden gehaald. Dit leidt tot een negatieve winstbijstelling zodra winst genomen wordt.

2. Risico’s op planniveau

Een berekening van de risico’s op planniveau wordt jaarlijks, bij het opstellen van de begroting, gemaakt. Hiertoe worden de grondexploitaties geactualiseerd. Actualisatie houdt in dat:

- de uitgiftetermijnen zijn bijgesteld;

- de lasten opnieuw zijn beoordeeld en bijgesteld;
- grondprijzen zijn geraamd op basis van het grondprijzenbeleid.

Kosten

De gemeente heeft gemiddeld langlopende grondexploitaties waarbij een veilige marge is ingebouwd met betrekking tot de voortgang van verkoop. De raming van de investeringen en opbrengsten van de grondexploitaties zijn in de begroting geactualiseerd. De gehanteerde parameters zijn: 1,5% rentetoerekening, 2,5% kostenstijging, 0% opbrengstenstijging en 2% disconteringsvoet.

Nieuwe regels: Vennootschapsbelasting overheden en BBV

Per 1 januari 2016 is de Vennootschapsplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. Het doel van het wetsvoorstel is het scheppen van een gelijk speelveld voor overheidsondernemingen en private ondernemingen. De grondexploitaties van de gemeente Woensdrecht vallen onder bedrijfsactiviteiten. Dit betekent dat de gemeente vennootschapsbelastingplichtig is. De hoogte van de bijdrage per jaar is van een aantal factoren afhankelijk, waaronder de rekenmethode voor de afdracht. In 2020 zijn de definitieve aanslagen over 2016 (€ 0), 2017 (€ 0), 2018 (€ 56.846) en 2019 (€ 22.626) van de Belastingdienst ontvangen. In 2022 is rekening gehouden met een te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting van € 9.235. In 2023 moet de aangifte over het jaar 2022 zijn ingediend.

In 2019 is een nieuwe notitie ‘Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)’ verschenen. In deze notitie worden zogenoemde ‘stellige uitspraken’ en ‘aanbevelingen’ gedaan. Met stellige uitspraken geeft de commissie BBV een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Dit betekent dat verwacht wordt dat stellige uitspraken worden gevolgd en indien een gemeente toch een afwijkende interpretatie kiest (de gemeente is van oordeel dat in haar specifieke omstandigheden een andere lijn beter past en ook ‘BBV-proof’ is), zij dit expliciet moet motiveren en kenbaar moet maken bij de begroting en jaarstukken. Bij aanbevelingen gaat het om uitspraken die ‘steun en richting geven aan de praktijk’. Voor de gemeente Woensdrecht is het uitgangspunt om de stellige uitspraken over te nemen en toe te passen. Ten aanzien van het grondbeleid staan in het BBV de bepalingen voor de inhoud van de paragrafen, de balans, de toelichting op de balans en de waardering in de begroting en jaarrekening. In de grondexploitaties is rekening gehouden met deze regelgeving van de notitie.

B Stand van zaken projecten

In onderstaande tabel wordt de prognose van de grondexploitaties weergegeven.

Bedragen in €

Prognose Complexen in exploitatie	Te verwachten resultaten 2021-2026		Prognose gereed	
	Begroting 2022	Jaarrekening 2020	Begroting 2022	Jaarrekening 2020
De Hoef, Hoogerheide	74.799	74.799	2021	2021
Centrum, Hoogerheide	1.095.657	1.095.657	2025	2025
Noordrand, Ossendrecht	745.215	745.215	2023	2023
Verlengde Duinstraat, Hoogerheide	490.061	490.061	2021	2021
Totaal	2.405.732	2.405.732		

Complexen in exploitatie

Complex De Hoef, Hoogerheide

Er is een koopovereenkomst voor de laatste bouwkavel in het plan de Hoef met een koper gesloten. De bouwkavel wordt in 2021 geleverd. In 2022 zijn geen bouwkavels meer uit te geven in het plangebied**.** Er ligt alleen nog een risico bij de verkoop van de resterende kavel. In de programmabegroting 2022 zijn voor dit complex geen kosten, opbrengsten en winsten opgenomen. Volgens planning wordt de grondexploitatie eind 2021 financieel afgewikkeld en afgesloten.

Complex Centrum, Hoogerheide

De structuurvisie “Kern Hoogerheide” met de daarbij behorende grondexploitatie ‘Centrum Hoogerheide’ zijn vastgesteld door de raad van Woensdrecht. Deze grondexploitatie sluit positief. In 2016 tot heden zijn vooral kosten gemaakt voor het bestemmingsplan en voorbereidende kosten voor het ontwerp infrastructuur. In verband met te verwachten waterproblematiek is op advies van de rioolbeheerder een extra waterbuffer in het gebied opgenomen. Dit heeft geleid tot een iets minder positief resultaat. Het bestemmingsplan Scheldeweg Noord is in 2017 onherroepelijk in werking getreden. Een gedeelte van de gronden is aan derden geleverd in 2018. De ontwikkeling van de locatie en verkoop van gronden aan de Semmelweissstraat in Hoogerheide is gepland in de periode 2022-2025. De eindwinst van het complex wordt geraamd op € 3.108.000. Indien rekening wordt gehouden met de kosten van de realisatie van de brandweerkazerne / gemeentewerf aan de Doelstraat in Hoogerheide bedraagt de eindwinst € 628.900. De tussentijdse winst voor 2022 is berekend op € 18.300 (voor aftrek van Vennootschapsbelasting), waarbij de methode Percentage of completion (Poc-methode) is gehanteerd. Volgens planning wordt de grondexploitatie eind 2025 financieel afgewikkeld en afgesloten.

Complex Noordrand, Ossendrecht

Het plan voorziet in de ontwikkeling van een duurzame woonwijk met circa 44 woningen in Ossendrecht. In het plan zijn 20 uitgeefbare bouwkavels en 24 huurwoningen opgenomen. De uitgifte van de bouwkavels is na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan gestart in het 1e kwartaal 2019. Eind 2019 zijn de 24 bouwkavels voor de sociale woningbouw notarieel geleverd. Alle bouwkavels in het plangebied zijn nagenoeg verkocht. In het plan de Noordrand is bouwkavel 41 in optie en moeten er in 2022 nog 2 bouwkavels (bouwkavel 33 en 34), waarvoor reeds een koopovereenkomst is gesloten, notarieel geleverd worden. De eindwinst van het complex wordt geraamd op € 1.057.000. De tussentijdse winst voor 2022 is berekend op € 102.600 (voor aftrek van Vennootschapsbelasting), waarbij de methode Percentage of completion (Poc-methode) is gehanteerd. Volgens planning wordt de grondexploitatie eind 2023 financieel afgewikkeld en afgesloten.

Complex Verlengde Duinstraat, Hoogerheide

Op de locatie Verlengde Duinstraat in Hoogerheide, gelegen achter de bestaande woningen aan de Verlengde Duinstraat en de Wouwbaan, zijn 27 woningen gepland. Voor de realisering van deze 27 woningen is door de raad 17 mei 2018 een bestemmingsplan vastgesteld. In augustus 2018 is het bestemmingsplan onherroepelijk in werking getreden. In dit plan worden 16 bouwkavels uitgegeven door Ruimte voor Ruimte en 9 bouwkavels door de gemeente. De uitgifte is in 2018 gestart. Alle bouwkavels in het plangebied (nummer 17 tot en met 25) zijn verkocht en notarieel geleverd. De eindwinst van het complex wordt geraamd op € 1.451.000. In de programmabegroting 2022 zijn voor dit complex geen kosten, opbrengsten en winsten opgenomen. Volgens planning wordt de grondexploitatie eind 2021 financieel afgewikkeld en afgesloten.

Tussentijdse winst 2022

De totale tussentijdse winst van de twee complexen (Centrum Hoogerheide en Noordrand Ossendrecht), naar rato van de voortgang, is voor 2022 berekend op (afgerond) € 120.900.

Complexen (nog) niet in exploitatie genomen

Complex overige gronden

De classificatie “niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG)” is vervallen vanwege wijzigingen in BBV voorschriften en deze gronden zijn per 1-1-2016 verantwoord onder de materiële vaste activa, rubriek overige investeringen met economisch nut “grond en terreinen”. Dit betreft gronden waarvoor geen directe plannen en/of mogelijkheden zijn om de gronden binnen twee jaar te ontwikkelen. Deze gronden komen wel in aanmerking voor verkoop, pacht, verhuur of ontwikkelingen in de toekomst.

Reserves

Algemeen

De reserves van het grondbedrijf zijn per 1 januari 2012 samengevoegd met de algemene reserve van de gemeente. Bij onvoorziene risico’s met betrekking tot de grondexploitatie zal de algemene reserve worden aangesproken om als buffer te fungeren.

Reserve anterieure overeenkomsten

Deze reserve komt tot stand op basis van een wettelijke verplichting. Deze verplichting houdt in dat alle gemaakte kosten verhaald worden op initiatiefnemer. Deze reserve wordt gevoed door vooruitbetaalde bedragen door derden en zal afnemen in de jaren dat het project tot uitvoering wordt gebracht. De inkomsten kunnen niet gezien worden als winst, maar als het verhalen van gemaakte of nog te maken gemeentelijke kosten op de initiatiefnemer.

Overzichten

Overzicht van incidentele baten en lasten

Inleiding

De definitie voor het begrip “incidenteel” is *baten en lasten, die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen of materieel wijzigen*. De BBV voorschriften vereisen, dat inzicht gegeven wordt in de incidentele baten en lasten. Baten en lasten uit eenmalige activiteiten ontstaan vanwege projecten, eenmalige bijdragen en onvoorziene situaties. Ook eenmalige onttrekkingen aan reserves worden als incidentele baten en lasten beschouwd.

In het onderstaand overzicht zijn de belangrijkste (groter dan € 10.000) opgenomen:

Bedragen x € 1.000

Incidentele baten	2022	2023	2024	2025
Programma 2. Ruimte				
Opbrengsten grondexploitaties	216	1.532	77	77
Opbrengst reststroken / snippergroen	97	97	97	97
Opbrengst perceel Onderstal	490	-	-	-
Programma 5. Bestuurskracht				
Algemene uitkering: extra middelen jeugd	515	123	67	-
Algemene uitkering: opschalingskorting 2022 vervalt	280	-	-	-
Algemene uitkering: coronamiddelen	63	-	-	-
Incidentele mutaties reserves	98	20	48	133
Totaal	**1.759**	**1.772**	**289**	**307**
Incidentele lasten	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Programma 1. Sociaal Domein				
Extra middelen Jeugd	515	123	67	-
Programma 2. Ruimte				
Lasten grondexploitaties	95	567	7	7
Fiets- en Wielerplan	50	-	-	-
Programma 3. Leefomgeving				
Bebordingsplan	12	12	-	-
Programma 5. Bestuurskracht				
Vennootschapsbelasting	9	24	5	5
WW-verplichtingen	18	15	-	-
Directe kosten verkoop snippergroen	44	44	44	44
Coronamiddelen	63			
Devices raadsleden	19	-	-	-
Incidentele mutaties reserves	72	1.149	113	191
Totaal	**897**	**1.935**	**236**	**247**
Saldo incidentele baten en lasten	**-862**	**163**	**-53**	**-60**
Structureel begrotingssaldo	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Saldo van baten en lasten	878	883	103	405
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	443	-681	349	357
Begrotingsresultaat na bestemming	**1.321**	**202**	**452**	**762**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-862	163	-53	-60
Structureel begrotingssaldo	**459**	**365**	**399**	**702**

Overzicht van baten en lasten 2021-2025

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten							
1. Sociaal Domein							
1.1 Sociale veerkracht	**28.476**	**12.923**	**41.399**	**200.698**	**190.127**	**197.329**	**194.436**
1.2 Integrale Toegang Sociaal Domein	**6.324**	**-6.324**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1.3 Werk en Inkomen	**6.262.727**	**468.821**	**6.731.548**	**6.603.379**	**6.603.550**	**6.509.649**	**6.502.715**
1.4 Maatschappelijke ondersteuning	**195.348**	**-23.848**	**171.500**	**189.393**	**189.393**	**189.393**	**189.393**
1.5 Zorg voor Jeugd	**1.549.299**	**32.410**	**1.581.709**	**312.572**	**312.572**	**312.572**	**312.572**
1.6 Gezondheid	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1.7 Onderwijs	**418.443**	**2.954**	**421.397**	**427.275**	**427.275**	**427.275**	**427.275**
Totaal 1. Sociaal Domein	**8.460.617**	**486.936**	**8.947.553**	**7.733.317**	**7.722.917**	**7.636.218**	**7.626.391**
2. Ruimte							
2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken	**539.372**	**75.000**	**614.372**	**674.040**	**674.040**	**674.040**	**674.040**
2.2 Grondbeleid	**802.462**	**888.338**	**1.690.800**	**816.769**	**1.642.883**	**187.938**	**187.494**
2.3 Recreatie en toerisme	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
2.4 Sport en evenementen	**89.070**	**35.000**	**124.070**	**89.070**	**89.070**	**34.070**	**34.070**
Totaal 2. Ruimte	**1.430.904**	**998.338**	**2.429.242**	**1.579.879**	**2.405.993**	**896.048**	**895.604**
3. Leefomgeving							
3.1 Landschap en natuur	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.2 Milieu & duurzaamheid	**10.000**	**90.000**	**100.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
3.3 Beheer openbaar gebied	**2.173.510**	**36.000**	**2.209.510**	**2.212.473**	**2.212.473**	**2.203.073**	**2.203.073**
3.4 Verkeer en Vervoer	**2.532**	**0**	**2.532**	**2.217**	**2.217**	**2.217**	**2.217**
3.5 Monumenten en Cultuur	**40.000**	**0**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**
3.6 Burger- en overheidsparticipatie	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties	**152.802**	**178**	**152.980**	**152.802**	**152.802**	**152.802**	**152.802**
Totaal 3. Leefomgeving	**2.378.844**	**126.178**	**2.505.022**	**2.417.492**	**2.417.492**	**2.408.092**	**2.408.092**
4. Economie							
4.1 Werkgelegenheid	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4.2 Middenstand en winkelgebieden	**21.300**	**0**	**21.300**	**21.300**	**21.300**	**21.300**	**21.300**
4.4 Afvalinzameling	**2.874.705**	**16.940**	**2.891.645**	**2.988.787**	**2.988.787**	**2.988.787**	**2.988.787**
4.5 Aviolanda	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal 4. Economie	**2.896.005**	**16.940**	**2.912.945**	**3.010.087**	**3.010.087**	**3.010.087**	**3.010.087**
5. Bestuurskracht							
5.01 Openbare orde en veiligheid	**7.195**	**0**	**7.195**	**7.195**	**7.195**	**7.195**	**7.195**

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5.02 Handhaving	**13.227**	**10.000**	**23.227**	**13.909**	**13.909**	**13.909**	**13.909**
5.03 Dienstverlening en burgerzaken	**291.000**	**-72.039**	**218.961**	**213.693**	**205.629**	**404.255**	**404.255**
5.04 Samenwerking en besturen	**183.445**	**0**	**183.445**	**155.665**	**155.665**	**155.665**	**155.665**
5.05 Financiën	**28.524.520**	**2.737.851**	**31.262.371**	**31.736.357**	**30.829.667**	**30.654.629**	**30.834.123**
5.06 Belastingen en heffingen	**5.745.543**	**41.000**	**5.786.543**	**6.000.645**	**6.053.145**	**6.105.645**	**6.158.144**
5.07 Informatievoorziening en automatisering	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.08 Overhead	**161.301**	**51.000**	**212.301**	**214.153**	**214.153**	**214.153**	**214.153**
5.09 Personeel en organisatie	**21.504**	**-21.504**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.10 Communicatie	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.11 Juridische zaken	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal 5. Bestuurskracht	**34.947.735**	**2.746.308**	**37.694.043**	**38.341.617**	**37.479.363**	**37.555.451**	**37.787.444**
Totaal Baten	**50.114.105**	**4.374.700**	**54.488.805**	**53.082.392**	**53.035.852**	**51.505.896**	**51.727.618**
Lasten							
1. Sociaal Domein							
1.1 Sociale veerkracht	**-1.333.957**	**-74.865**	**-1.408.822**	**-1.522.837**	**-1.561.129**	**-1.568.149**	**-1.565.071**
1.2 Integrale Toegang Sociaal Domein	**-838.387**	**-71.376**	**-909.763**	**-895.063**	**-890.248**	**-881.812**	**-880.394**
1.3 Werk en Inkomen	**-9.388.528**	**-377.765**	**-9.766.293**	**-9.874.395**	**-9.833.364**	**-9.725.053**	**-9.700.872**
1.4 Maatschappelijke ondersteuning	**-6.073.810**	**-181.557**	**-6.255.367**	**-6.546.291**	**-6.511.207**	**-6.563.632**	**-6.571.086**
1.5 Zorg voor Jeugd	**-5.825.402**	**-430.036**	**-6.255.438**	**-5.476.891**	**-5.082.388**	**-5.027.054**	**-4.960.532**
1.6 Gezondheid	**-922.469**	**-21.600**	**-944.069**	**-960.517**	**-962.417**	**-970.814**	**-979.367**
1.7 Onderwijs	**-2.692.137**	**-27.779**	**-2.719.916**	**-2.875.472**	**-3.056.454**	**-3.084.108**	**-3.095.999**
Totaal 1. Sociaal Domein	**-27.074.690**	**-1.184.978**	**-28.259.668**	**-28.151.466**	**-27.897.207**	**-27.820.622**	**-27.753.321**
2. Ruimte							
2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken	**-97.149**	**-280.734**	**-377.883**	**-95.723**	**-95.081**	**-94.786**	**-94.646**
2.2 Grondbeleid	**-227.223**	**-182.858**	**-410.081**	**-147.034**	**-618.982**	**-59.199**	**-58.837**
2.3 Recreatie en toerisme	**-130.221**	**-25.000**	**-155.221**	**-153.247**	**-95.643**	**-95.651**	**-95.663**
2.4 Sport en evenementen	**-1.106.515**	**84.332**	**-1.022.183**	**-987.980**	**-1.047.357**	**-1.041.193**	**-1.066.657**
Totaal 2. Ruimte	**-1.561.108**	**-404.260**	**-1.965.368**	**-1.383.984**	**-1.857.063**	**-1.290.829**	**-1.315.803**
3. Leefomgeving							
3.1 Landschap en natuur	**-173**	**0**	**-173**	**-175**	**-172**	**-172**	**-172**
3.2 Milieu & duurzaamheid	**-261.027**	**-224.346**	**-485.373**	**-285.428**	**-285.245**	**-285.286**	**-285.334**
3.3 Beheer openbaar gebied	**-4.515.114**	**-191.358**	**-4.706.472**	**-4.475.231**	**-4.424.783**	**-4.365.284**	**-4.334.447**
3.4 Verkeer en Vervoer	**-570.075**	**-21.436**	**-591.511**	**-565.016**	**-549.527**	**-507.956**	**-485.168**

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3.5 Monumenten en Cultuur	**-50.100**	**-31.043**	**-81.143**	**-53.723**	**-48.365**	**-48.310**	**-48.317**
3.6 Burger- en overheidsparticipatie	**-83.104**	**-37.681**	**-120.785**	**-71.730**	**-73.200**	**-61.711**	**-61.722**
3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties	**-809.322**	**-9.731**	**-819.053**	**-795.080**	**-741.446**	**-739.465**	**-737.917**
Totaal 3. Leefomgeving	**-6.288.915**	**-515.595**	**-6.804.510**	**-6.246.383**	**-6.122.738**	**-6.008.184**	**-5.953.077**
4. Economie							
4.1 Werkgelegenheid	**-11.987**	**-5.000**	**-16.987**	**-12.007**	**-11.999**	**-12.001**	**-12.002**
4.2 Middenstand en winkelgebieden	**-73.103**	**0**	**-73.103**	**-73.221**	**-73.175**	**-73.185**	**-73.196**
4.4 Afvalinzameling	**-2.333.315**	**-159.365**	**-2.492.680**	**-2.573.503**	**-2.573.375**	**-2.573.306**	**-2.573.273**
4.5 Aviolanda	**-7.866**	**0**	**-7.866**	**-5.578**	**-4.115**	**-3.358**	**-2.965**
Totaal 4. Economie	**-2.426.271**	**-164.365**	**-2.590.636**	**-2.664.309**	**-2.662.664**	**-2.661.850**	**-2.661.436**
5. Bestuurskracht							
5.01 Openbare orde en veiligheid	**-1.889.173**	**-24.950**	**-1.914.123**	**-1.908.168**	**-1.933.925**	**-1.954.345**	**-1.983.869**
5.02 Handhaving	**-270.947**	**13.396**	**-257.551**	**-254.195**	**-254.034**	**-254.070**	**-254.113**
5.03 Dienstverlening en burgerzaken	**-145.703**	**35.897**	**-109.806**	**-101.999**	**-88.870**	**-208.519**	**-208.556**
5.04 Samenwerking en besturen	**-2.255.173**	**156.062**	**-2.099.111**	**-2.064.781**	**-2.040.914**	**-2.042.693**	**-2.044.798**
5.05 Financiën	**-330.142**	**-1.776.633**	**-2.106.775**	**-307.107**	**-258.746**	**-239.204**	**-235.408**
5.06 Belastingen en heffingen	**-395.017**	**-138.766**	**-533.783**	**-472.504**	**-463.699**	**-470.782**	**-478.580**
5.07 Informatievoorziening en automatisering	**-115.234**	**0**	**-115.234**	**-213.374**	**-224.881**	**-236.317**	**-248.336**
5.08 Overhead	**-7.649.083**	**-372.618**	**-8.021.701**	**-8.079.937**	**-7.996.009**	**-7.889.062**	**-7.861.516**
5.09 Personeel en organisatie	**-62.559**	**-565.214**	**-627.773**	**-312.037**	**-308.226**	**-282.408**	**-279.541**
5.10 Communicatie	**-32.421**	**-3.500**	**-35.921**	**-36.500**	**-36.475**	**-36.481**	**-36.487**
5.11 Juridsche zaken	**-7.253**	**0**	**-7.253**	**-7.265**	**-7.260**	**-7.261**	**-7.262**
Totaal 5. Bestuurskracht	**-13.152.705**	**-2.676.326**	**-15.829.031**	**-13.757.867**	**-13.613.039**	**-13.621.142**	**-13.638.466**
Totaal Lasten	**-50.503.689**	**-4.945.524**	**-55.449.213**	**-52.204.009**	**-52.152.711**	**-51.402.627**	**-51.322.103**
Resultaat	**-389.584**	**-570.824**	**-960.408**	**878.383**	**883.141**	**103.269**	**405.515**
Onttrekkingen							
5. Bestuurskracht							
5.05 Financiën	**718.611**	**3.398.614**	**4.117.225**	**659.147**	**612.716**	**605.976**	**691.741**
Stortingen							
5. Bestuurskracht							
5.05 Financiën	**-211.346**	**-1.779.802**	**-1.991.148**	**-216.168**	**-1.293.378**	**-256.967**	**-335.144**
Mutaties reserves	**507.265**	**1.618.812**	**2.126.077**	**442.979**	**-680.662**	**349.009**	**356.597**
Resultaat	**117.681**	**1.047.988**	**1.165.669**	**1.321.362**	**202.479**	**452.278**	**762.112**

Overzicht van baten en lasten 2021 -2025 naar taakvelden

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten							
0.1 Bestuur	**183.445**	**0**	**183.445**	**155.665**	**155.665**	**155.665**	**155.665**
0.2 Burgerzaken	**291.000**	**-72.039**	**218.961**	**213.693**	**205.629**	**404.255**	**404.255**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**40.000**	**0**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**
0.4 Ondersteuning organisatie	**182.805**	**29.496**	**212.301**	**214.153**	**214.153**	**214.153**	**214.153**
0.5 Treasury	**45.509**	**-5.588**	**39.921**	**61.287**	**80.053**	**85.036**	**111.230**
0.61 OZB woningen	**2.993.245**	**0**	**2.993.245**	**3.111.588**	**3.143.251**	**3.174.914**	**3.206.576**
0.62 OZB niet-woningen	**1.953.598**	**0**	**1.953.598**	**2.038.157**	**2.058.994**	**2.079.831**	**2.100.668**
0.64 Belastingen Overig	**110.700**	**41.000**	**151.700**	**162.900**	**162.900**	**162.900**	**162.900**
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	**32.024.166**	**1.328.149**	**33.352.315**	**34.150.122**	**33.287.403**	**33.013.481**	**33.159.847**
0.8 Overige baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.9 Vennootschapsbelasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	**7.195**	**0**	**7.195**	**7.195**	**7.195**	**7.195**	**7.195**
1.2 Openbare orde en Veiligheid	**13.227**	**10.000**	**23.227**	**13.909**	**13.909**	**13.909**	**13.909**
2.1 Verkeer, wegen en water	**65.000**	**36.000**	**101.000**	**82.512**	**82.512**	**73.112**	**73.112**
2.2 Parkeren	**1.346**	**0**	**1.346**	**438**	**438**	**438**	**438**
3.1 Economische ontwikkeling	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	**21.300**	**0**	**21.300**	**21.300**	**21.300**	**21.300**	**21.300**
3.4 Economische promotie	**688.000**	**0**	**688.000**	**688.000**	**688.000**	**688.000**	**688.000**
4.1 Openbaar basisonderwijs	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4.2 Onderwijshuisvesting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**390.701**	**4.122**	**394.823**	**400.701**	**400.701**	**400.701**	**400.701**
5.2 Sportaccommodaties	**80.112**	**35.000**	**115.112**	**80.112**	**80.112**	**25.112**	**25.112**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.4 Musea	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.5 Cultureel erfgoed	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
5.6 Media	**27.742**	**-1.168**	**26.574**	**26.574**	**26.574**	**26.574**	**26.574**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**11.554**	**0**	**11.554**	**23.318**	**23.318**	**23.318**	**23.318**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**167.802**	**178**	**167.980**	**167.802**	**167.802**	**167.802**	**167.802**
6.2 Wijkteams	**6.324**	**-6.324**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.3 Inkomensregelingen	**4.266.871**	**1.820.521**	**6.087.392**	**4.440.899**	**4.378.333**	**4.378.333**	**4.378.333**

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6.4 Begeleide participatie	**0**	**96.000**	**96.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.5 Arbeidsparticipatie	**28.476**	**12.923**	**41.399**	**200.698**	**190.127**	**197.329**	**194.436**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**65.300**	**-51.800**	**13.500**	**7.545**	**7.545**	**7.545**	**7.545**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**130.048**	**27.952**	**158.000**	**181.848**	**181.848**	**181.848**	**181.848**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
7.1 Volksgezondheid	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
7.2 Riolering	**2.031.840**	**0**	**2.031.840**	**2.041.840**	**2.041.840**	**2.041.840**	**2.041.840**
7.3 Afval	**2.874.705**	**16.940**	**2.891.645**	**2.988.787**	**2.988.787**	**2.988.787**	**2.988.787**
7.4 Milieubeheer	**10.000**	**90.000**	**100.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
7.5 Begraafplaatsen	**75.260**	**0**	**75.260**	**75.540**	**75.540**	**75.540**	**75.540**
8.1 Ruimtelijke Ordening	**620.168**	**-459.300**	**160.868**	**601.868**	**111.868**	**111.868**	**111.868**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**183.294**	**1.347.638**	**1.530.932**	**215.901**	**1.532.015**	**77.070**	**76.626**
8.3 Wonen en bouwen	**523.372**	**75.000**	**598.372**	**658.040**	**658.040**	**658.040**	**658.040**
Totaal Baten	**50.114.105**	**4.374.700**	**54.488.805**	**53.082.392**	**53.035.852**	**51.505.896**	**51.727.618**
Lasten							
0.1 Bestuur	**-1.638.409**	**-300**	**-1.638.709**	**-1.683.330**	**-1.658.369**	**-1.658.592**	**-1.658.862**
0.2 Burgerzaken	**-201.182**	**35.897**	**-165.285**	**-146.060**	**-136.658**	**-244.814**	**-244.857**
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	**-42.389**	**-31.043**	**-73.432**	**-46.000**	**-40.648**	**-40.591**	**-40.597**
0.4 Ondersteuning organisatie	**-8.123.867**	**-816.170**	**-8.940.037**	**-8.754.573**	**-8.678.556**	**-8.556.854**	**-8.538.516**
0.5 Treasury	**-24.185**	**0**	**-24.185**	**-24.068**	**-23.645**	**-23.472**	**-19.223**
0.61 OZB woningen	**-235.379**	**-26.000**	**-261.379**	**-236.904**	**-236.754**	**-236.787**	**-236.828**
0.64 Belastingen Overig	**-159.638**	**-112.766**	**-272.404**	**-235.600**	**-226.945**	**-233.995**	**-241.752**
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	**0**	**-18.000**	**-18.000**	**-10.000**	**-10.000**	**-10.000**	**-10.000**
0.8 Overige baten en lasten	**18.398**	**-157.226**	**-138.828**	**-34.997**	**-35.007**	**-34.993**	**-34.993**
0.9 Vennootschapsbelasting	**-5.439**	**-160.487**	**-165.926**	**-9.235**	**-23.963**	**-4.587**	**-5.010**
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	**-1.758.964**	**-24.950**	**-1.783.914**	**-1.777.771**	**-1.803.623**	**-1.829.371**	**-1.858.919**
1.2 Openbare orde en Veiligheid	**-401.156**	**13.396**	**-387.760**	**-384.592**	**-384.336**	**-379.044**	**-379.063**
2.1 Verkeer, wegen en water	**-2.422.904**	**-26.138**	**-2.449.042**	**-2.411.564**	**-2.354.972**	**-2.254.017**	**-2.211.913**
2.2 Parkeren	**-12.817**	**0**	**-12.817**	**-12.664**	**-12.545**	**-12.486**	**-12.455**
3.1 Economische ontwikkeling	**-46.451**	**-5.000**	**-51.451**	**-46.526**	**-46.496**	**-46.503**	**-46.509**

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	**-7.866**	**0**	**-7.866**	**-5.578**	**-4.115**	**-3.358**	**-2.965**
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	**-38.639**	**0**	**-38.639**	**-38.702**	**-38.678**	**-38.683**	**-38.689**
4.1 Openbaar basisonderwijs	**-36.766**	**0**	**-36.766**	**-36.824**	**-36.800**	**-36.805**	**-36.812**
4.2 Onderwijshuisvesting	**-902.265**	**-5.738**	**-908.003**	**-1.034.314**	**-1.216.784**	**-1.245.125**	**-1.255.661**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	**-1.293.052**	**-14.200**	**-1.307.252**	**-1.328.762**	**-1.327.962**	**-1.327.434**	**-1.328.831**
5.1 Sportbeleid en activering	**-57.441**	**-25.000**	**-82.441**	**-57.532**	**0**	**0**	**0**
5.2 Sportaccommodaties	**-1.020.738**	**84.807**	**-935.931**	**-900.643**	**-960.157**	**-954.032**	**-979.896**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**-114.616**	**0**	**-114.616**	**-114.799**	**-114.726**	**-114.743**	**-114.762**
5.4 Musea	**-115.234**	**0**	**-115.234**	**-114.374**	**-113.881**	**-114.317**	**-114.336**
5.5 Cultureel erfgoed	**-7.711**	**0**	**-7.711**	**-7.723**	**-7.717**	**-7.719**	**-7.720**
5.6 Media	**-460.054**	**-7.841**	**-467.895**	**-475.572**	**-474.908**	**-474.744**	**-474.695**
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	**-1.026.343**	**-117.158**	**-1.143.501**	**-1.008.214**	**-1.007.154**	**-1.006.111**	**-996.568**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**-2.118.446**	**-139.089**	**-2.257.535**	**-2.186.316**	**-2.129.549**	**-2.127.767**	**-2.126.460**
6.2 Wijkteams	**-815.512**	**-71.376**	**-886.888**	**-872.444**	**-867.847**	**-859.516**	**-859.665**
6.3 Inkomensregelingen	**-6.924.005**	**-1.722.999**	**-8.647.004**	**-7.106.724**	**-7.045.663**	**-7.052.998**	**-7.060.917**
6.4 Begeleide participatie	**-2.608.919**	**-58.244**	**-2.667.163**	**-2.738.843**	**-2.697.813**	**-2.583.630**	**-2.553.255**
6.5 Arbeidsparticipatie	**-393.843**	**-55.707**	**-449.550**	**-524.208**	**-563.140**	**-570.016**	**-566.767**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**-856.666**	**5.500**	**-851.166**	**-832.714**	**-836.781**	**-858.751**	**-865.226**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**-4.890.329**	**-60.400**	**-4.950.729**	**-5.385.669**	**-5.346.527**	**-5.376.826**	**-5.376.176**
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	**-5.183.896**	**-435.794**	**-5.619.690**	**-4.837.917**	**-4.440.273**	**-4.384.847**	**-4.318.215**
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	**-305.150**	**-60.380**	**-365.530**	**-282.904**	**-282.721**	**-282.763**	**-282.813**
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	**-647.882**	**0**	**-647.882**	**-648.912**	**-648.496**	**-648.589**	**-648.701**
7.1 Volksgezondheid	**-916.093**	**-15.842**	**-931.935**	**-950.579**	**-956.036**	**-964.432**	**-972.983**
7.2 Riolering	**-1.730.403**	**-175**	**-1.730.578**	**-1.738.909**	**-1.735.759**	**-1.738.909**	**-1.738.909**
7.3 Afval	**-2.333.315**	**-159.365**	**-2.492.680**	**-2.573.503**	**-2.573.375**	**-2.573.306**	**-2.573.273**
7.4 Milieubeheer	**-261.027**	**-224.346**	**-485.373**	**-285.428**	**-285.245**	**-285.286**	**-285.334**
7.5 Begraafplaatsen	**-75.793**	**-69.798**	**-145.591**	**-76.504**	**-71.261**	**-69.070**	**-66.739**
8.1 Ruimtelijke Ordening	**-82.430**	**-290.277**	**-372.707**	**-84.857**	**-84.736**	**-84.684**	**-84.665**
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	**-177.550**	**-173.315**	**-350.865**	**-94.933**	**-566.950**	**-7.204**	**-6.860**
8.3 Wonen en bouwen	**-47.323**	**0**	**-47.323**	**-45.724**	**-45.140**	**-44.856**	**-44.713**
Totaal Lasten	**-50.503.689**	**-4.945.524**	**-55.449.213**	**-52.204.009**	**-52.152.711**	**-51.402.627**	**-51.322.103**
Resultaat	**-389.584**	**-570.824**	**-960.408**	**878.383**	**883.141**	**103.269**	**405.515**
Onttrekkingen							

Bedragen in €	Primaire begroting 2021	Begrotings-wijzigingen 2021	Begroting 2021 incl. wijzigingen	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.10 Mutaties reserves	**718.611**	**3.398.614**	**4.117.225**	**659.147**	**612.716**	**605.976**	**691.741**
Stortingen							
0.10 Mutaties reserves	**-211.346**	**-1.779.802**	**-1.991.148**	**-216.168**	**-1.293.378**	**-256.967**	**-335.144**
Mutaties reserves	**507.265**	**1.618.812**	**2.126.077**	**442.979**	**-680.662**	**349.009**	**356.597**
Gerealiseerd resultaat	**117.681**	**1.047.988**	**1.165.669**	**1.321.362**	**202.479**	**452.278**	**762.112**

Overzicht van baten en lasten naar kostensoorten (per programma)

Bedragen x € 1.000

Nummer en omschrijving kostensoort (baten)		Sociaal Domein	Ruimte	Leefomgeving	Economie	Bestuurskracht	Totaal
31	Grond	-	706	-	-	-	706
32	Duurzame goederen	-	97	-	-	-	97
33	Pachten	-	14	19	-	-	33
36	Huren	15	96	97	-	55	262
37	Leges en andere rechten	8	666	142	2.598	228	3.641
38	Overige goederen en diensten	13	0	125	356	99	593
51	Rente	-	-	-	-	19	19
52	Dividenden en winsten	-	-	-	55	42	97
71	Mutatie reserves	-	-	-	-	659	659
72	Mutatie voorzieningen	-	-	-	1	156	157
221	Belastingen op producenten	-	-	220	-	5.791	6.011
222	Belastingen op huishoudens	-	-	1.815	-	166	1.981
342	Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	234	-	-	-	-	234
352	Uitgeleend personeel	-	-	-	-	112	112
412	Verhaal sociale uitkeringen in geld	69	-	-	-	-	69
431	Inkomensoverdrachten - Rijk	7.396	-	-	-	31.675	39.071
448	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	-	1	-	-	-	1
Totaal Baten		7.733	1.580	2.417	3.010	39.001	53.742

Nummer en omschrijving kostensoort (lasten)							Totaal
11	Salarissen en sociale lasten	-3.226	-139	-655	-42	-6.940	-11.002
21	Belastingen	-22	-32	-79	-	-59	-190
31	Grond	-	-	-	-	-	-
32	Duurzame goederen	-15	-108	-	-	-	-123
33	Pachten	-	-	-0	-	-	-0
38	Overige goederen en diensten	-615	-322	-2.355	-1.657	-2.747	-7.697
51	Rente	-	-	-	-	-	-
42	Subsidies	-2.075	-299	-42	-30	-35	-2.482
71	Mutatie reserves	-	-	-	-	-216	-216
72	Mutatie voorzieningen	-38	-80	-2.193	-0	-118	-2.429
73	Afschrijvingen	-773	-216	-829	-0	-391	-2.208
74	Toegerekende reële en bespaarde rente	-31	-6	-19	-5	-13	-74
75	Overige verrekeningen	-	-	-	-	-	-
341	Sociale uitkeringen in natura	-10.989	-	-	-	-	-10.989
351	Ingeleend personeel	-82	-4	-25	-0	-177	-288
411	Sociale uitkeringen in geld	-4.207	-	-	-	-	-4.207
431	Inkomensoverdrachten - Rijk	-	-	-	-	-67	-67
432	Inkomensoverdrachten - gemeenten	-	-	-	-	-	-
433	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	-1.043	-	-43	-44	-3.158	-4.287
436	Inkomensoverdrachten - overige overheden	-3.231	-42	-	-3	-50	-3.325
438	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	-1.660	-128	-7	-883	-5	-2.682
446	Kapitaaloverdrachten - overige overheden	-	-	-	-	-0	-0
448	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	-145	-10	-	-	-	-155
Totaal Lasten		-28.151	-1.384	-6.246	-2.664	-13.974	-52.420

Saldo van Baten en Lasten		-20.418	196	-3.829	346	25.027	1.321

Geprognotiseerde balans

Geprognotiseerde balans Programmabegroting 2022					*Bedragen x € 1.000*
	01-01-2022	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025
VASTE ACTIVA					
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA					
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	12	-	-	-	-
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	19	16	12	9	5
Totaal Immateriële vaste activa	**31**	**16**	**12**	**9**	**5**
MATERIËLE VASTE ACTIVA					
Investeringen met economisch nut	33.668	32.268	30.839	31.682	30.261
Investeringen met maatschappelijk nut	7.989	7.284	6.633	6.056	5.519
Totaal materiële vaste activa	**41.657**	**39.552**	**37.472**	**37.738**	**35.780**
FINANCIELE VASTE ACTIVA	4.845	4.845	4.845	4.845	4.845
TOTAAL VASTE ACTIVA	**46.533**	**44.413**	**42.329**	**42.592**	**40.630**
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden	-949	-1.022	50	27	4
Uitzettingen	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Liquide middelen	82	82	82	82	82
Overlopende activa	2.863	2.863	2.863	2.863	2.863
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	**8.496**	**8.423**	**9.495**	**9.472**	**9.449**
TOTAAL ACTIVA	**55.029**	**52.836**	**51.824**	**52.064**	**50.079**
VASTE PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	4.855	5.996	6.152	5.033	5.283
Bestemmingsreserves	10.366	9.948	10.629	10.280	9.924
Saldo van de begroting	1.166	1.321	202	452	762
Totaal eigen vermogen	**16.387**	**17.265**	**16.983**	**15.765**	**15.969**
VOORZIENINGEN	13.334	13.109	13.016	13.047	12.963
VASTE SCHULD	7.500	6.724	5.942	7.490	6.875
TOTAAL VASTE PASSIVA	**37.221**	**37.098**	**35.941**	**36.302**	**35.807**
VLOTTENDE PASSIVA					
VLOTTENDE SCHULD	15.707	13.637	13.782	13.661	12.171
OVERLOPENDE PASSIVA	2.101	2.101	2.101	2.101	2.101
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	**17.808**	**15.738**	**15.883**	**15.762**	**14.272**
TOTAAL PASSIVA	**55.029**	**52.836**	**51.824**	**52.064**	**50.079**

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen in €

Product	Grootboek	Baten	Lasten	Saldo
Werk en Inkomen	Integratie uitkering Sociaal Domein Participatiewet	2.225.046	0	2.225.046
Totaal Werk en Inkomen		**2.225.046**	**0**	**2.225.046**
Zorg voor Jeugd	Integratie uitkering Sociaal Domein Jeugd	312.572	0	312.572
Totaal Zorg voor Jeugd		**312.572**		**312.572**
Financiën	Deelnemingen en beleggingen	42.047	61	41.986
	Renteresultaat/bespaarde rente	19.240	23.983	-4.743
	Algemene uitkering gemeentefonds	31.612.504	10.000	31.602.504
Totaal Financiën		**31.673.791**	**34.044**	**31.639.747**
Belastingen en heffingen	Onroerende zaakbelastingen woningen	3.111.588	0	3.111.588
	Onroerende zaakbelastingen niet woningen	2.038.157	0	2.038.157
	Forensenbelasting	47.000	0	47.000
	Toeristenbelasting	641.000	0	641.000
	Hondenbelasting	118.900	0	118.900
Totaal Belastingen en heffingen		**5.956.645**	**0**	**5.956.645**
Totaal		**40.168.054**	**34.044**	**40.134.010**

Budget voor onvoorziene uitgaven

Bedragen in €	Begroting 2022		
	Baten	Lasten	Saldo
5.05 Financiën	**0**	**-35.000**	**-35.000**

Bijlagen

A. Overzicht lopende en voorgenomen investeringen

Actualisatie investeringen

Op grond van art. 5.7 van de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019 wordt gedurende de uitvoeringsfase van investeringskredieten de voortgang gerapporteerd aan de raad in de P&C producties. Waar aan de orde wordt een dekkingsvoorstel voor (voorziene) overschrijding gedaan.

Omschrijving investeringskrediet	Jaar van toekenning	Toegekend investerings-bedrag	Beschikbaar 2021	Realisatie 01 sept 2021	Resteert	Toelichting stand van zaken
Programma 1 Sociaal Domein						
Voorbereidingsbudget beschermd wonen/ maatschappelijke opvang	2019	25.000	25.000	-	25.000	Het in opdracht van het Rijk opgestelde regionaal uitvoeringsplan Beschermd Wonen/Maatschappelijke Opvang is in 2021 geactualiseerd. Het regionaal project "Juiste ondersteuning op de juiste plek" is afgerond. In samenhang en als vervolg op dit project is het regionaal project "Huisvesting en preventie van dakloosheid" gestart. De laatste ontwikkelingen, zoals verwoord in het regionaal uitvoeringsplan, hebben invloed op het implementatieplan. Er wordt verwacht dat hiervoor in 2022 nog financiële middelen benodigd zijn. Het toegekende budget is naar verwachting toereikend.
Verbeterplan Integrale Toegang Sociaal Domein	2013	332.045	54.677	-	54.677	Begin 2020 is door het college een standpunt ingenomen over Dorpsgericht Werken. Het Dorpsgericht werken is het resultaat van een goede samenwerking en afstemming met externe partners in het voorliggend veld en de gemeente. In 2020 is voortvarend gestart met de uitwerking hiervan. Intern is een integraal Doe team opgericht, dat bestaat uit medewerkers van verschillende afdelingen. Verder zijn er overleggen gevoerd met externe partners in het voorliggend veld als ook burgerinitiatieven, zowel formeel als informeel. Vanwege corona is de doorstart hiervan belemmerd. In eerste instantie door het feit dat er geen mogelijkheden waren tot overleg, later ook door het feit, dat veel informele partijen bestaan uit inwoners die behoren tot kwetsbare doelgroepen. Zodra ook duidelijk is wat de huidige financiële (bezuinigings-) impact gaat zijn, kan het Dorpsgericht Werken verder tot uitvoering gebracht worden. Hiermee wordt recht gedaan aan het standpunt van het college(werkprogramma), visie op huisvesting omtrent vroegsignalering, preventie, dichtbij en laagdrempelig voor onze inwoners. Verder kan hierdoor de wettelijke taak van vroegsignalering/preventie, zoals opgenomen in de nieuwe Wet Schuldhulpverlening geborgd worden.
Software doorontwikkeling Integrale Toegang	2019	50.000	50.000	-	50.000	In 2021 zal een applicatie worden aangeschaft voor het uitvoeren van de vroegsignalering van schulden. Met de komst van de nieuwe Wet Schuldhulpverlening is dit per 2021 een gemeentelijke wettelijke taak. Ook wordt geïnvesteerd in een koppeling tussen Suite4SociaalDomein en Corsa om dubbele administratieve handelingen te voorkomen.
Verbouwing integrale toegang gebouwen	2020	221.386	125.549	7.807	117.742	Het grootste deel van het project "huisvesting gemeentehuis" is afgerond. Als laatste fase zal de entree van de ontmoetingsruimte aangepakt worden. Hier zal een receptie komen als herkenningspunt voor de gastvrouw van het sociaal domein. Ook zal de ruimte verder aangekleed worden, zodat het meer aansluit bij het huiskamer gevoel uit de visie. Eind 2021 is het project afgerond.
Verbouwing integrale toegang techn. installaties	2020	20.126	-19.948	11.670	-31.618	Het grootste deel van het project "huisvesting gemeentehuis" is afgerond. Als laatste fase zal de entree van de ontmoetingsruimte aangepakt worden. Hier zal een receptie komen als herkenningspunt voor de gastvrouw van het sociaal domein. Ook zal de ruimte verder aangekleed worden, zodat het meer aansluit bij het huiskamer gevoel uit de visie. Eind 2021 is het project afgerond.

Verbouwing integrale toegang inventaris	2020	60.378	-19.116	20.547	-39.663	Het grootste deel van het project "huisvesting gemeentehuis" is afgerond. Als laatste fase zal de entree van de ontmoetingsruimte aangepakt worden. Hier zal een receptie komen als herkenningspunt voor de gastvrouw van het sociaal domein. Ook zal de ruimte verder aangekleed worden, zodat het meer aansluit bij het huiskamer gevoel uit de visie. Eind 2021 is het project afgerond.
BS Boemerang Hoogerheide naar BENG	2020	500.000	483.274	-	483.274	Door middel van een pilot zal bepaald worden welke vervolgstappen nodig zijn om de ventilatie van het schoolgebouw te verbeteren tot categorie frisse scholen klasse C. De eerste pilot heeft nog niet voldoende uitsluitsel gegeven voor een oplossing. Nader onderzoek door middel van een nieuwe pilot is noodzakelijk. De gewenste aanpassingen die voortkomen uit de pilots kunnen naar verwachting eind 2021, begin 2022 worden uitgevoerd. Voor de aanpassingen zal een SUVIS subsidie worden aangevraagd.
IKC Woensdrecht (voorbereiding)	2020	730.000	730.000	116.088	613.912	De voorbereidingen voor de realisatie van het IKC Woensdrecht zijn in volle gang. De bestemmingsplanprocedure en het traject voor aanbesteding lopen volgens planning. Conform deze planning is het de bedoeling om medio 2022 te starten met bouwen en om de school medio 2023 te openen. Dit is wel afhankelijk van eventuele bezwaren in het bestemmingsplantraject.
Nieuwbouw basisschool Meulenrakkers Ossendrecht	2021	3.365.000	3.365.000	-	3.365.000	De LPS heeft verschillende varianten uitgewerkt voor de vernieuwbouw van de school. Er moet een keuze gemaakt worden welke variant de voorkeur heeft. Deze variant zal nader uitgewerkt worden. Er is een budget vast gesteld in het IHP voor de bijdrage vanuit de gemeente. Ook de LPS zal bijdragen aan de verbouwing. Nadere afspraken over de samenwerking en de toekenning van de financiële middelen worden momenteel vorm gegeven. De verwachting is dat de werkzaamheden starten in 2023.
Totaal Programma 1 Sociaal Domein			**4.794.436**	**156.112**	**4.638.324**	
Programma 2 Ruimte						
Invoering Omgevingswet	2019	393.200	269.309	7.677	261.632	Het budget is benodigd voor de implementatie van de Omgevingswet in de gemeentelijke organisatie. Opleidingskosten, opstellen omgevingsvisie, opstellen omgevingsplan, externe deskundigen, kosten DSO worden middels dit budget gefinancierd.
Verv.aanpassingen nav NEN-inspecties TV Huijbergen	2021	3.239	3.239	-	3.239	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Toplaagrenovatie Gravel TV Hoogerheide	2021	22.591	22.591	-	22.591	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging sporttechnische laag 1/2 TV Hoogerheide	2021	20.981	20.981	-	20.981	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging tenniskooi TV Hoogerheide	2021	11.489	11.489	-	11.489	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging poort TV Hoogerheide	2021	1.555	1.555	-	1.555	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging tennisstaanders en net TV Hoogerheide	2021	1.672	1.672	-	1.672	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Verv.verlichting bn 1/2 (4 armaturen)TV H'heide	2021	16.846	16.846	-	16.846	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Verv.verlichting bn 3/4 (4 armaturen)TV H'Heide	2021	16.846	16.846	-	16.846	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.

Vervanging NEN inspecties installaties TV H'Heide	2021	3.239	3.239	-	3.239	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging verlichting 8 armaturen TV Putte	2021	33.692	33.692	-	33.692	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging NEN inspecties installaties TV Putte	2021	3.239	3.239	-	3.239	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Toplaagrenovatie gravel veld 3/4 TV Hoogerheide	2021	-	-	-	-	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Toplaagrenovatie kunstgras VV Vivoo Huijbergen	2021	164.660	164.660	-	164.660	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Verv. sporttechnische laag (zand-lava) Vivoo	2021	57.276	57.276	-	57.276	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Zorgplicht aanbr. kantplanken, leunhekwerk Vivoo	2021	27.692	27.692	-	27.692	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Verv. veldinrichting (goals en hoekvlaggen) Vivoo	2021	4.594	4.594	-	4.594	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging verlichting (4 armaturen) Vivoo	2021	16.846	16.846	-	16.846	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging NEN-inspecties installaties Vivoo	2021	3.239	3.239	-	3.239	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Toplaagrenovatie kunstgras VV Meto	2021	320.100	320.100	-	320.100	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Zorgplicht aanbr. kantplanken, walk-off mat Meto	2021	26.669	26.669	-	26.669	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging NEN-inspecties installaties Meto	2021	3.239	3.239	-	3.239	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Toplaagrenovatie trainingsveld VV Putte	2021	29.038	29.038	-	29.038	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging verlichting (6 masten) VV Putte	2021	15.550	15.550	-	15.550	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Verv. verlicht. 6 armaturen trainingsveld VV Putte	2021	25.269	25.269	-	25.269	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Verv. beregeningsinstall. trainingsveld VV Putte	2021	11.704	11.704	-	11.704	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.

Verv. groepenkast verlichting VV Putte	2021	2.592	2.592	-	2.592	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging NEN inspecties installaties VV Putte	2021	3.239	3.239	-	3.239	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
verv. beregeningsleidingen en pomp VV Putte	2021	10.496	10.496	-	10.496	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Renovatie natuurgras softbalveld De Batters Putte	2021	15.589	15.589	-	15.589	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Renovatie gravel softbalveld De Batters Putte	2021	17.085	17.085	-	17.085	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging leunhek softbalveld De Batters Putte	2021	4.276	4.276	-	4.276	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging Backstop softbalveld De Batters Putte	2021	8.423	8.423	-	8.423	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging Dug-outs Softbalveld De Batters Putte	2021	51.833	51.833	-	51.833	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Renovatie natuurgras honkbalveld De Batters Putte	2021	29.446	29.446	-	29.446	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Renovatie gravel honkbalveld De Batters Putte	2021	9.130	9.130	-	9.130	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging leunhek honkbalveld De Batters Putte	2021	5.702	5.702	-	5.702	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging Backstop honkbalveld De Batters Putte	2021	22.677	22.677	-	22.677	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging dug-outs honkbalveld De Batters Putte	2021	46.650	46.650	-	46.650	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervanging leunhek wedstrijdveld VV Woensdrecht	2021	7.163	7.163	-	7.163	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervan. ballenvangers wedstrijdveld VV Woensdrecht	2021	3.887	3.887	-	3.887	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.
Vervang. NEN inspecties installaties VV Woensdrecht	2021	3.239	3.239	-	3.239	Er wordt momenteel een pve opgesteld voor de aanbesteding, waarschijnlijk zullen de werkzaamheden in Q1 van 2022 uitgevoerd worden.

Totaal Programma 2 Ruimte			**1.352.001**	**7.677**	**1.344.324**	
Programma 3 Leefomgeving						
Verwijderen grafmonumenten	2019 + 2020	69.000	68.901	-	68.901	In week 37 zullen de werkzaamheden starten en eind van 2021 worden de werkzaamheden afgerond.
Renovatie bomenbestand	2019	275.500	54.401	9.014	45.388	Er vinden in 2021 nog een aantal groenrenovaties plaats waarvoor de middelen aangewend zullen worden. Alles uitgevoerd binnen de beschikbare middelen.
Stika regeling	2019	37.800	2.710	-	2.710	Dit is de inmiddels afgeronde voorloper van STILA, het restant is aangewend voor deelname aan de nieuwe regeling.
Herstructureringsplan Tervoplein, Putte	2014	610.000	47.094	-	47.094	Project in afrondende fase. Hiervoor nog op te leveren een GPR rapportage. Die opdracht is uitgezet.
Reconstructie Vijverstraat	2019	74.764	74.764	-	74.764	Na gereedkomen van het gehele plan zal de gemeente met dit krediet de Vijverstraat rehabiliteren, afronding bouwwerkzaamheden voor nu nog onbekend, krediet behouden.
Realisatie zoutopslag Antwerpsestraatweg 173	2019	300.000	262.471	13.809	248.662	De opdrachten voor de realisatie van de zoutloods zijn uitgezet. De grondwerkzaamheden zijn gestart. Project verloopt binnen de planning. Verwachting is dat de nieuwe opslag in oktober 2021 gereed is.
Verharding en fundering Demerstraat te Huijbergen	2020	260.000	251.180	-	251.180	Aanbesteding werkzaamheden 2020, uitvoering 2020-2021, krediet behouden, zal binnen de beschikbare middelen gerealiseerd worden.
Renovatie openbare verlichting 2020	2020	360.475	46.877	60.743	-13.866	project afgrond, krediet afsluiten
Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2020	2020	980.000	677.258	442.445	234.813	Deel uitvoeringsprogramma afgerond, deel uitgevoerd in 2021, deel werkzaamheden lopen nog door in 2022, afronding binnen de daarvoor beschikbare middelen
Benutten iDOP-gelden kern Huijbergen	2019	187.975	58.662	-	58.662	Bestemd voor mogelijk tekort bij verhuizing bibliotheek of andere initiatieven om de leefbaarheid in Huijbergen te vergroten.
Benutten iDOP-gelden kern Ossendrecht	2019	68.490	33.375	6.185	27.190	De meeste projecten zijn uitgevoerd. Nog enkele te gaan.
Benutten iDOP-gelden kern Woensdrecht	2019	36.969	4.306	2.058	2.248	Bestemd voor het nogmaals vullen van de bloembakken aan het Kol. Whitakerplein.
Uitvoering maatregelen GVVP 2016-2020	2016	40.000	8.436	3.999	4.437	Het resterende bedrag wordt in 2021 besteed aan kleine verkeer- en vervoerzaken in overleg met ZLTO en bewoners.
Aanleg/uitbreiding carpoolplaats Korteven	2019	200.000	48.795	-	48.795	Nieuwe carpoolplaats afgerond, voor de realisatie van het electrisch snellaadstation is nog geen planologische duidelijkheid, de aanbesteding is daarmee uitgesteld, er zijn voldoende middelen voor de realisatie.
Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2018	2018	1.143.000	771.610	-	771.610	Middelen beschikbaar houden voor het rioolgedeelte van de rioolreconstructie Grensstraat-Canadalaan in Putte
Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2019	2019	904.032	99.522	17.702	81.820	Er volgen nog facturen van de Burgemeester Voetenstraat, dit past binnen de beschikbare middelen.

Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2020	2020	1.160.430	651.983	116.264	535.719	Er vinden nog reparaties plaats naar aanleiding van de inspectie 2020, alles wordt binnen budget gerealiseerd
Voorbereidingskrediet Scheldeweg Noord	2017	100.000	4.059	-	4.059	Krediet afsluiten
Herinrichting Scheldeweg-Noord, Hoogerheide	2019	1.000.000	-4.567	-	-4.567	Idem
Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2020	2020	466.909	46.578	11.413	35.165	Programma is voor 92% uitgevoerd, budget zal in 2021 geheel verwerkt worden. Revisie sporttoestellen, vervangen hekwerken en herstel installaties moeten nog worden uitgevoerd.
Geosite Groeve Boudewijn	2019	108.800	-	-108.800	108.800	Deze subsidie is bestemd voor de realisatie van een fysieke locatie waar de bodemkundige opbouw van het Geopark Schelde Delta te ervaren is. De geosite dient gerealiseerd te zijn voor 1 april 2022.
Groen initiatieven 2019	2020	20.000	16.382	750	15.632	Dit budget is meegenomen en dient ter ondersteuning van groeninitiatieven in 2021. Er lopen thans verschillende initiatieven.
Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2021	2021	372.000	372.000	172.217	199.783	Programma is voor 70% uitgevoerd, budget zal in 2022 geheel verwerkt worden. Werkzaamheden aan: installaties, automatische deuren, zonwering, afrastering en molen Johanna moeten nog worden uitgevoerd.
Renovatie Grensstraat Putte	2021	349.000	549.000	-	549.000	Middelen worden ingezet voor de bovengrond in de Grensstraat van Putte, uitvoering staat nu gepland in 2022, e.e.a. afhankelijk van de planning in België.
Renovatie openbare verlichting 2021	2021	246.445	246.445	62.042	184.403	Renovatie 2021 is in uitvoering, afronding q4 2021, alles binnen de beschikbare middelen.
Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2021	2021	889.000	889.000	9.450	879.550	Bestekken worden aanbesteed, asfalt en klinkers, uitvoering 2021-22 alles binnen de beschikbare middelen.
Stimuleringsregeling Landschap	2021	40.000	40.000	-	40.000	Deze regeling loopt vanaf augustus 2021 voor meerdere jaren. Per jaar vindt een afrekening plaats vanuit de provincie.
Aanschaf en plaatsen boombakken Antwerpsestr.Putte	2021	15.000	15.000	-	15.000	Dit initiatief van dorpsplatform Putte is voor de zomervakantie door het college goedgekeurd. De eerste bakken zullen in oktober (na de jaarmarkt) worden geplaatst.
Speeltoestel Molenstr./Bevrijdingsstr. Ossendrecht	2020	20.000	20.000	19.989	11	Speeltoestel is geplaatst. Het kleine restantbedrag wordt ingezet voor het laatste IDOP-project van Ossendrecht: verbetering van de paden op de begraafplaats.
Real.gebouw huisv.Molenst. en Heemkundekr.H'B 2020	2020	60.750	60.750	-	60.750	Start bouw september 2021
Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2021	2021	1.150.580	1.150.580	82.658	1.067.922	Inspectie 2021 is uitgevoerd, bestek is opgemaakt en werk wordt aanbesteed, restant middelen wordt ingezet op het rioolgedeelte van de Demerstraat te Huijbergen. Alles binnen de beschikbare middelen.
Opstellen warmtevisie	2021	100.000	100.000	-8.949	108.949	Momenteel wordt de warmtevisie opgesteld. Er is een conceptversie gemaakt, er zijn verschillende technische analyses gedaan en er hebben verschillende bijeenkomsten plaats gevonden. De warmtevisie 1.0 kan hopelijk dit jaar vastgesteld worden waarna kan worden begonnen aan de uitvoering.
Paden op de begraafplaats Ossendrecht	2020	14.296	14.296	-	14.296	Wordt opgepakt wanneer alle Idop-projecten voor Ossendrecht zijn uitgevoerd. Restantbedrag zal dan geheel worden besteed aan het opknappen van de paden.
Totaal Programma 3 Leefomgeving			**6.681.868**	**912.989**	**5.768.879**	

Programma 4 Economie						
Plaatsen ondergrondse afvalinzamelingcontainers	2017	60.280	7.966	-	7.966	Project is afgerond.
Uitvoeringsagenda project HCA 2 jaar	2020	-	-	-41.010	41.010	Het project loopt waarbij gebruik wordt gemaakt van externe inzet. De verwachting is dat eind 2021 het krediet volledig is benut.
Totaal Programma 4 Economie			**7.966**	**-41.010**	**48.976**	
Programma 5 Bestuurskracht						
Aanschaf Personeels Informatie Systeem	2016	23.350	7.939	-	7.939	De werkzaamheden vinden plaats in 2021. Facturen worden eind 2021 of begin 2022 verwacht. Daarna kan dit krediet met de besluitvorming over de jaarstukken 2021 afgesloten worden.
Vernieuwing website/intranet	2016	50.000	32.322	-	32.322	Van dit krediet worden de implementatiekosten nieuwe website en intranet (nota van nieuwe leverancier), inhuur van ondersteuning voor de webmaster, onverwachte implementatiekosten en kosten voor communicatie betaald. Naar verwachting is van dit krediet het grootste gedeelte gebruikt eind 2021 en kunnen er nog enkele doorlopende kosten begin 2022 zijn.
Modernisering GBA (software)	2017	50.564	24.669	5.670	18.999	De implementatie van de nieuwe applicatie iBurgerzaken heeft plaats gevonden in oktober 2021. De burgers kunnen hierdoor vele producten volledig digitaal afnemen bij de gemeente. Het restant krediet was nodig voor in- en externe projectondersteuning en eenmalige implementatiekosten.
Oracle Migratie 11 naar 12 (software)	2017	35.221	18.508	-	18.508	Om de applicaties en databases goed te kunnen laten functioneren is het nodig dat er een update gebeurt van Oracle 12 naar Oracle 19C. De migratie start in oktober 2021 en loopt tot medio 2022.
Transitie WOZ-herwaardering	2019	129.000	71.766	66.586	5.180	Alle objecten zijn gewaardeerd volgens de nieuwe waarderingscriteria, er zijn procesafspraken gemaakt voor het borgen dat de WOZ-registratie en de registratie Adressen en Gebouwen gelijk blijven lopen, alle bouwdossiers zijn gedigitaliseerd en digitaal opvraagbaar via het West-Brabants Archief. In het 4e kwartaal 2021 zal op de bouwdossiers nog een kwaliteitscontrole plaats vinden. De werkzaamheden zullen dus eind 2021 afgerond zijn.
Aanschaf gladheidsbestrijdingsmaterieel	2021	171.750	171.750	-	171.750	De gunning is verleend en de strooiers zijn besteld ze worden in december geleverd.
Aanschaf transporttank 2021	2021	10.063	10.063	-	10.063	Het budget is niet toereikend. Dit wordt in de nieuwe materieelnota opgenomen.
Aanschaf plateauwagen 2021 (drangh.)	2021	2.013	2.013	-	2.013	Het budget is niet toereikend. Dit wordt in de nieuwe materieelnota opgenomen.
Aanschaf 3 containers 2021	2021	15.095	15.095	-	15.095	Het budget is niet toereikend. Dit wordt in de nieuwe materieelnota opgenomen.
Aanschaf tractor 2021	2021	67.147	67.147	89.915	-22.768	Deze is in juli 2021 geleverd en maakt onderdeel uit van het totaal plan “Materieel team Wijk- & dorpsbeheer”. De overschrijding wordt gedekt door overschotten op andere budgetten binnen het totaal plan.
Aanschaf Citroen 2021	2021	13.722	13.722	-	13.722	Het budget is niet toereikend. Dit wordt in de nieuwe materieelnota opgenomen.
Voorbereidingskosten nieuwe Europese projecten	2021	25.000	25.000	-	25.000	Het voorbereidingskrediet staat gereserveerd voor mogelijke kansen die zich voordoen bij het bekend worden van de nieuwe subsidieprogramma’s van de Europese commissie. Die ontwikkelingen worden gevolgd.

Hybride werken	2021	72.000	72.000	-	72.000	Er is een notitie opgesteld voor de implementatie van hybride werken. Een aanvang is gemaakt met het aanpassen/opstellen van HRM-beleid (cultuurverandering), een gefaseerde uitrol van devices en ondersteuning en inventarisatie voor herinrichting van de werkplekken en ontmoetingsruimten.
Totaal Programma 5 Bestuurskracht			**531.994**	**162.171**	**369.823**	
TOTAAL			**13.368.265**	**1.197.939**	**12.170.326**	

B. Toelichting op grote investeringsprojecten

Algemeen

In deze bijlage wordt nadere informatie gegeven over de grotere investeringsuitgaven van de gemeente Woensdrecht, geselecteerd op de criteria investeringsomvang, infrastructuur en actualiteit. De rapportagewijze is afgestemd met de gemeenteraad. Over reguliere onderhouds- en beheerprojecten, zoals aan wegen, verlichting, gebouwen en dergelijke wordt hier niet apart gerapporteerd.

Per project wordt de voortgang gerapporteerd op de aspecten kwaliteit, tijd en geld met als classificatie:

Goed: Geen of nauwelijks problemen. Project blijft binnen toleranties.
Matig: Kleine problemen. Toleranties dreigen te worden overschreden.
Slecht: Kleine problemen. Toleranties dreigen te worden overschreden.

BS De Boemerang, Hoogerheide

Projectgegevens			**Bedragen excl. btw**
Opdrachtgever	Gemeentebestuur	Projectbudget	€ 500.000
Datum goedkeuring raad	9 juli 2020	Goedgekeurde wijzigingen	€ -
Startdatum	n.n.t.b.	Begroot budget	€ 500.000
Prognose opleverdatum	n.n.t.b.		
Werkelijke opleverdatum		Prognose projectkosten	n.n.t.b.
Vennootschapsbelasting			

Projectdoelstellingen	**Voortgang/stand van zaken**
Basis van opdracht	Aanpassen van het ventilatiesysteem van het schoolgebouw, zodat er voldaan wordt aan de norm "frisse scholen klasse C". Er dient nog overeengekomen te worden wat de bijdrage is vanuit het schoolbestuur.
Bestemmingsplan	n.v.t.
Grondaankopen	n.v.t.
Natuurcompensatie	n.v.t.

Criterium	**Oordeel**	**Toelichting stand van zaken**
Kwaliteit	goed	Door middel van een pilot zal bepaald worden welke vervolgstappen nodig zijn om de ventilatie van het schoolgebouw te verbeteren tot categorie frisse scholen klasse C.
Tijd	matig	De pilots die doorlopen zijn hebben geen sluitende uitkomst. Er moet nader onderzoek plaatsvinden. De gewenste aanpassingen die daaruit voortkomen, kunnen naar verwachting in 2022 worden uitgevoerd.
Geld	goed	De bijdrage van de gemeente is vastgesteld op 500.000 euro. Ook wordt er een SUVIS subsidie aangevraagd. Dit is een uitkering voor gemeenten om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren. De exacte bijdrage van de LPS is nog niet bekend. Hier zullen nadere afspraken over worden gemaakt.

Belangrijkste risico's	**Hoogte risico**	**Beheersmaatregelen**
n.n.t.b.		

Nieuwbouw BS De Meulenrakkers, Ossendrecht

Projectgegevens			Bedragen excl. btw
Opdrachtgever	Gemeentebestuur	Projectbudget	€ 3.464.759
Datum goedkeuring raad	9 juli 2020	Goedgekeurde wijzigingen	€ -
Startdatum	n.n.t.b.	Begroot budget	€ 3.464.759
Prognose opleverdatum	n.n.t.b.		
Werkelijke opleverdatum		Prognose projectkosten	n.n.t.b.
Vennootschapsbelasting			

Projectdoelstellingen	Voortgang/stand van zaken
Basis van opdracht	Uitvoering conform het IHP onderwijsvoorzieningen 9 juli 2020. Voor de Meulenrakkers betreft dit de vernieuwbouw van de school
Bestemmingsplan	Er dient een nieuw bestemmingsplan opgesteld te worden.
Grondaankopen	n.v.t.
Natuurcompensatie	n.v.t.

Criterium	Oordeel	Toelichting stand van zaken
Kwaliteit	goed	Het gebouw van de Meulenrakkers zal een energieneutraal gebouw worden met kwalitatief hoogwaardige uitstraling
Tijd	goed	De verwachting is dat de werkzaamheden starten in 2023. Er is nog geen concrete planning. Hier worden nadere afspraken over gemaakt.
Geld	goed	Er is een budget vast gesteld in het IHP voor de bijdrage vanuit de gemeente. Ook de LPS zal bijdragen aan de verbouwing. Nadere afspraken over de samenwerking en de toekenning van de financiële middelen worden momenteel vorm gegeven.

Belangrijkste risico's	Hoogte risico	Beheersmaatregelen
n.v.t.		

Masterplan Kern Hoogerheide: grondexploitatie centrum Hoogerheide

Projectgegevens			Bedragen excl. btw
Opdrachtgever	gemeentebestuur	Projectbudget 2016-2025	€ 2.065.000
Datum goedkeuring raad	26 mei 2016		
Startdatum	26 mei 2016		
Prognose opleverdatum	2025	Actueel budget (augustus 2020)	€ 2.065.000
Werkelijke opleverdatum	n.n.b.	Prognose projectkosten 2016-2025	€ 2.065.000
Vennootschapsbelasting		Prognose opbrengsten 2016-2025	€ 5.200.500

Projectdoelstellingen	Voortgang/stand van zaken
Basis van opdracht	Ontwikkelen van de eigen gronden binnen het Masterplan centrum Hoogerheide.
Voorbereiding	Dit gebied is in planning. Uitwerking gebied Semmelweissstraat moet plaatsvinden in periode 2021-2022.
Grondverkopen	De meeste koopovereenkomsten met partijen zijn afgesloten. Opbrengsten gebied Semmelweissstraat zijn geraamd vanaf 2023.
Bouw-/woningrijp maken	Het bouw- en woonrijp maken van het gebied rondom de appartementen en supermarkten is gereed.

Criterium	Oordeel	Toelichting stand van zaken
Kwaliteit	Goed	
Tijd	Goed	Geen grote vertragingen.
Geld	Goed	Aanbesteding heeft plaatsgevonden binnen de ramingen.

Belangrijkste risico's	Hoogte risico	Beheersmaatregelen
Voorbereiding	Gering	Ontwikkeling van de locatie Semmelweiss resteert nog.
Grondverkopen	Gering	
Bouw-/woningrijp maken	Gering	

Nieuwbouw IKC, Woensdrecht

Projectgegevens			Bedragen excl. btw
Opdrachtgever	Gemeentebestuur	Projectbudget	
Datum goedkeuring raad	22 maart 2017	Goedgekeurde wijzigingen	€ -
Startdatum	22 maart 2017	Begroot budget	
Prognose opleverdatum	medio 2023		
Werkelijke opleverdatum	n.n.t.b.	Prognose projectkosten	
Vennootschapsbelasting			

Projectdoelstellingen	Voortgang/stand van zaken
Basis van opdracht	Ontwikkelen van een Integraal Kindcentrum in Woensdrecht ter vervanging van basisschool de Poorte in Woensdrecht en de Stappen in Hoogerheide. Er is gekozen voor een uitvoering in samenwerking met SMV, waarbij gekozen wordt voor het concept 'huren als eigenaar'.
Bestemmingsplan	Een nieuw bestemmingsplan is noodzakelijk. Er is al een omgevingsscan uitgevoerd door Agel in 2019
Grondaankopen	De grond is in eigendom van de gemeente Woensdrecht.
Natuurcompensatie	N.v.t.

Criterium	Oordeel	Toelichting stand van zaken
Kwaliteit	goed	Het schoolgebouw is energieneutraal en er wordt gestreefd naar een onderhoudsvrij casco en onderhoudsarme installaties.
Tijd	goed	Na het tekenen van de samenwerkingsovereenkomst in oktober 2020 is een nieuwe planning opgesteld. Oplevering van het gebouw staat gepland voor zomer 2023. Het voorontwerp bestemmingsplan heeft ter inzage gelegen. Het aanbestedingstraject is gestart.
Geld	goed	De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan en het uitvoeren van de onderzoeken zijn uiteindelijk ook opgenomen in de begroting van SMV. Deze posten zijn dus ook opgevangen in de toekomstige kosten die aan de beheerstichting overgedragen moeten worden.

Belangrijkste risico's	Hoogte risico	Beheersmaatregelen
Huidige huisvesting	gering	De bouwkundige staat van de huidige scholen is niet goed. Als de planning te ver uitloopt ontstaat hier een onhoudbare situatie.
Bezwaren omwonenden	gering	Bezwaren kunnen de bestemmingsplanprocedure vertragen
Onderzoeken bestemmingsplan	gering	Benodigde nadere onderzoeken kunnen voor vertraging zorgen in de bestemmingsplanprocedure

Renovatie Grensstraat, Putte

Projectgegevens			Bedragen excl. btw
Opdrachtgever	Gemeentebestuur	Projectbudget	€ 700.000
Datum goedkeuring raad	n.n.t.b.	Goedgekeurde wijzigingen	€ -
Startdatum	2021	Begroot budget riool	€ 700.000
Prognose opleverdatum	n.n.t.b.	budget bovengronds	€ 549.000
Werkelijke opleverdatum	n.n.t.b.	Prognose projectkosten	€ 1.249.000
Vennootschapsbelasting			

Projectdoelstellingen	Voortgang/stand van zaken
Basis van opdracht	Gezamenlijke opgave m.b.t. wateroverlast in Grensstraat, Canadalaan en omgeving binnen gemeenten Woensdrecht, Kapellen, Stabroek en Aquafin. Ten behoeve van de opdracht dient een samenwerkingsovereenkomst en dienstverleningsovereenkomst opgesteld te worden. Deze is door beide partijen getekend
Bestemmingsplan	n.v.t.
Grondaankopen	n.v.t.
Natuurcompensatie	n.v.t.

Criterium	Oordeel	Toelichting stand van zaken
Kwaliteit	Goed	De voorbereidingen verlopen tussen gezamenlijke partners geassisteerd door adviesbureau + ondersteuning Belgische/Nederlandse regelgeving. Hiermee dient de kwaliteit tijdens de voorbereidingen voldoende geborgd te worden.
Tijd	Goed	De voorbereidingen tussen de partners verlopen al geruime tijd. Voor Belgische partijen is subsidietoekenning vanuit Vlaamse overheid (mede) bepalend voor planning. Voor alle partijen zijn overige infrastructurele werkzaamheden op Vlaams grondgebied mede bepalend. Voorbereidingen vinden plaats binnen capaciteit reguliere werkzaamheden.
Geld	Goed	De middelen voor het ondergrondse en bovengrondse deel zijn beschikbaar gesteld

Belangrijkste risico's	Hoogte risico	Beheersmaatregelen
Grensoverschrijdend karakter met meerdere partners, verschil in wet- en regelgeving.	Goed	Ontwerp wordt getoetst aan Belgische en Nederlandse wet- en regelgeving.
Geld	Goed	Zie bovenstaand, bij criterium.
Verantwoordelijkheden	Goed	Verantwoordelijkheden worden vastgelegd in samenwerkingsovereenkomst tussen partijen.

Zoutopslag Antwerpsestraatweg, Hoogerheide

Projectgegevens			Bedragen excl. btw
Opdrachtgever	Gemeentebestuur	Projectbudget	€ 300.000
Datum goedkeuring raad	20 juni 2019	Goedgekeurde wijzigingen	€ -
Startdatum	Onbekend	Begroot budget	€ 300.000
Prognose opleverdatum	Onbekend		
Werkelijke opleverdatum	Onbekend	Prognose projectkosten	€ 300.000
Vennootschapsbelasting	n.v.t.		

Projectdoelstellingen	Voortgang/stand van zaken
Basis van opdracht	Verkoop gedeelte van terrein zoutopslag aan de Antwerpsestraatweg 173. Realisatie van nieuwe zoutopslag door de gemeente op resterende gedeelte wat in eigendom blijft van de gemeente.
Bestemmingsplan	Actualisatie bestemmingsplan buitengebied vastgesteld d.d. 17 februari 2011. Heeft de bestemming detailhandel met de functie aanduiding opslag.
Grondaankopen	n.v.t.
Natuurcompensatie	n.v.t.

Criterium	Oordeel	Toelichting stand van zaken
Kwaliteit	Goed	
Tijd	Matig	De gronden zijn verkocht in 2020. Aanvraag omgevingsvergunning is verleend. Realisatie nieuwe zoutloods is conform planning gestart.
Geld	Matig	Voor eerder uitgevoerde bodemonderzoeken zijn kosten van € 16.000 door de gemeente gemaakt. Deze waren niet geraamd. Uitgangspunt was om deze additionele kosten binnen het begrote budget op te vangen. Omdat ook de bouwkosten zijn gestegen gaat dit niet geheel lukken. Hiernaast hebben ook het toevoegen van pv-panelen, het vervangen van meer asfalt en extra uren voor het doorrekenen van extra opties kostenverhogend gewerkt.

Belangrijkste risico's	Hoogte risico	Beheersmaatregelen
Overschrijding van bouw- en proceskosten realisatie nieuwbouw	Matig	Inkomsten grondverkoop zijn benodigd voor realisatie nieuwe zoutloods. Op voorwaarde van koper zijn kosten voor bodemonderzoek gemaakt.
Mogelijk risico van sanering bodem	Matig	Aan koper van de strook grond wordt eenmalig een bedrag van € 6.000 voor het monitoren van de bodem betaald. Indien het bodemdossier bij de OMWB niet afgesloten kan worden, ook niet na verlenging van de monitoringstermijn, dan biedt de verkoper(gemeente) aan de koper voor de uiterste maatregel – sanering van het verkochte (alleen voor chloridewaarde) een bijdrage van maximaal € 125.000.

Demerstraat, Huijbergen

Projectgegevens			Bedragen excl. btw
Opdrachtgever	Gemeentebestuur	Projectbudget	€ 1.300.000
Datum goedkeuring raad		Goedgekeurde wijzigingen	
Startdatum	Q1 2022	Begroot budget	€ 1.300.000
Prognose opleverdatum	n.t.b.		
Werkelijke opleverdatum	n.t.b.	Prognose projectkosten	€ 1.300.000
Vennootschapsbelasting			

Projectdoelstellingen	Voortgang/stand van zaken
Basis van opdracht	Het aanleggen van een regenwater (stam) riool en het vervangen van de bovengrondse ruimte om de wateroverlast in te perken en de omgeving klimaatrobuust te maken
Bestemmingsplan	n.v.t.
Grondaankopen	n.v.t.
Natuurcompensatie	n.v.t.

Criterium	Oordeel	Toelichting stand van zaken
Kwaliteit	matig	de voorbereidingen lopen goed maar de ondergrondse situatie is zeer complex.
Tijd	matig	de doorlooptijd wordt mogelijk langer nu ook de nutspartijen (enexis-DNWG hun ondergrondse infra volledig gaan vervangen tot in de woningen
Geld	matig	omdat de definitieve raming er nog niet is

Belangrijkste risico's	Hoogte risico	Beheersmaatregelen
doorlooptijd	matig	Binnen het project moeten een paar speciale putten/kelders gemaakt worden welke veel tijd vergen. Ook het werk met de grote diameters buis is op enkele locaties binnen het project complex.

C. Reserves en voorzieningen

Overzicht eigen financieringsmiddelen (reserves)

Bedragen in €

Overzicht eigen financieringsmiddelen (reserves)					
Nr.	**Omschrijving reserve**	**Saldo 01-01-2022**	**Toevoeging**	**Onttrekking**	**Saldo 31-12-2022**
1	Algemene reserve	4.855.412	-	25.000	4.830.412
2	Reserve personele veerkracht	146.115	-	17.800	128.315
3	Reserve revitalisering dorpskern Huijbergen	683	-	-	683
4	Reserve revitalisering dorpskern Ossendrecht	2.164	-	-	2.164
5	Reserve Maintenance Valley	16.706	-	-	16.706
6	Reserve budget gemeenteraad	249.526	-	-	249.526
7	Reserve groenfonds	93.905	-	-	93.905
8	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer	57.939	134.000	53.642	138.297
9	Bestemmingsreserve budget dorpsplatforms	79.905	-	1.946	77.959
10	Reserve Omgevingswet	67.289	-	-	67.289
11	Reserve AED-apparaten	25.377	-	-	25.377
12	Reserve anterieure overeenkomsten	106.600	-	-	106.600
13	Bestemmingsreserve Sociaal domein	232	-	-	232
14	Bestemmingsreserve grote incidentele wielerevenementen	55.000	-	-	55.000
15	Bestemmingsreserve Klimaatmiddelen	-	-	-	-
16	Reserves ter dekking van kapitaallasten	9.465.001	82.168	560.759	8.986.410
Totaal		15.221.854	216.168	659.147	14.778.875

Overzicht eigen financieringsmiddelen (voorzieningen)

Bedragen in €

Overzicht eigen financieringsmiddelen (voorzieningen)					
Nr.	Omschrijving voorziening	Saldo 01-01-2022	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2022
Voor verplichtingen, verliezen & risico's					
1	Voorziening wethouderspensioenen (Wet Appa)	3.143.846	50.655	155.665	3.038.836
2	Voorziening wachtgelden oud wethouders	-	-	-	-
Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
3	Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	154	347.219	-	347.373
4	Voorziening onderhoud openbare verlichting	82.783	215.000	297.745	38
5	Voorziening onderhoud wegen	1.059.471	730.000	889.000	900.471
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden					
6	Voorziening rioolbeheer	8.988.156	1.086.273	1.310.080	8.764.349
7	Voorziening egalisatie afvalinzameling & -verwerking	59.365	-	982	58.383
Totaal		13.333.775	2.429.147	2.653.472	13.109.450

Overzicht stortingen in reserves meerjarig

Bedragen in €

Jaarlijkse stortingen in reserves							
Nr.	Omschrijving reserve	Reden van storting	2022	2023	2024	2025	I/S
8	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer	Jaarlijkse dotatie	134.000	134.000	134.000	134.000	S
16	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Jaarlijkse storting	10.101	10.101	10.101	10.101	S
Subtotaal structurele stortingen			144.101	144.101	144.101	144.101	S
14	Bestemmingsreserve grote incidentele wielerevenementen	Eenmalige toevoeging	-	225.000	-	-	I
16	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf bestelwagen	-	-	22.139	-	I
16	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf 2 beregeningsinstallaties	-	-	25.448	-	I
16	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Nettowinst grex Centrum Hoogerheide	18.425	924.277	65.279	64.756	I
16	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf pick-up	53.642	-	-	-	I
16	Reserve ter dekking van kapitaallasten	Aanschaf 3 pick-ups	-	-	-	126.287	I
Subtotaal incidentele stortingen			72.067	1.149.277	112.866	191.043	I
Totaal			216.168	1.293.378	256.967	335.144	I/S

I / S (= incidenteel / structureel)

Overzicht onttrekkingen aan reserves meerjarig

Bedragen in €

Jaarlijkse onttrekkingen aan reserves							
Nr.	Omschrijving reserve	Reden van onttrekking	2022	2023	2024	2025	I/S
16	Reserves ter dekking van kapitaallasten	Jaarlijkse aanwending egalisatiereserves ter dekking van kapitaallasten	560.759	592.660	558.389	558.410	S
	Subtotaal structurele onttrekkingen		560.759	592.660	558.389	558.410	S
1	Algemene reserve	Verkiezingen (projectleider)	25.000	0	0	0	I
2	Reserve personele veerkracht	WW verplichting UWV	17.800	14.900	0	0	I
8	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf bestelwagen 2024	0	0	22.139	0	I
8	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf 2 beregeningsinstallaties 2024	0	0	25.448	0	I
8	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf pick-up 2022	53.642	0	0	0	I
8	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf 3 pick-ups 2025	0	0	0	126.287	I
8	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf aanhangwagens ten behoeve van dranghekken 2023	0	5.156	0	0	I
8	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- en Dorpsbeheer	Aanschaf/vervanging sportveldenwals 2025	0	0	0	7.044	I
9	Bestemmingsreserve budget dorpsplatforms	3 jaar verzorging hertenkamp Putte	1.946	0	0	0	I
	Subtotaal incidentele onttrekkingen		98.388	20.056	47.587	133.331	I
	Totaal		659.147	612.716	605.976	691.741	I/S

I / S (= incidenteel / structureel)

D. Meerjarig investeringsschema

Bedragen in €

Omschrijving	Primaire begroting 2021	Mutatie 2021	2022	2023	2024	2025	Dekking
Investeringsschema programma 1. Sociaal Domein							
Nieuwbouw basisschool Meulenrakkers Ossendrecht	3.365.000	-	-	-	-	-	Begrotingsresultaat
Nieuwbouw basisschool Huijbergen	-	-	-	-	2.236.000	-	Begrotingsresultaat
Subtotaal programma 1	3.365.000	-	-	-	2.236.000	-	
Investeringsschema programma 2. Ruimte							
MJOP Sportaccommodaties, tennisparken/sportparken	1.782.750	- 700.058	489.370	220.709	112.724	246.103	Begrotingsresultaat
Subtotaal programma 2	1.782.750	- 700.058	489.370	220.709	112.724	246.103	
Investeringsschema programma 3. Leefomgeving							
Uitvoeringsprogramma wegbeheer	889.000	-	889.000	889.000	867.000	867.000	Voorziening onderhoud wegen
Renovatie openbare verlichting	246.445	-	297.745	146.740	49.740	163.910	Voorziening onderhoud openbare verlichting
Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer	372.000	-	-	-	-	-	Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen
Uitvoeringsprogramma rioolbeheer	1.150.580	-	1.310.080	1.312.330	1.325.080	1.325.080	Voorziening rioolbeheer
Renovatie Grensstraat Putte	549.000	-	-	-	-	-	Begrotingsresultaat
Stimuleringsregeling Landschap	-	40.000	-	-	-	-	Algemene reserve / bestemmingsreserve Groenfonds
Aanschaf en plaatsen boombakken Antwerpsestr.Putte	-	15.000	-	-	-	-	Bestemmingsreserve Budget dorpsplatforms
Opstellen warmtevisie	-	100.000	-	-	-	-	Bestemmingsreserve Warmtevisie
Overkapping gladheidsbestrijdingsmachines	-	-	28.391	-	-	-	Begrotingsresultaat
Subtotaal programma 3	3.207.025	155.000	2.525.216	2.348.070	2.241.820	2.355.990	

Investeringsschema programma 4. Economie							
-	-	-	-	-	-	-	
Subtotaal programma 4	-	-	-	-	-	-	

Investeringsschema programma 5. Bestuurskracht							
Aanschaf transporttank 2021	10.063	-	-	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf plateauwagen 2021 (drangh.)	2.013	-	-	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf 3 containers 2021	15.095	-	-	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf tractor 2021	67.147	-	-	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf Citroen 2021	13.722	-	-	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf pick-up Buitendienst 2022 (A125)	-	-	53.642	-	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf 2 beregeningsinstallaties 2024	-	-	-	-	25.448	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf 2 aanhangwagens uitleen dranghekken 2023	-	-	-	5.156	-	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf bestelwagen 2024	-	-	-	-	22.139	-	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf 3 pick-ups 2025						126.287	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf sportveldenwals 2025						7.044	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer
Aanschaf hoogwerker boombeheer 2022 Wijk- & Dorpsbeh.	-	-	100.000	-	-	-	Begrotingsresultaat
Aanschaf dieplader boombeheer 2022 Wijk- & Dorpsbeh.	-	-	30.000	-	-	-	Begrotingsresultaat
Aanschaf software Key2begraven en Key2betalen	-	-	20.800	-	-	-	Begrotingsresultaat
Hybride werken	-	72.000	-	-	-	-	Ontvangen coronamiddelen
Voorbereidingskosten nieuwe Europese projecten	-	25.000	-	-	-	-	Bestemming jaarrekeningresultaat 2020
Subtotaal programma 5	108.040	97.000	204.442	5.156	47.587	133.331	

Totaal alle programma's	8.462.815	-448.058	3.219.028	2.573.935	4.638.131	2.735.424	

E. Subsidieoverzicht

Subsidieoverzicht

Op grond van de algemene subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2016 stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Het plafond voor thema Sociale Samenhang is verruimd door verhoging van de subsidie aan Bibliotheek West-Brabant als gevolg van indexering. Het plafond voor thema Maatschappelijk Participatie is verruimd door diverse indexeringen van subsidies aan BWI, Wij Zijn en Stichting Mee als gevolg van nieuwe CAO afspraken. Daarnaast is er sprake van herijking budget op basis van de werkelijk subsidie aan Wij Zijn. Deze herijking en indexeringen zijn reeds in de perspectievennota verwerkt.

Ook is er jaarlijks voor de subsidieregeling “Eenmalige subsidies Woensdrecht” € 8.143 beschikbaar.

Voor de subsidieperiode 2022 stellen wij u voor de subsidieplafonds per thema als volgt vast te stellen:

Bedragen in €

Subsidiethema	Subsidieplafond 2022	Subsidieplafond 2021
Sociale Samenhang	362.810	357.810
Maatschappelijke Participatie*	1.138.979	1.102.179
Sport	73.053	73.053
(Amateur) Kunst	99.291	99.291
Cultuur	37.285	37.285
Ontplooiing	31.151	31.151
Totaal	1.742.569	1.689.387

** Gewijzigd ten opzichte van programmabegroting 2021 vanwege verlate besluitvorming BWI(+ € 18.000) en aanpassing van ten onrechte opgenomen post (- € 6.618).*

F. Ombuigingsopdracht bedrijfsvoering

Aanleiding

Ten behoeve van een sluitende meerjarenbegroting 2021 en volgende heeft de gemeenteraad een taakstellingsopdracht bedrijfsvoering opgelegd. Deze taakstelling bedraagt honderdduizend euro voor 2021 oplopend met honderdduizend euro per jaar naar vierhonderdduizend euro in 2024 (structureel).

Werkwijze

De insteek hierbij is om zoveel mogelijk te kijken naar besparingen door werkzaamheden anders, efficiënter of in de vorm van samenwerking uit te voeren. Daarbij zijn politiek, bestuur en management samen aan zet. Het raakt alle aandachtsgebieden en portefeuilles.

In 2021 is een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om te komen tot invulling van deze structurele taakstelling in de ordegrootte zoals hiervoor geschetst.

Het onderzoek kent een aantal concrete invullingen en kent een aantal opdrachten tot nader onderzoek.

Het onderzoek wordt uitgevoerd langs een aantal strategische lijnen, te weten:

1. Autonome personele ontwikkelingen
2. Regionale Samenwerking, Clustering van werkzaamheden & Toerekening kosten aan derden
3. Doorontwikkeling Sociaal Domein
4. Doorontwikkeling Ruimtelijk Domein & Vergunningen
5. Doorontwikkeling Dienstverleningsconcept
6. Doorontwikkeling Vastgoedmanagement en Facilitair Beheer

De taakstelling voor 2022 wordt met name gerealiseerd binnen de strategische lijnen van Autonome personele ontwikkelingen en het onderdeel Toerekening kosten aan derden.

In het meerjarenperspectief wordt in het kader van de doorontwikkeling van Vastgoedmanagement en Facilitair beheer vanaf 2023 een structurele taakstelling gerealiseerd. Dit geldt ook binnen de strategische lijn van Regionale samenwerking & clustering van werkzaamheden & toerekening van kosten aan derden.

In het kader van de diverse doorontwikkelingen wordt vanaf 2024 een taakstelling gerealiseerd als gevolg van het herijken van de managementstructuur.

In onderstaand schema is de specificatie opgenomen van de respectieve bedragen.

taakstelling bedrijfsvoering (bedragen in €)	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025
Extra taakstelling bedrijfsvoering n.a.v. PB 2021 (a)	***-200.000***	***-300.000***	***-400.000***	***-400.000***
Ad. 1 Vermindering formatie	89.000	89.000	89.000	89.000
Ad. 2 Toerekening personele kosten aan leges en heffingen	7.000	7.000	7.000	7.000
Ad. 2 Besparing aanbesteding Samenwerkingsverband Meten en Weten		12.000	12.000	12.000
Ad. 6 Digitalisering en postbezorging	12.000	12.000	12.000	12.000
Totaal reeds gerealiseerde taakstelling (b)	***108.000***	***120.000***	***120.000***	***120.000***
Ad. 1 Vermindering formatie			100.000	100.000
Ad. 2 Toerekening personele kosten aan leges en heffingen	80.000	80.000	80.000	80.000
Ad. 2 Regionale samenwerking & clustering van werkzaamheden		35.000	35.000	35.000
Ad. 6 Vastgoedmanagement en facilitair beheer	12.000	50.000	50.000	50.000
Ad. 6 Contractenregister		15.000	15.000	15.000
Totaal voorgestelde denkrichting (c)	***92.000***	***180.000***	***280.000***	***280.000***
Nog te realiseren taakstelling na invulling voorgestelde denkrichting (a+b+c)	-	-	-	-

Gemeentelijke bezetting

In verhouding is Woensdrecht niet een organisatie die is opgetuigd met veel medewerkers. Het Arbeidsmarkt- en Opleidingsfonds doet jaarlijks een benchmark onder gemeenten. Daaruit blijkt dat Woensdrecht, voor wat betreft het aantal full time equivalenten (fte) aan medewerkers, ten opzichte van collega-gemeenten van gelijke omvang beneden gemiddeld scoort.

Gerealiseerde gemeentelijke bezetting	2020 FTE per 1000 inwoners	2020 FTE totaal
Nederland	6,8	-
Woensdrecht	5,7	147,4
(bezetting = medewerkers met arbeidsovereenkomst voor bepaalde of onbepaalde tijd, incl. griffie, excl. BABS)		

Bron: A&O Fonds: Personeelsmonitor Gemeenten 2020 - Factsheet Woensdrecht (07-05-2021)

Tot slot

Jaarlijks zal het bestuur nagaan of de taakstelling zoals nu ingezet nog gerechtvaardigd wordt door het jaarrekening- en het begrotingsresultaat. Het kan besluiten de taakstelling kan op grond daarvan naar beneden bij te stellen.

Afkortingenlijst

Afkorting	Omschrijving
AED	Automatische externe defibrillator
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BENEGO	Belgisch-Nederlands Grensoverleg
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BPA	Business Park Aviolanda
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten vennootschap
BWB	Belastingsamenwerking West-Brabant
BWI	Brede Welzijnsinstelling
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
Diftar	Gedifferentieerde tarieven
DNWG	De Netwerkgroep
DUO	Dienst uitvoering onderwijs
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EU	Europese Unie
FMI	Functiemengingsindex
Fte	Formatie-eenheden
GBA	Gemeentelijke basisadministratie
GBE	Gemeenschappelijk Bezit Evides (Aqua BV)
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GR	Gemeenschappelijke regeling
GRP	Gemeentelijk rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan
(v)GRP	(Verbreed) Gemeentelijk rioleringsplan
HNG	Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten
HR(M)	Human Resource (Management)
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
iDOP	Integraal dorpsontwikkelingsplan
IHP	Integraal Onderwijshuisvestingsplan
ISD	Intergemeentelijke sociale dienst
KCC	Klantcontactcentrum
LPS	Lowys Porquinstichting
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MFC's	Multifunctionele Centra
MJOP	Meerjaren onderhoudsplan
MTB	Mountainbike
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden

NV	Naamloze vennootschap
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OR	Ondernemingsraad
OZB	Onroerende zaakbelasting
P&C	Planning & control
P&O	Personeel en Organisatie
PZEM	Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
REWIN	Regionale ontwikkelings-NV voor de regio West-Brabant
RWB	Gemeenschappelijke regeling Regio West Brabant
SAVER	Samenwerkingsverband Reinigingsdiensten
SIW	Stichting Inkoopbureau West-Brabant
SMT	Strategisch managementteam
SW	Sociale Werkvoorziening
TMO	Teammanagersoverleg
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet onderwijs
VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
WBA	West-Brabants Archief
Wet FIDO	Wet financiering decentrale overheden
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOZ	(Wet) Waardering onroerende zaken
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WVS	Werkvoorzieningsschap
WW	Werkeloosheidswet